

Thematisch ambtsbericht Syrië

Documenten

Datum December 2019

Colofon

Plaats	Den Haag
Opgesteld door	Afdeling Ambtsberichten (AB)

Inhoudsopgave

Colofon	2
Inhoudsopgave.....	3
Inleiding	5
1	Paspoorten en reisdocumenten 7
1.1	Verantwoordelijke autoriteiten 7
1.2	Voorwaarden..... 8
1.3	Geldigheidsduur.....11
1.4	Reisdocumenten voor staatloze Palestijnen in Syrië.....12
1.5	Uitreis.....13
1.6	Paspoorten met onregelmatigheden.....14
2	Identiteitskaarten 15
2.1	Verantwoordelijke autoriteiten15
2.2	Voorwaarden.....15
2.3	Geldigheidsduur van een identiteitskaart17
2.4	Gebruik van identiteitskaarten17
2.5	Identiteitskaarten voor staatloze Palestijnen in Syrië.....18
2.6	Identiteitskaarten voor staatloze Koerden.....18
2.7	Toegang tot en verlies van identiteitskaarten20
3	Huwelijkssluiting en -registratie 22
3.1	Wetgeving en verantwoordelijke autoriteiten.....22
3.2	Huwelijkssluiting en -registratie van moslimhuwelijken.....23
3.3	Traditionele moslimhuwelijken25
3.4	Huwelijkssluiting en -registratie bij christenen en druzen26
3.5	Huwelijkssluiting en -registratie bij staatloze Palestijnen in Syrië26
3.6	Registratie van in het buitenland gesloten huwelijken.....27
3.7	Moeilijkheden bij huwelijkssluiting en -registratie in Syrië27
4	Familieboekjes 29
4.1	Verantwoordelijke autoriteiten29
4.2	Voorwaarden.....29
4.3	Gebruik van familieboekjes31
4.4	Familieboekjes voor staatloze Palestijnen in Syrië.....31
4.5	Moeilijkheden ten aanzien van familieboekjes in oppositiegebied.....32
5	Familie-uittreksels..... 33
5.1	Verantwoordelijke autoriteiten33
5.2	Voorwaarden.....33
5.3	Gebruik van familie-uittreksels.....34
5.4	Familie-uittreksels voor staatloze Palestijnen in Syrië.....35
6	Individuele uittreksels..... 36
6.1	Verantwoordelijke autoriteiten36
6.2	Voorwaarden.....36
6.3	Gebruik van individuele uittreksels37
6.4	Individuele uittreksels voor staatloze Palestijnen in Syrië.....37

7	Geboorteregistratie	38
7.1	Verantwoordelijke autoriteiten	38
7.2	Voorwaarden.....	38
7.3	Geboorteregistratie bij staatloze Palestijnen in Syrië	40
7.4	Moeilijkheden bij geboorteregistratie in Syrië	40
8	Echtscheiding	42
8.1	Echtscheidingen in het kort	42
8.2	Talaq (eenzijdige verstoting)	42
8.3	Mukhala'a (scheiding met wederzijdse instemming)	43
8.4	Tafriq (gerechtelijke scheiding)	43
9	Overlijdensaktes.....	45
9.1	Verantwoordelijke autoriteiten	45
9.2	Voorwaarden.....	45
9.3	Toegang tot overlijdensaktes in Noordwest-Syrië.....	46
10	Voogdij	47
10.1	Wettelijk kader	47
10.2	Wilaya (juridische voogdij)	47
10.3	Hadana (verzorgingsrecht)	48
10.4	Wisaya shari'iyah (tijdelijke voogdij)	48
10.5	Reizen met een minderjarig kind binnen en buiten Syrië	48
10.6	Voogdij bij staatloze Koerden.....	49
11	Niet-statelijke actoren.....	50
11.1	Een korte inleiding in de niet-statelijke actoren	50
11.2	Alternatieve identiteitskaart in door Turkije gecontroleerde enclaves (Noord-Syrië).....	51
11.3	Documentafgifte in Koerdisch gebied (Noordoost-Syrië).....	53
12	Verblijfsdocumenten in Jordanië, Libanon en Turkije	54
12.1	Jordanië	54
12.2	Libanon	56
12.3	Turkije	57
13	Overig.....	59
13.1	Inleiding	59
13.2	Nationaliteitsverklaring	59
13.3	Wijziging van geboortedatum	59
13.4	Binnenlandse reizen	59
13.5	Verblijf bij partner in Syrië	59
14	Bijlagen	60
14.1	Verklarende woordenlijst.....	60
14.2	ID Database van het Norwegian ID Centre (NID)	61
14.3	Nieuwsberichten	62
14.4	Rapporten en boeken	63
14.5	Web- en wetteksten van de Syrische autoriteiten.....	64

Inleiding

In dit thematisch ambtsbericht worden Syrische documenten beschreven, voor zover deze van belang zijn voor de beoordeling van asiel- en gezinsherenigingsverzoeken van personen die afkomstig zijn uit Syrië. Het ambtsbericht betreft een actualisering en uitbreiding van het thematisch ambtsbericht over Syrische documenten van 9 oktober 2017 en de paragraaf over documenten in het thematisch ambtsbericht over de Syrische veiligheidssituatie dat is gepubliceerd op 4 juli 2019.

Dit rapport is gebaseerd op informatie van zowel openbare als vertrouwelijke bronnen. Bij de opstelling is gebruik gemaakt van informatie van (internationale) niet-gouvernementele organisaties (ngo's), vakliteratuur en berichtgeving in de media, alsmede van bevindingen tijdens een *fact-finding mission* in Amman (Jordanië), Beiroet (Libanon), Ankara, Gaziantep¹ en Istanboel (Turkije). Een overzicht van de geraadpleegde openbare bronnen is opgenomen in de literatuurlijst.

Daar waar in het ambtsbericht openbare bronnen zijn vermeld, wordt de tekst in veel gevallen ook ondersteund door informatie die op vertrouwelijke basis is ingewonnen. In gevallen waar er geen informatie in openbare bronnen kon worden gevonden over de betreffende (deel)onderwerpen, is uitsluitend gebruik gemaakt van vertrouwelijke informatie. In enkele gevallen kwam de in de tekst gebruikte informatie van verschillende bronnen niet met elkaar overeen en is er voor gekozen om de tegenstrijdige zienswijzen ter volledigheid in het ambtsbericht op te nemen.

Sinds het uitbreken van het gewapend conflict in Syrië in maart 2011 kunnen feiten, gebeurtenissen of omstandigheden in Syrië slechts in beperkte mate onafhankelijk worden onderzocht en geverifieerd vanwege door de Syrische autoriteiten opgelegde restricties aan de (inter)nationale media, beperkte bewegingsvrijheid, sluiting van de Nederlandse ambassade in Damascus, alsmede de onveilige situatie in het gehele land.

In de gebieden die onder controle staan van de Syrische autoriteiten geldt, althans op papier, de Syrische wet- en regelgeving omtrent identificerende en familierechtelijke documenten. Echter, in de context van het conflict en de heersende corruptie binnen het overheidswezen worden de wetten en regels soms op een willekeurige en onvoorspelbare manier toegepast.² Bij de interpretatie van de landinhoudelijke informatie in dit thematisch ambtsbericht dient de lezer zich te realiseren dat er in Syrië een groot verschil bestaat tussen enerzijds de wet- en regelgeving omtrent documenten en anderzijds de weerbarstige praktijk.

Het eerste hoofdstuk behandelt zowel paspoorten voor Syrische staatsburgers als reisdocumenten voor staatloze Palestijnen uit Syrië. Hoofdstuk twee gaat over identiteitskaarten van Syrische staatsburgers, staatloze Palestijnen en staatloze Koerden. In de hoofdstukken drie, vier en vijf komen achtereenvolgens de huwelijkssluiting en -registratie, het familieboekje en het familie-uittreksel aan bod. In het zesde en zevende hoofdstuk wordt uitgelegd hoe individuele uittreksels en geboorteaktes tot stand komen. In de hoofdstukken acht en negen passeren

¹ Kortweg aangeduid als 'Antep'.

² Ministerie van Buitenlandse Zaken, *Thematisch ambtsbericht Syrië, De veiligheidssituatie*, 4 juli 2019, blz. 83-84.

echtscheidings- en overlijdensaktes de revue. Hoofdstuk tien gaat in op voorgedijkwesties. Het elfde hoofdstuk gaat over documenten die worden opgesteld en afgegeven door niet-statelijke actoren. Hoofdstuk twaalf beschrijft welke documenten worden verstrekt aan Syrische en Syrisch-Palestijnse ontheemden in Jordanië, Libanon en Turkije door de autoriteiten ter plaatse. Het dertiende hoofdstuk bevat overige informatie aangaande documenten in Syrië. De bijlagen bestaan uit een overzicht van de gebruikte afkortingen en termen en een literatuurlijst van geraadpleegde, openbare bronnen.

Begrippen uit het Arabisch worden niet op eenduidige wijze weergegeven in het Latijnse schrift. Er is voor gekozen om bij iedere term de meest voorkomende variant in de geraadpleegde literatuur te gebruiken. Alternatieve spellingswijzen staan in het notenapparaat vermeld. Aangezien het Arabisch geen onderscheid kent tussen hoofd- en kleine letters, worden Arabische termen in het Latijnse schrift zonder hoofdletters weergegeven. Verder is geprobeerd om de oorspronkelijke benaming in het Arabisch of Turks voor ieder document en iedere afgeevende instantie weer te geven. Voor enkele documenten kon de oorspronkelijke benaming niet worden achterhaald. In dergelijke gevallen is ervoor gekozen om vanuit de Engelstalige literatuur een passende term in het Nederlands te vinden.

Gedurende de fact-finding mission in Jordanië, Libanon en Turkije zijn de diplomatieke vertegenwoordigingen van Syrië niet benaderd, omdat de Nederlandse Staat geen diplomatieke betrekkingen onderhoudt met de Syrische autoriteiten. Wel zijn bij de totstandkoming van dit thematisch ambtsbericht vertalingen geraadpleegd van enkele openbare, Arabischtalige webteksten van de Syrische overheid. Het gaat hierbij om de websites van het directoraat Burgerzaken van het Syrische ministerie van Binnenlandse Zaken, het Syrische ministerie van Buitenlandse Zaken en de *General Authority for Palestine Arab Refugees* (GAPAR) van het Syrische ministerie van Sociale Zaken en Werk. Daarnaast is een vertaling gebruikt van de gehele, Arabischtalige tekst van de Wet op het Personeel Statuut (WPS),³ inclusief de wetwijziging van 5 februari 2019. Voornoemde vertalingen zijn in een separaat bestand gelijktijdig gepubliceerd met dit thematisch ambtsbericht. Aan deze vertalingen, die enkel ter informatie zijn vervaardigd, kunnen geen rechten worden ontleend.

Aan sommige documentaanvragen zijn leges verbonden, genoemd in Syrische ponden of Amerikaanse dollars. De bijbehorende voetnoten vermelden de waarden van de genoemde geldbedragen in euro's. Volgens CoinMill, een online wisselkoers convertor, had 1,00 euro op 25 oktober 2019 dezelfde waarde als 484,25 Syrische pond (SYP) en 1,11 Amerikaanse dollar (USD). Het is niet uitgesloten dat de Syrische autoriteiten door de inflatie inmiddels hogere leges heffen bij documentaanvragen.

³ In het Engels en Arabisch bekend als respectievelijk *Syrian Law of Personal Status* (SLPS) en *qanun al-ahwal al-shakhsiyya*.

1 Paspoorten en reisdocumenten

1.1 Verantwoordelijke autoriteiten

In Syrië vaardigt het directoraat Immigratie en Paspoorten, in het Arabisch *Idara al-hijra wal-jawazat* geheten, paspoorten en reisdocumenten uit. Dit directoraat valt onder het ministerie van Binnenlandse Zaken en heeft kantoren in verscheidene provincies van Syrië.⁴ In de Syrische hoofdstad Damascus is een centraal paspoortregister gevestigd.⁵ In Syrië hoeft een aanvrager het paspoort, aangeduid als *jawaz safar*, niet per se aan te vragen in het district waar hij of zij staat geregistreerd. Betrokkene kan de paspoortaanvraag ook elders in het land indienen.⁶

In het buitenland dragen de diplomatieke vertegenwoordigingen van Syrië de verantwoordelijkheid voor de afgifte van Syrische paspoorten.⁷ Officieel kan een Syriër in het buitenland niet in een derde land een paspoort aanvragen.⁸ Echter, naar verluidt zijn er Syriërs die middels smeergeld aan een paspoort zijn gekomen in een derde land.⁹ Het is onduidelijk in hoeverre Syriërs met een Nederlandse verblijfstatus een beroep kunnen doen op de consulaire diensten van de Syrische ambassades in Brussel, Frankrijk en Duitsland. Een Syriër die op een Syrische ambassade het paspoort heeft verkregen, hoeft niet naar Syrië af te reizen om het paspoort rechtsgeldig te laten maken door de autoriteiten aldaar. De houder kan het in ontvangst genomen paspoort gelijk gebruiken.¹⁰

Niet alle ambassades en consulaten van Syrië beschikken over de mogelijkheid om paspoorten af te geven. Indien een Syriër in een land woont waar geen Syrisch paspoort kan worden aangevraagd, mogen de volgende familieleden van betrokkene in Syrië het paspoort aanvragen: vader, moeder, grootvader, broer, zuster, tante, oom, zoon, dochter, echtgenoot en echtgenote. De familieband moet daarbij worden aangetoond middels een familie-uittreksel.¹¹ Ook kan een gemachtigde, *wakil* geheten, het paspoort aanvragen namens de in het buitenland verblijvende betrokkene. Deze dient dan een machtiging te overleggen die is afgegeven door de Syrische ambassade in het land waar betrokkene verblijft en die is gelegaliseerd door het Syrische ministerie van Buitenlandse Zaken en het directoraat

⁴ Directoraat-generaal Burgerzaken van het Syrische ministerie van Binnenlandse Zaken en UNHCR, *Civil documentation and registration in the Syrian Arab Republic*, 25 april 2019, blz. 12. Directoraat Burgerzaken van het Syrische ministerie van Binnenlandse Zaken, *Handelingen/procedure van de Dienst Immigratie en Paspoorten*, datum van publicatie onbekend.

⁵ Vertrouwelijke bron, d.d. 4 september 2019. Vertrouwelijke bron, d.d. 6 september 2019. Vertrouwelijke bron, d.d. 11 september 2019. Vertrouwelijke bron, d.d. 24 september 2019.

⁶ Vertrouwelijke bron, d.d. 3 september 2019. Vertrouwelijke bron, d.d. 5 september 2019. Vertrouwelijke bron, d.d. 6 september 2019. Vertrouwelijke bron, d.d. 24 september 2019.

⁷ Ministerie van Buitenlandse Zaken van Syrië, *Vereiste papieren voor het verlenen en vernieuwen van paspoorten en reisdocumenten*, datum van publicatie onbekend.

⁸ Het is niet uitgesloten dat in sommige gevallen een Syrische ambassadeur is geaccrediteerd voor meerdere landen. Dezerzijds is onbekend welke Syrische ambassadeurs geaccrediteerd zijn voor meerdere landen.

⁹ Vertrouwelijke bron, d.d. 5 september 2019. Vertrouwelijke bron, d.d. 6 september 2019. Vertrouwelijke bron, d.d. 6 september 2019.

¹⁰ Vertrouwelijke bron, d.d. 5 september 2019. Vertrouwelijke bron, d.d. 1 juli 2019. Vertrouwelijke bron, d.d. 6 september 2019. Vertrouwelijke bron, d.d. 13 september 2019.

¹¹ Een familie-uittreksel is een door de burgerlijke stand afgegeven overzicht van de gezinssamenstelling.

Burgerzaken.¹² Een paspoort dat via een derde in Syrië is aangevraagd voor een Syriër in het buitenland staat bekend als een zogenaamd *proxy passport*¹³ en bevat geen vingerafdruk en handtekening van de houder.¹⁴ Volgens één bron behoort de laatste pagina van een proxy passport een stempel te bevatten met het opschrift *Kharaaj al-Qotr*,¹⁵ hetgeen betekent: 'bevindt zich buiten Syrië'.¹⁶

1.2 Voorwaarden

Het hebben van een nationaal identiteitsnummer, *al-raqm al-watani* geheten,¹⁷ of een registratie in het centrale paspoortregister alleen is onvoldoende om een (nieuw) paspoort te verkrijgen. De aanvrager dient bij elke paspoortaanvraag aan een aantal voorwaarden te voldoen.¹⁸ In beginsel heeft iedere Syrische staatsburger recht op een paspoort, mits hij of zij aan de voorwaarden voldoet, welke in de volgende alinea's worden beschreven. Eén groep vormt hierop een uitzondering, te weten personen die zijn veroordeeld voor zware misdrijven, zoals moord en verkrachting. Voor deze categorie geldt een uitreisverbod, hetgeen betekent dat zij geen paspoort kan krijgen.¹⁹ Volgens een informant moet er een onderscheid worden gemaakt tussen enerzijds de officiële wet- en regelgeving en anderzijds de praktijk. Bij iedere documentaanvraag, zo ook paspoortaanvragen, stelt een veiligheidsdienst van het ministerie van Binnenlandse Zaken een veiligheidsonderzoek in. Indien uit dit onderzoek naar voren komt dat de aanvrager of zijn of haar gezins- en familieleden in verband kunnen worden gebracht met oppositie-gerelateerde praktijken, zou het kunnen voorkomen dat betrokkene het paspoort wordt onthouden.²⁰

Volgens het Syrische ministerie van Binnenlandse Zaken dient een paspoortaanvrager aan de volgende voorwaarden te voldoen. De aanvrager moet een nationale identiteitskaart overleggen of een individueel uittreksel van de burgerlijke stand dat zijn of haar pasfoto bevat en een waarmerk van de *mukhtar*, een door de Syrische overheid benoemde burgemeester van een dorp of woonwijk.²¹ Daarnaast behoort een aanvrager een ingevuld aanvraagformulier in te dienen en twee kleurenpasfoto's met een witte of lichtkleurige achtergrond. De aanvrager dient *en face*, dus met het gezicht naar voren, te zijn gefotografeerd.²² Het Syrische ministerie van Buitenlandse Zaken heeft de eisen ten aanzien van kleurenpasfoto's

¹² Frontières extérieures (Frontex), *Handbook on Syrian documents, 2018*, september 2018, blz. 29. Norwegian ID Centre (NID), *Syria, Documents, Passport, N-series, Application in Syria*, voor het laatst bijgewerkt op 3 juli 2019, geraadpleegd op 15 augustus 2019. UNHCR, *Civil documentation and registration*, april 2019, blz. 13. Vertrouwelijke bron, d.d. 6 september 2019. Het is niet uitgesloten dat sommige Syrische ambassadeurs zijn geaccrediteerd voor meerdere landen en dat sommige Syriërs, die in een land verblijven waar geen diplomatieke vertegenwoordiging van Syrië is, zich tot een Syrische ambassadeur kunnen wenden die geaccrediteerd is voor hun land. Dezerzijds is onbekend welke Syrische ambassadeurs zijn geaccrediteerd voor meerdere landen.

¹³ De term *proxy* verwijst naar 'gemachtigde'.

¹⁴ Vertrouwelijke bron, d.d. 5 september 2019.

¹⁵ Ook wel gespeld als *Kharej al-Qotr*.

¹⁶ NID, *ID Database, Syria, Documents, Passport, N-series, Application and issuance from abroad*, voor het laatst bijgewerkt op 3 juli 2019, geraadpleegd op 15 augustus 2019.

¹⁷ Het nationale identiteitsnummer kan worden beschouwd als het Syrische equivalent van het Nederlandse burgerservicenummer.

¹⁸ Vertrouwelijke bron, d.d. 11 september 2019. Vertrouwelijke bron, d.d. 24 september 2019.

¹⁹ Vertrouwelijke bron, d.d. 5 september 2019. Indien iemand reeds in het bezit is van een paspoort en een uitreisverbod opgelegd krijgt, is dezerzijds onbekend wat er met het paspoort zal gebeuren.

²⁰ Vertrouwelijke bron, d.d. 19 september 2019. Vertrouwelijke bron, d.d. 24 september 2019.

²¹ Een mukhtar, ook wel gespeld als *mokhtar*, verstrekt stempels, zegels en schriftelijke verklaringen die soms benodigd zijn voor documentaanvragen bij het paspoort- en bevolkingsregister. Een mukhtar beheert niet zelf de persoonsgegevens in het paspoort- en bevolkingsregister.

²² UNHCR, *Civil documentation and registration*, april 2019, blz. 12-13. Ministerie van Binnenlandse Zaken van Syrië, *Handelingen/procedure van de Dienst Immigratie en Paspoorten*, datum van publicatie onbekend.

nader gespecificeerd. Het formaat van een kleurenpasfoto moet vier bij vier cm zijn. Het poseren met een bril is toegestaan op voorwaarde dat deze transparant is. De schouders en oren van de gefotografeerde dienen zichtbaar te zijn. Het dragen van hoofdbedekking is alleen toegestaan voor vrouwen en geestelijken. Gescande pasfoto's worden niet geaccepteerd.²³

Een paspoortaanvraag in het buitenland wijkt op de volgende punten af van een aanvraag in Syrië zelf. Bij een aanvraag op een consulaat of ambassade moet het individueel uittreksel van de burgerlijke stand zijn gelegaliseerd door het Syrische ministerie van Buitenlandse Zaken. Indien de paspoortaanvrager gehuwd is of kinderen heeft, dient hij of zij bij een aanvraag in het buitenland ook een geboortakte en familieboekje te overleggen (let op, het familieboekje is een ander document dan het in paragraaf 1.1. genoemde familie-uittreksel).²⁴ Het *Norwegian ID Centre* (NID), een onderzoeks- en expertisecentrum dat valt onder de Noorse politie, vermeldt dat de aanvrager in het buitenland ook een verblijfsvergunning van het land moet overleggen, waar hij of zij verblijf geniet. Deze informatie voert het NID terug op een gesprek met het Syrische ministerie van Binnenlandse Zaken in 2017.²⁵

Bepaalde categorieën van personen dienen aanvullende bescheiden te overleggen bij een paspoortaanvraag. Ambtenaren behoren een bewijs van goedkeuring aan te leveren van het ministerie waaronder zij vallen.²⁶ Mannen moeten een toestemmingsbewijs van de militaire autoriteiten overleggen, tenzij zij vrijstelling genieten van militaire verplichtingen. Volgens de Wet inzake de militaire dienstplicht loopt de dienstplichtige leeftijd in Syrië van het 18^e tot het 42^e levensjaar.²⁷ De Syrische autoriteiten verstrekken echter tegenstrijdige informatie over de leeftijdsgroep die toestemming behoort te krijgen van de militaire autoriteiten. De website van het Syrische ministerie van Buitenlandse Zaken en een rapport, dat het Syrische ministerie van Binnenlandse Zaken samen heeft uitgebracht met UNHCR (*United Nations High Commissioner for Refugees*),²⁸ vermelden dat mannen in de leeftijd van 18 tot 42 jaar toestemming moeten krijgen van het ministerie van Defensie.²⁹ Echter, op de website van Binnenlandse Zaken staat dat een man in de leeftijd van zeventien tot vijftig jaar toestemming dient te krijgen van zijn rekruteringsbureau.³⁰

²³ Ministerie van Buitenlandse Zaken van Syrië, *Vereiste papieren voor het verlenen en vernieuwen van paspoorten en reisdocumenten*, datum van publicatie onbekend.

²⁴ UNHCR, *Civil documentation and registration*, april 2019, blz. 13. Ministerie van Buitenlandse Zaken van Syrië, *Vereiste papieren voor het verlenen en vernieuwen van paspoorten en reisdocumenten*, datum van publicatie onbekend. Een familieboekje is een document waarin gebeurtenissen binnen een gezin, zoals geboortes, huwelijken, echtscheidingen en overlijdens, worden bijgehouden. Voor meer informatie over familieboekjes, raadpleeg het vierde hoofdstuk.

²⁵ NID, *ID Database, Syria, Documents, Passport, N-series, Application and issuance from abroad*, voor het laatst bijgewerkt op 3 juli 2019.

²⁶ UNHCR, *Civil documentation and registration*, april 2019, blz. 13. Ministerie van Buitenlandse Zaken van Syrië, *Vereiste papieren voor het verlenen en vernieuwen van paspoorten en reisdocumenten*, datum van publicatie onbekend.

²⁷ Ministerie van Buitenlandse Zaken, *Thematisch ambtsbericht dienstplicht in Syrië*, 23 december 2016, blz. 5.

²⁸ In het Nederlands bekend als het Hoog Commissariaat voor de Vluchtelingen van de Verenigde Naties.

²⁹ Ministerie van Buitenlandse Zaken van Syrië, *Vereiste papieren voor het verlenen en vernieuwen van paspoorten en reisdocumenten*, datum van publicatie onbekend. UNHCR, *Civil documentation and registration*, april 2019, blz. 13.

³⁰ Ministerie van Binnenlandse Zaken van Syrië, *Handelingen/procedure van de Dienst Immigratie en Paspoorten*, datum van publicatie onbekend.

Het Syrische ministerie van Buitenlandse Zaken somt de volgende categorieën op die geen bewijs van toestemming van het rekruteringsbureau hoeven te overleggen:

- Degene die is vrijgesteld van de militaire dienstplicht, omdat hij de enige zoon is;
- Degene die is vrijgesteld van de militaire dienstplicht wegens medische gronden;
- Degene die is vrijgesteld van de militaire dienstplicht wegens het uitoefenen van zijn dienstplicht in het leger van een andere staat;
- Degene die zijn militaire dienstplicht op formele wijze heeft afgekocht;
- Degene die ouder is dan 42 jaar;
- Degene die parlamentslid is;
- Degene die als ambtenaar in het kader van zijn werk naar het buitenland moet;
- Degene die als student in het kader van een opleiding of cursus naar het buitenland moet.³¹

Bovengenoemde categorieën overleggen bij hun paspoortaanvraag het militair boekje, waarin de reden van vrijstelling van de militaire dienstplicht staat vermeld. De officiële benaming voor een militair boekje luidt *daftar khidma al-ilm*. In de Syrische volksmond staat het militair boekje bekend als *daftar al-jaysh*.³²

Indien een dienstplichtige man uitstel heeft gekregen van de militaire dienst vanwege zijn studie, krijgt hij een paspoort dat geldig is voor twee jaar. Het paspoort vermeldt niet dat de houder uitstel geniet op grond van studieverplichtingen.³³

Bij minderjarigen moet de paspoortaanvraag zijn voorzien van een schriftelijke toestemmingsverklaring van de juridische voogd, aangeduid als *wali* (voor meer informatie over het begrip 'juridische voogdij', raadpleeg paragraaf 10.2). In beginsel is de vader de juridische voogd van een minderjarige. Indien de vader afwezig is, krijgt de grootvader aan vaderskant deze verantwoordelijkheid toebedeeld of een oudere broer of oom aan vaderszijde. Een moeder kan niet zonder toestemming van de juridische voogd een paspoort verkrijgen voor het kind.³⁴

Het Syrische ministerie van Binnenlandse Zaken verstrekt tegenstrijdige informatie over de hoogte van de leges voor een paspoortaanvraag in Syrië. De website van Binnenlandse Zaken vermeldt enkel een bedrag van 12.170 Syrische pond (SYP).³⁵ Het document dat samen is uitgebracht met UNHCR maakt onderscheid tussen een paspoortaanvraag in Syrië die zeven tot vijftien dagen duurt en een versnelde aanvraag, welke 24 uur in beslag neemt. Eerstgenoemde procedure bedraagt

³¹ Ministerie van Buitenlandse Zaken van Syrië, *Vereiste papieren voor het verlenen en vernieuwen van paspoorten en reisdocumenten*, datum van publicatie onbekend.

³² NID, *ID Database, Syria, Documents, Military book, Description*, voor het laatst bijgewerkt op 25 februari 2018, geraadpleegd op 28 oktober 2019. Vertrouwelijke bron, d.d. 28 oktober 2019. Vertrouwelijke bron, d.d. 5 november 2019.

³³ Ministerie van Buitenlandse Zaken, *Thematisch ambtsbericht documenten in Syrië*, oktober 2017, blz. 10. Vertrouwelijke bron, d.d. 5 september 2019. Vertrouwelijke bron, d.d. 6 september 2019.

³⁴ UNHCR, *Civil documentation and registration*, april 2019, blz. 13. Ministerie van Binnenlandse Zaken van Syrië, *Handelingen/procedure van de Dienst Immigratie en Paspoorten*, datum van publicatie onbekend. Ministerie van Buitenlandse Zaken van Syrië, *Vereiste papieren voor het verlenen en vernieuwen van paspoorten en reisdocumenten*, datum van publicatie onbekend. Landinfo, *Syria, Marriage legislation and traditions*, 22 augustus 2018, blz. 16.

³⁵ Ministerie van Binnenlandse Zaken van Syrië, *Handelingen/procedure van de Dienst Immigratie en Paspoorten*, datum van publicatie onbekend. Volgens CoinMill.com, een muntconverteur, had 12.170 SYP op 16 september 2019 een waarde van 21,30 euro.

10.000 SYP en laatstgenoemde procedure kost 25.000 SYP.³⁶ Officieel zijn er in Syrië geen regionale verschillen ten aanzien van paspoortleges, maar één bron sluit niet uit dat sommige paspoortbeambten afwijkende tarieven kunnen hanteren.³⁷

Een paspoortaanvraag bij een diplomatieke vertegenwoordiging van Syrië waarvoor tien tot 21 dagen staat, bedraagt driehonderd Amerikaanse dollar (USD). Een spoedaanvraag bij een ambassade of consulaat, welke drie werkdagen in beslag neemt, kost achthonderd USD.³⁸ Het Syrische consulaat in Istanboel zou naast de gebruikelijke paspoortleges een onderhands geldbedrag in rekening brengen voor het toekennen van een afspraak om een paspoortaanvraag in te kunnen dienen. Dit bedrag zou schommelen tussen de drie- en vijfhonderd USD.³⁹

Vanaf het achttiende levensjaar levert de aanvrager zijn of haar handtekening aan bij het indienen van een paspoortaanvraag. Indien de aanvrager ongeletterd is, volstaat een vingerafdruk.⁴⁰ Indien een minderjarige een paspoort verkrijgt en dit paspoort is geldig op het moment dat de houder het achttiende levensjaar verkrijgt, hoeft deze geen handtekening in het paspoort te plaatsen. Bij een nieuwe paspoortaanvraag dient de meerderjarig geworden aanvrager een handtekening aan te leveren.⁴¹

Het is onduidelijk vanaf welke leeftijd er een vingerafdruk in het paspoort komt. Eén bron stelt dat er vanaf het vijfde levensjaar een vingerafdruk in het paspoort komt;⁴² een andere bron meldt vanaf het elfde levensjaar.⁴³ Weer een andere bron antwoordt desgevraagd dat verschillende paspoortbeambten vanaf verschillende leeftijden een vingerafdruk en handtekening van de houder laten opnemen in het paspoort.⁴⁴

1.3 Geldigheidsduur

Een Syrisch paspoort is in beginsel zes jaar geldig. Voor iemand die nog de militaire dienstplicht moet volbrengen, bedraagt de maximale geldigheidsduur van het paspoort twee jaar. Jongens onder de zeventien jaar krijgen een paspoort dat geldig is tot hun zeventiende verjaardag. De duur van een paspoort voor deze categorie bedraagt minimaal één jaar en maximaal zes jaar.⁴⁵ Het NID kreeg tijdens bijeenkomsten met Syrische oppositiegroepen in oktober 2018, welke plaatsvonden in Gaziantep (Zuidoost-Turkije), te horen dat alleen Syriërs met een Syrisch uitreisstempel een nieuw, zes jaar geldend paspoort zouden krijgen van het Syrische consulaat in Istanboel. Syriërs die het land van herkomst illegaal hebben verlaten en

³⁶ UNHCR, *Civil documentation and registration*, april 2019, blz. 13. Volgens CoinMill.com, een muntconverteer, hadden tienduizend en 25.000 SYP op 16 september 2019 een waarde van respectievelijk 17,50 en 43,75 euro.

³⁷ Vertrouwelijke bron, 4 september 2019.

³⁸ Frontex, *Handbook on Syrian documents*, september 2018, blz. 31. Ministerie van Buitenlandse Zaken van Syrië, *Vereiste papieren voor het verlenen en vernieuwen van paspoorten en reisdocumenten*, datum van publicatie onbekend. NID, *ID Database, Syria, Documents, Passport, N-series, Application and issuance from abroad*, voor het laatst bijgewerkt op 3 juli 2019. Vertrouwelijke bron, d.d. 6 september 2019.

³⁹ Vertrouwelijke bron, d.d. 11 september 2019. Vertrouwelijke bron, d.d. 12 september 2019.

⁴⁰ Ministerie van Buitenlandse Zaken, *Thematisch ambtsbericht documenten in Syrië*, 9 oktober 2017, blz. 10. Vertrouwelijke bron, d.d. 5 september 2019. Vertrouwelijke bron, d.d. 6 september 2019. Vertrouwelijke bron, d.d. 11 september 2019. Vertrouwelijke bron, d.d. 13 september 2019.

⁴¹ Vertrouwelijke bron, d.d. 28 oktober 2019.

⁴² Vertrouwelijke bron, d.d. 11 september 2019.

⁴³ Vertrouwelijke bron, d.d. 5 september 2019.

⁴⁴ Vertrouwelijke bron, d.d. 6 september 2019.

⁴⁵ UNHCR, *Civil documentation and registration*, april 2019, blz. 12. NID, *ID Database, Syria, Documents, Passport, N-series, Validity*, voor het laatst bijgewerkt op 27 september 2018, geraadpleegd op 15 augustus 2019.

zich durven te wenden tot het Syrische consulaat in Istanboel, zouden in aanmerking komen voor een paspoort dat twee jaar geldig is.⁴⁶

Voorheen konden Syrische paspoorten middels een sticker worden verlengd. Echter, deze wijze van verlenging bleek fraudegevoelig. Sinds april 2017 dient de houder een nieuw paspoort aan te vragen indien zijn of haar huidige paspoort is verlopen. De Syrische autoriteiten erkennen de verlengingsstickers die vóór de wijziging van april 2017 in paspoorten zijn aangebracht.⁴⁷ Wanneer de houder een nieuw paspoort krijgt, mag deze het oude paspoort behouden. De Syrische autoriteiten perforeren het oude paspoort en brengen op de houderpagina een stempel aan met het opschrift 'CANCELLED'.⁴⁸

1.4 Reisdocumenten voor staatloze Palestijnen in Syrië

De Palestijnen zijn in opeenvolgende migratiegolven naar Syrië gekomen.⁴⁹ De Palestijnen die zich in Syrië vestigden in de periode van de Arabisch-Israëlische Oorlog (1948) tot de Suezcrisis (1956), kwamen in aanmerking voor registratie in het bevolkingsregister van de *General Authority for Palestine Arab Refugees* (GAPAR). Het is echter onduidelijk of alle Palestijnen tijdens deze eerste migratieperiode (1948-1956) daadwerkelijk zijn geregistreerd door GAPAR. Palestijnen die als gevolg van latere conflicten naar Syrië uitweken, staan niet allemaal ingeschreven bij GAPAR. GAPAR valt onder het Syrische ministerie van Sociale Zaken en Werk en het bevolkingsregister van GAPAR is gekoppeld aan dat van het directoraat Burgerzaken van het ministerie van Binnenlandse Zaken. Alleen Palestijnen die zijn opgenomen in het bevolkingsregister van GAPAR kunnen aanspraak maken op een Syrisch reisdocument voor Palestijnse vluchtelingen, in het Arabisch bekend als *wathiqa safar*.⁵⁰

Volgens het Oostenrijkse *Bundesamt für Fremdenwesen und Asyl*, oftewel het Federaal Bureau voor Vreemdelingenzaken en Asiel, zouden Palestijnen die niet staan geregistreerd bij GAPAR reisdocumenten kunnen aanvragen bij de diplomatieke vertegenwoordiging van de Palestijnse Autoriteit in Damascus. Deze vertegenwoordigt het Palestijnse zelfbestuur dat is gevestigd in Ramallah op de Westelijke Jordaanoever. De aanvrager hoeft zich niet in persoon te melden in Ramallah maar kan een beroep doen op de consulaire diensten van de Palestijnse missie in Damascus.⁵¹

⁴⁶ NID, *ID Database, Syria, Documents, Passport, N-series, Application and issuance from abroad*, voor het laatst bijgewerkt op 3 juli 2019.

⁴⁷ Frontex, *Handbook on Syrian documents*, september 2018, blz. 28. NID, *ID Database, Syria, Documents, Passport, N-series, Validity*, voor het laatst bijgewerkt op 27 september 2018. Vertrouwelijke bron, d.d. 5 september 2019. Vertrouwelijke bron, d.d. 6 september 2019. Vertrouwelijke bron, d.d. 6 september 2019. Vertrouwelijke bron, d.d. 11 september 2019. Vertrouwelijke bron, d.d. 13 september 2019. Vertrouwelijke bron, d.d. 24 september 2019.

⁴⁸ NID, *ID Database, Syria, Documents, Passport, N-series, Issuance in Syria*, voor het laatst bijgewerkt op 3 juli 2019, geraadpleegd op 3 oktober 2019. Vertrouwelijke bron, d.d. 6 september 2019.

⁴⁹ Palestijnen uit Syrië staan in het Engels bekend als *Palestinian refugees from Syria* (PRS).

⁵⁰ Ministerie van Buitenlandse Zaken, *Thematisch ambtsbericht documenten in Syrië*, oktober 2017, blz. 14. Bundesamt für Fremdenwesen und Asyl (BFA), *Fact Finding Mission report Syrien, Mit ausgewählten Beiträgen zu Jordanien, Libanon und Irak*, augustus 2017, blz. 33. European Network on Statelessness (ENS) en Institute on Statelessness and Inclusion (ISI), *Statelessness in Syria, Country position paper*, augustus 2019, blz. 19. In het Engels staat het reisdocument bekend als *Refugee Travel Document* (RTD). Vertrouwelijke bron, d.d. 23 oktober 2019.

⁵¹ BFA, *Fact Finding Mission report Syrien*, augustus 2017, blz. 33.

Bij GAPAR geregistreerde Palestijnen wenden zich tot dezelfde Syrische overheidsinstantie voor een reisdocument als Syriërs voor een paspoort, namelijk het directoraat Immigratie en Paspoorten. Ook dienen zij aan dezelfde regels te voldoen als Syrische staatsburgers. Dit betekent dat een juridische voogd zijn schriftelijke toestemming moet geven bij een reisdocumentaanvraag van een minderjarige.⁵² Een reisdocument voor Palestijnse vluchtelingen is net als een Syrisch paspoort in beginsel zes jaar geldig. Ook gelden voor Palestijnse mannen dezelfde regels als voor Syrische mannen die de dienstplichtige leeftijd hebben.⁵³ Een Palestijn die reeds in actieve dienst is, kan geen reisdocument verkrijgen. Een Palestijn in de weerbare leeftijd, wiens dienstdienst nog niet is begonnen, komt in aanmerking voor een twee jaar geldig reisdocument. Aangezien Palestijnen niet de Syrische nationaliteit hebben, krijgen zij geen nationaal identiteitsnummer, maar een 'persoonlijk nummer', *raqm shakhsi* geheten. Het persoonlijk nummer voor staatloze Palestijnen bestaat net als het nationaal identiteitsnummer voor Syrische staatsburgers uit elf cijfers. Het reisdocument vermeldt het persoonlijk nummer van de houder.⁵⁴ De leges voor een reisdocumentaanvraag zouden ongeveer vijftienduizend SYP bedragen.⁵⁵ Voor zover bekend, kan een reisdocument net als een Syrisch paspoort niet middels een sticker worden verlengd.⁵⁶

1.5 Uitreis

Nationale paspoorten voor Syrische staatsburgers en reisdocumenten voor staatloze Palestijnen kunnen worden gebruikt voor grensoverschrijding. Een Syriër kan vanuit Syrië over land Libanon inreizen op een nationale identiteitskaart (voor meer informatie over de identiteitskaart, raadpleeg het tweede hoofdstuk). Indien een Syriër per vliegtuig wenst te reizen van Syrië naar Libanon, dient deze te beschikken over een paspoort.⁵⁷

Voor drie categorieën personen is het hebben van een paspoort niet voldoende om het land te mogen uitreizen, te weten: ambtenaren, beroepsmilitairen en mannen in de dienstplichtige leeftijd. Zij dienen expliciet toestemming te vragen aan de Syrische autoriteiten om Syrië te mogen uitreizen. Ambtenaren dienen daartoe een verzoek in bij hun respectievelijke ministeries, beroepsmilitairen verzoeken de militaire autoriteiten om het land te mogen uitreizen en mannen in de dienstplichtige leeftijd vragen het rekruteringsbureau om toestemming tot uitreis.⁵⁸

⁵² Vertrouwelijke bron, d.d. 26 november 2019.

⁵³ Voor meer informatie over de militaire dienstplicht in relatie tot staatloze Palestijnen in Syrië, raadpleeg: Ministerie van Buitenlandse Zaken, *Thematisch ambtsbericht dienstplicht in Syrië*, december 2016, blz. 8.

⁵⁴ NRC, *Lost identity, Challenges relating to legal identification and civil documentation in the north-west of the Syrian Arab Republic*, december 2018, blz. 26. NID, *ID Database, Syria, Documents, Passport, N-series, Description*, voor het laatst bijgewerkt op 27 september 2018, geraadpleegd op 15 augustus 2019. NID, *ID Database, Syria, Person, Population and ethnicity, Palestinians*, voor het laatst bijgewerkt op 12 augustus 2019, geraadpleegd op 16 augustus 2019. Vertrouwelijke bron, d.d. 21 augustus 2019.

⁵⁵ Vertrouwelijke bron, d.d. 4 september 2019. Volgens CoinMill.com, een muntconverteer, had vijftienduizend SYP op 18 september 2019 een waarde van 26,42 euro.

⁵⁶ Vertrouwelijke bron, d.d. 5 september 2019.

⁵⁷ Vertrouwelijke bron, d.d. 4 september 2019. Vertrouwelijke bron, d.d. 5 september 2019. Vertrouwelijke bron, d.d. 6 september 2019. Vertrouwelijke bron, d.d. 6 september 2019. Vertrouwelijke bron, d.d. 13 september 2019.

⁵⁸ Ministerie van Buitenlandse Zaken, *Thematisch ambtsbericht documenten in Syrië*, oktober 2019, blz. 9.

1.6 Paspoorten met onregelmatigheden

Er zijn Syrische paspoorten in omloop, waarbij de vingerafdrukken en handtekening van de houder ontbreken. Volgens de Syrische autoriteiten zouden dergelijke onregelmatigheden voorkomen bij drie categorieën van personen, te weten: kinderen, gehandicapten en Syriërs in het buitenland die het paspoort hebben aangevraagd bij een ambassade of via een gemachtigde in Syrië. Ook circuleren er Syrische paspoorten waarbij het nationale identiteitsnummer van de houder ontbreekt. Het Syrische ministerie van Binnenlandse Zaken heeft tijdens een bijeenkomst in 2018 aan het NID meegedeeld dat een dergelijke onregelmatigheid zou voorkomen bij paspoorten van pasgeboren en jonge kinderen uit gebieden die op een gegeven moment niet in handen waren van de Syrische regering.⁵⁹ Het is onduidelijk hoe deze onregelmatigheid juist bij deze categorie paspoorthouders tot stand is gekomen.

Officieel behoort de geboorteplaats in een paspoort overeen te komen met de geboorteplaats op andere documenten, zoals een identiteitskaart en geboorteakte. Echter, drie bronnen sluiten niet uit dat in sommige gevallen de geboorteplaats in het paspoort kan afwijken van de geboorteplaats op andere documenten.⁶⁰

⁵⁹ NID, *ID Database, Syria, Documents, Passport, N-series, Acceptance of deviation*, voor het laatst bijgewerkt op 27 september 2018, geraadpleegd op 15 augustus 2019.

⁶⁰ Vertrouwelijke bron, d.d. 3 september 2019. Vertrouwelijke bron, d.d. 4 september 2019. Vertrouwelijke bron, d.d. 24 september 2019.

2 Identiteitskaarten

2.1 Verantwoordelijke autoriteiten

De officiële benaming voor een nationale identiteitskaart luidt *bitaqa shakhsiya*. In de Syrische volksmond staat hetzelfde document bekend als *hawiyya*. Een aanvraag voor een identiteitskaart wordt in beginsel ingediend bij het bevolkingsregisterkantoor waar betrokkene staat ingeschreven. De aanvrager kan zich ook wenden tot het hoofdbevolkingsregisterkantoor van de provincie⁶¹ waaronder zijn of haar verblijfplaats valt. Het directoraat Burgerzaken en de bevolkingsregisterkantoren die daaronder ressorteren, vallen onder het ministerie van Binnenlandse Zaken en staan bekend onder de benaming *Nofous*.⁶²

Indien iemand een identiteitskaart wenst aan te vragen en de aanvrager verblijft thans in een andere provincie dan waar hij of zij van oudsher staat geregistreerd, hoeft hij of zij niet noodzakelijkerwijs terug naar het bevolkingsregisterkantoor in zijn of haar vorige provincie van verblijf. De aanvrager kan zich evengoed wenden tot één van de provinciale hoofdbevolkingsregisterkantoren.⁶³

Er kunnen geen identiteitskaarten worden aangevraagd en verkregen bij Syrische ambassades en consulaten.⁶⁴ In de laatste alinea van paragraaf 2.2 wordt uitgelegd hoe Syriërs vanuit het buitenland in het bezit kunnen komen van een identiteitskaart.

2.2 Voorwaarden

Iedere Syrische staatsburger moet een nationale identiteitskaart verkrijgen gedurende het jaar dat volgt op zijn of haar veertiende verjaardag. De verantwoordelijkheid voor de aanvraag van een identiteitskaart voor een minderjarige ligt bij de juridische voogd, veelal de vader of grootvader (voor meer informatie over het begrip 'juridische voogdij', raadpleeg paragraaf 10.2). Wanneer een minderjarige voor de eerste maal een identiteitskaart aanvraagt, moet hij of zij in het gezelschap verkeren van zijn voogd of een familielid tot en met de vierde graad.⁶⁵ Indien de voogd geen identiteitskaart heeft aangevraagd voor de vijftiende verjaardag van een kind, krijgt hij een geldboete van vijfduizend SYP.⁶⁶ Een aanvrager dient de identiteitskaart in persoon aan te vragen, waarbij vingerafdrukken in inkt worden afgenomen van alle vingers.⁶⁷

⁶¹ Een provincie wordt in de Syrische context ook wel aangeduid als gouvernement. In dit thematisch ambtsbericht zal enkel de term provincie worden gehanteerd.

⁶² NRC, *Lost identity*, december 2018, blz. 30. Ook wel gespeld als *Nufus*. Vertrouwelijke bron, d.d. 2 oktober 2019 en 7 oktober 2019.

⁶³ UNHCR, *Civil documentation and registration*, april 2019, blz. 5 en 7.

⁶⁴ Danish National ID Centre (NIDC), *National number on Syrian ID cards*, 21 december 2018, blz. 3. NRC, *Lost identity*, december 2018, blz. 43. NID, *ID Database, Syria, Documents, National ID card, Application and issuance from abroad*, voor het laatst bijgewerkt op 5 december 2018, geraadpleegd op 15 augustus 2019.

⁶⁵ Directoraat Burgerzaken van het Syrische ministerie van Binnenlandse Zaken, *Het afgeven van een nationale identiteitskaart*, datum van publicatie onbekend.

⁶⁶ NID, *ID Database, Syria, Documents, National ID card, Issuance*, voor het laatst bijgewerkt op 5 december 2018, geraadpleegd op 15 augustus 2019. Volgens CoinMill.com, een muntconverteer, had vijfduizend SYP op 16 september 2019 een waarde van 8,75 euro.

⁶⁷ NIDC, *National number on Syrian ID cards*, december 2018, blz. 3. Frontex, *Handbook on Syrian documents*, september 2018, blz. 81. Vertrouwelijke bron, d.d. 3 september 2019. Vertrouwelijke bron, d.d. 4 september 2019. Vertrouwelijke bron, d.d. 11 september 2019.

Een aanvrager moet aan de volgende voorwaarden voldoen. Hij of zij overlegt vier kleurenpasfoto's van vier bij vier cm met een witte achtergrond en betaalt de kosten van duizend SYP.⁶⁸ Daarnaast dient de aanvrager een Rode Halve Maan- en Martelaren-zegel te verkrijgen. Beide zegels hebben een waarde van 25 SYP.⁶⁹ De zegelkosten betreffen verplichte bijdragen aan respectievelijk de Syrische Arabische Rode Halve Maan⁷⁰ en een overheidsfonds voor de nabestaanden van 'martelaren', oftewel gesneuvelde regeringssoldaten. Dergelijke zegels kunnen worden verkregen bij geautoriseerde centra en openbare bibliotheken. Mannen in de leeftijd van 18 tot 42 jaar moeten daarnaast hun militair boekje overleggen. Indien dit document niet beschikbaar is, volstaat een statusrapport dat is opgesteld door het rekruteringsbureau.⁷¹

Ten aanzien van één onderliggend document verstrekt het Syrische ministerie van Binnenlandse Zaken tegenstrijdige informatie. In het eerder aangehaalde, Engelstalige rapport worden het familieboekje en de identiteitskaart van de vader als vereiste bescheiden genoemd. Indien de vader afwezig is, volstaan het familieboekje en de identiteitskaart van de moeder.⁷² De Arabischstalige website van Binnenlandse Zaken daarentegen, noemt als onderliggend stuk het familieboekje en indien dit document ontbreekt, volstaat een verklaring van bekendheid van de mukhtar.⁷³

Na indiening van de aanvraag krijgt de aanvrager een ontvangsbewijs, waarop onder meer zijn of haar pasfoto, de naam en de datum van aanvraag staan. De klant wordt tevens geïnformeerd over de duur van de aanvraag.⁷⁴ De website van Binnenlandse Zaken geeft een specifieke behandeltermijn op voor het verwerken van een aanvraag voor een identiteitskaart. Bij een hoofdbevolkingsregisterkantoor op provinciaal niveau duurt een aanvraag 84 uur; bij een bevolkingsregisterkantoor op lokaal niveau beslaat de behandeltermijn één week.⁷⁵ Echter, vanwege de oorlogssituatie zou de duur van een aanvraag in werkelijkheid veel langer duren, variërend van één maand tot soms wel drie jaar.⁷⁶

Indien een identiteitskaart is gestolen, zoekgeraakt dan wel beschadigd, dient de houder een nieuwe identiteitskaart aan te vragen. Bij een beschadigd exemplaar overlegt de aanvrager het origineel en een kopie van het document. Indien de identiteitskaart is zoekgeraakt of gestolen, behoort de aanvrager een proces-verbaal van de politie te overleggen. Wanneer de aanvrager niet beschikt over een ander identiteitsbewijs dan dient deze zijn of haar identiteit te onderbouwen met een attest dat door een mukhtar is opgesteld en afgegeven. Andere voorwaarden zijn vier kleurenpasfoto's, leges ter hoogte van vijfduizend SYP⁷⁷ en een militair boekje indien de aanvrager een man is in de dienstplichtige leeftijd. Wanneer betrokkene verzuimt om een nieuwe identiteitskaart aan te vragen binnen dertig dagen na

⁶⁸ Volgens CoinMill.com, een muntconvertor, had duizend SYP op 16 september 2019 een waarde van 1,75 euro.

⁶⁹ Volgens CoinMill.com, een muntconvertor, had 25 SYP op 16 september 2019 een waarde van 0,04 euro.

⁷⁰ In het Engels bekend als *Syrian Arab Red Crescent (SARC)*.

⁷¹ UNHCR, *Civil documentation and registration*, april 2019, blz. 4. Ministerie van Binnenlandse Zaken van Syrië, *Het afgeven van een nationale identiteitskaart*, datum van publicatie onbekend.

⁷² UNHCR, *Civil documentation and registration*, april 2019, blz. 4.

⁷³ Ministerie van Binnenlandse Zaken van Syrië, *Het afgeven van een nationale identiteitskaart*, datum van publicatie onbekend.

⁷⁴ UNHCR, *Civil documentation and registration*, april 2019, blz. 5.

⁷⁵ Ministerie van Binnenlandse Zaken van Syrië, *Het afgeven van een nationale identiteitskaart*, datum van publicatie onbekend. NID, *ID Database, Syria, Documents, National ID Card, Application*, voor het laatst bijgewerkt op 5 december 2018, geraadpleegd op 15 augustus 2019.

⁷⁶ NID, *ID Database, Syria, Documents, National ID card, Issuance*, voor het laatst bijgewerkt op 5 december 2018. Frontex, *Handbook on Syrian documents*, september 2018, blz. 82.

⁷⁷ Volgens CoinMill.com, een muntconvertor, had vijfduizend SYP op 16 september 2019 een waarde van 8,75 euro.

datum van vermissing of diefstal dan krijgt hij of zij een geldboete opgelegd van nog eens vijfduizend SYP.⁷⁸ Het is onduidelijk in hoeverre de Syrische overheid voorgaande handhaaft.

Indien een Syriër in het buitenland verblijft en hij of zij is ouder dan veertien jaar en heeft nog nooit een identiteitskaart gehad, moet deze binnen een periode van dertig dagen na aankomst in Syrië een identiteitskaart aanvragen. De uit het buitenland afkomstige aanvrager dient een aanvraag in op basis van het Syrische paspoort, waarmee hij of zij Syrië is ingereisd.⁷⁹

2.3 Geldigheidsduur van een identiteitskaart

Een identiteitskaart is tien jaar geldig. Op de identiteitskaart staat niet vermeld tot welke datum het document geldig is. Wel vermeldt de achterzijde van de kaart de datum van afgifte. De houder moet tussen één maand en zes maanden voor het einde van de geldigheid een vervangende identiteitskaart aanvragen.⁸⁰ Het is onduidelijk in hoeverre de Syrische autoriteiten erop toezien dat houders hun identiteitskaart tijdig laten vervangen. Naast de afgifte datum vermeldt de identiteitskaart een nationaal identiteitsnummer, de geboorteplaats en –datum van de houder en de namen van zijn of haar ouders.⁸¹

2.4 Gebruik van identiteitskaarten

De identiteitskaart speelt een belangrijke rol in het dagelijks leven van Syriërs. Zoals reeds vermeld, dient een Syrisch staatsburger zich vanaf het veertiende levensjaar te kunnen identificeren met een identiteitskaart. Het hebben van dit identiteitsbewijs is van groot belang bij het passeren van controleposten, waarover meer kan worden gelezen in paragraaf 2.7. Met een identiteitskaart verkrijgt een Syriër toegang tot de gezondheidszorg, de arbeidsmarkt en het bankwezen. Daarnaast is een identiteitskaart een vereiste voor deelname aan schoolexamens en universitair onderwijs. Om te kunnen trouwen moet iemand ook in het bezit zijn van een identiteitskaart (paragraaf 3.2 gaat nader in op de voorwaarden ten aanzien van het sluiten en registreren van een huwelijk). Ten slotte is de nationale identiteitskaart een document dat Syriërs het recht geeft om te stemmen.⁸²

⁷⁸ NID, *ID Database, Syria, Documents, National ID Card, Application*, voor het laatst bijgewerkt op 5 december 2018. NID, *ID Database, Syria, Documents, National ID card, Issuance*, voor het laatst bijgewerkt op 5 december 2018. Volgens CoinMill.com, een muntconverteer, had vijfduizend SYP op 16 september 2019 een waarde van 8,75 euro.

⁷⁹ UNHCR, *Civil documentation and registration*, april 2019, blz. 4-5. NID, *ID Database, Syria, Documents, National ID card, Application and issuance from abroad*, voor het laatst bijgewerkt op 5 december 2018.

⁸⁰ NIDC, *National number on Syrian ID cards*, december 2018, blz. 2. NRC, *Lost identity*, december 2018, blz. 43. Frontex, *Handbook on Syrian documents*, september 2018, blz. 82.

⁸¹ NRC, *Lost identity*, december 2018, blz. 43.

⁸² NRC, *Lost identity*, december 2018, blz. 43. ENS en ISI, *Statelessness in Syria, Country position paper*, augustus 2019, blz. 22. Vertrouwelijke bron, d.d. 3 september 2019.

2.5 Identiteitskaarten voor staatloze Palestijnen in Syrië

Een identiteitskaart voor staatloze Palestijnen in Syrië staat formeel bekend als *tadhkara iqama mu'aaqqata lil-filastiniin*, oftewel een 'tijdelijke verblijfskaart voor Palestijnen'. Dit identiteitsbewijs is nagenoeg identiek aan de identiteitskaart voor Syrische staatsburgers. Net als bij reisdocumenten komen alleen staatloze Palestijnen die geregistreerd staan bij GAPAR in aanmerking voor een identiteitskaart. Het document vermeldt het persoonlijk nummer van de houder.⁸³

Bij GAPAR geregistreerde Palestijnen moeten aan dezelfde voorwaarden voldoen als Syrische staatsburgers wanneer zij bij het bereiken van de identificatieplichtige leeftijd een identiteitskaart aanvragen. De aanvrager moet minstens veertien jaar zijn en in het gezelschap verkeren van een ouder of een juridische voogd (voor meer informatie over het begrip 'juridische voogdij', raadpleeg paragraaf 10.2). Andere voorwaarden voor het verkrijgen van een identiteitskaart zijn het overleggen van een familieboekje en een individueel uittreksel uit de burgerlijke stand. De totale kosten voor het aanvragen van een identiteitskaart bedragen 2.900 SYP.⁸⁴ De vertrouwelijke bron, die voornoemd geldbedrag noemde, voert het totaal terug op een viertal kostenposten. Indien voor een kostenpost geen bruikbare vertaling in het Nederlands voorhanden was, is de oorspronkelijke aanduiding in het Engels aangehouden:

1. *Stamp duties covering municipality fees as well as war efforts, martyrs and reconstruction contributions* (1.000 SYP);
2. *Finance voucher/assessment fees* (1.100 SYP);
3. Een zegel van de mukhtar (500 SYP);
4. Een individueel uittreksel uit de burgerlijke stand en een aanvraagformulier (300 SYP).⁸⁵

2.6 Identiteitskaarten voor staatloze Koerden

In Hasakah, een provincie in Noordoost-Syrië, verblijft een gemeenschap van staatloze Koerden die kan worden onderverdeeld in twee groepen: de *ajanib*- en *maktoumeen*-Koerden. In 1962 vond er een controversiële bevolkingstelling plaats, waarbij eerstgenoemde groep Koerden de Syrische autoriteiten niet kon overtuigen dat zij voor 1945 woonachtig was in Syrië. Deze Koerden kregen de benaming *ajanib*, letterlijk 'buitenlanders', en konden slechts in beperkte mate gebruik maken van publieke diensten. Ook de eigendoms- en erfenisrechten van de *ajanib*-Koerden waren beperkt. Daarnaast bestond er een groep Koerden die niet had deelgenomen aan de census van 1962. Deze Koerden werden aangeduid als *maktoumeen*,⁸⁶ hetgeen vrij vertaald 'verborgen' betekent. De *maktoumeen*-Koerden genoten minder rechten dan de *ajanib*-Koerden en mochten niet vrij door Syrië reizen zonder een speciale veiligheidstoestemming.⁸⁷

⁸³ Frontex, *Handbook on Syrian documents*, september 2018, blz. 88-89. NID, *ID Database, Syria, Documents, National ID card, Description*, voor het laatst bijgewerkt op 23 mei 2019, geraadpleegd op 15 augustus 2019. GAPAR, *Afgifte en uitreiken van een tijdelijke verblijfskaart (ID)*, datum van publicatie onbekend. ENS en ISI, *Statelessness in Syria, Country position paper*, augustus 2019, blz. 19. Vertrouwelijke bron, d.d. 21 augustus 2019.

⁸⁴ Volgens CoinMill.com, een muntconverteer, had 2.900 SYP op 18 september 2019 een waarde van 5,11 euro.

⁸⁵ Vertrouwelijke bron, d.d. 4 september 2019.

⁸⁶ Ook wel gespeld als *maktumin*.

⁸⁷ Ministerie van Buitenlandse Zaken, *Algemeen ambtsbericht Syrië*, 22 juni 2015, blz. 15. ISI, Amsterdams Solidariteits Komitee Vluchtelingen/Steunpunt Vluchtelingen (ASKV/SV) en ENS, *From Syria to Europe, Experiences of stateless Kurds and Palestinian refugees from Syria seeking protection in Europe*, januari 2019, blz. 9.

De ajanib-Koerden kregen van het bevolkingsregisterkantoor een rode kaart, *kart alahmar* of *bitaqa ajnabi* geheten, waarmee zij hun identiteit konden aantonen. De rode kaart was rechthoekig van vorm en kon worden dubbelgevouwen. Het document vermeldde de volgende gegevens van de houder: zijn of haar namen, geboortedatum en –plaats en geslacht. Ook bevatte de rode kaart een pasfoto van de houder en de namen van zijn of haar ouders. In de vooroorlogse situatie verkreeg de houder van een rode kaart toegang tot onderwijs en gezondheidszorg. De houder kon met dit document niet het land uitreizen. Een rode kaart kon relatief makkelijk worden verkregen. Bij een aanvraag voor dit document hoefde alleen de rode kaart van de vader van betrokkene te worden getoond. Soms was dit niet nodig, omdat de dienstdoende ambtenaar de aanvrager en diens vader persoonlijk kende. De ajanib-Koerden leefden namelijk veelal in kleine, rurale gemeenschappen, waar de gemeenschapsleden elkaar veelal kenden. Zover bekend, zouden er geen legez zijn verbonden aan de aanvraag voor een rode kaart.⁸⁸

De maktoumeen-Koerden ontvingen van hun mukhtar een zogeheten *shahadat tarif*,⁸⁹ oftewel een 'identiteitsbevestiging'. Aan dit handgeschreven document, dat geen veiligheidskenmerken bevatte en in uiteenlopende varianten verscheen, konden geen rechten of status worden ontleend. Wel kon de identiteitsbevestiging, ook wel bekend als witte kaart, worden gebruikt om een kind in te schrijven bij een school. Het document bevatte een pasfoto en de persoonsgegevens van de houder. De identiteitsbevestiging werd afgegeven indien twee getuigen de identiteit van betrokkene aan de mukhtar konden bevestigen. Zover bekend, zouden aan de aanvraag voor een identiteitsbevestiging geen kosten zijn verbonden.⁹⁰

De problematiek omtrent de staatloosheid onder Syrische Koerden werd in 2011 gedeeltelijk opgelost. Op 7 april van dat jaar vaardigde de Syrische president Bashar al-Assad een decreet uit dat het Syrisch staatsburgerschap verleende aan de ajanib-Koerden. Echter, dit decreet zag niet toe op de maktoumeen-Koerden die staatloos bleven. Daarnaast hebben niet alle ajanib-Koerden de langdurige procedure tot naturalisatie met succes doorlopen. Van de ongeveer 150.000 ajanib-Koerden zouden 105.000 personen zijn genaturaliseerd tot Syriër.⁹¹ In april 2011 schatte een Zweedse migratiedeskundige dat er tussen de 80.000 en 160.000 maktoumeen-Koerden zouden zijn. Deze schatting onderbouwde hij niet met bronverwijzingen.⁹² Gelet op voorgaande zijn er duizenden Syrische Koerden staatloos.

⁸⁸ Ministerie van Buitenlandse Zaken, *Algemeen ambtsbericht Syrië*, juni 2015, blz. 15 en 56. Syrians for Truth and Justice (STJ), *Syrian citizenship disappeared, How the 1962 census destroyed stateless Kurds' lives and identities*, oktober 2018, blz. 5, 9 en 46. NID, *ID Database, Syria, Person, Population and ethnicity, Kurds*, voor het laatst bijgewerkt op 3 juli 2019, geraadpleegd op 16 augustus 2019. Kurdistan 24, *Thousands of Syrian Kurds continue to suffer from statelessness*, 13 september 2018, geraadpleegd op 24 juli 2019. ENS en ISI, *Statelessness in Syria, Country position paper*, augustus 2019, blz. 15. Vertrouwelijke bron, d.d. 11 september 2019.

⁸⁹ Ook wel gespeld als *shahadat taaref*.

⁹⁰ Ministerie van Buitenlandse Zaken, *Algemeen ambtsbericht Syrië*, juni 2015, blz. 15 en 56. STJ, *Syrian citizenship disappeared*, oktober 2018, blz. 5, 9 en 46. NID, *ID Database, Syria, Person, Population and ethnicity, Kurds*, voor het laatst bijgewerkt op 3 juli 2019, geraadpleegd op 16 augustus 2019. Kurdistan 24, *Thousands of Syrian Kurds continue to suffer from statelessness*, 13 september 2018, geraadpleegd op 24 juli 2019. ENS en ISI, *Statelessness in Syria*, augustus 2019, blz. 15. Vertrouwelijke bron, d.d. 11 september 2019.

⁹¹ Asharq al-Awsat, *Over 19.000 Syrian Kurds deprived of citizenship, 46.000 remain stateless*, 12 september 2018, geraadpleegd op 24 juli 2019. Kurdistan 24, *Thousands of Syrian Kurds continue to suffer from statelessness*, 13 september 2018. Vertrouwelijke bron, d.d. 20 augustus 2019.

⁹² Other Suns, *Syria, Ajanib and Maktoumeen – Bashar al-Assad grants some, not all, stateless Kurds citizenship*, 8 april 2011, geraadpleegd op 25 oktober 2019.

Een vertrouwelijke bron stelt desgevraagd dat zowel de rode kaart als de identiteitsbevestiging niet langer kunnen worden aangevraagd en verkregen.⁹³ Een andere vertrouwelijke bron bevestigt dat de rode kaart niet langer kan worden aangevraagd. Indien een ajanib-Koerd een rode kaart aanvraagt bij het bevolkingsregisterkantoor, zal deze worden doorverwezen naar de naturalisatieprocedure voor ajanib-Koerden, aldus de bron. Dezelfde bron stelt dat de identiteitsbevestiging nog steeds kan worden aangevraagd en dat dit document niet louter wordt afgegeven aan maktoumeen-Koerden, maar ook aan andere niet-gedocumenteerde personen, zoals staatloze bedoeïenen.⁹⁴ De voorouders van deze bedoeïenen leidden eeuwenlang een nomadisch bestaan, waarbij zij met hun veestapels door het huidige Koeweit, Saoedi-Arabië, Syrië, Jordanië en Irak trokken.⁹⁵

2.7 Toegang tot en verlies van identiteitskaarten

Niet iedere Syriër van veertien jaar en ouder is in het bezit van een identiteitskaart. Met name personen die sinds de burgeroorlog identificatieplichtig zijn geworden en buiten regeringsgebied verblijven, beschikken veelal niet over een identiteitskaart. De *Norwegian Refugee Council* (NRC)⁹⁶ deed uitgebreid onderzoek naar documentbezit in Noordwest-Syrië, thans nog altijd grotendeels buiten regeringsgebied. NRC rapporteerde in februari 2019 dat zeventig procent van de respondenten in de leeftijdscategorie van veertien tot twintig jaar niet beschikte over een identiteitskaart.⁹⁷ De *Free Syrian Lawyers Association* (FSLA), een in Gaziantep (Zuidoost-Turkije) gevestigde ngo, heeft onderzoek gedaan naar documentbezit onder Syriërs in Noordwest-Syrië, Turkije en Libanon.⁹⁸ In mei 2019 rapporteerde FSLA dat meer dan de helft van alle respondenten in de leeftijd van veertien jaar en ouder niet in het bezit was van een identiteitskaart.⁹⁹

Het komt voor dat Syriërs hun identiteitskaart verliezen als gevolg van het optreden van één van de strijdende partijen. Aan het begin van de onlusten in Syrië braken medewerkers van het Syrische veiligheidsapparaat de identiteitskaarten van demonstrerende studenten in tweeën of beschadigden zij deze identiteitsdocumenten. Wanneer de student nadien bij een controlepost van de Syrische overheid geen identiteitskaart kon laten zien, of een beschadigd exemplaar, wisten de autoriteiten dat de persoon had deelgenomen aan een demonstratie.¹⁰⁰ Een informant verklaarde dat regeringsgezinde strijdkrachten vandaag de dag identiteitskaarten confisqueren om twee redenen. De eerste reden is om de actieradius van de houder te beperken. Indien iemand geen identiteitskaart heeft, loopt hij of zij immers het risico te zullen worden opgepakt bij een controlepost. Een tweede reden ziet op geldelijk gewin. De dienstdoende medewerker van het veiligheidsapparaat neemt de identiteitskaart in beslag om smeer geld van de houder te krijgen in ruil voor teruggave van het document.¹⁰¹ Ook

⁹³ Vertrouwelijke bron, d.d. 28 augustus 2019.

⁹⁴ Vertrouwelijke bron, d.d. 11 september 2019.

⁹⁵ Human Rights Watch (HRW), *Syria, The silenced Kurds*, oktober 1996, blz. 59. Al Jazeera, *Shadows of themselves, Portraits of statelessness*, 18 december 2015, geraadpleegd op 25 oktober 2019.

⁹⁶ In het Nederlands bekend als de Noorse Vluchtelingenraad.

⁹⁷ NRC, *Lost identity*, december 2018, blz. 44.

⁹⁸ FSLA stelt van Syrië een democratische rechtsstaat te willen maken. Hoewel FSLA geen onderdeel vormt van een politieke structuur, heeft zij de vlag van de Syrische oppositie in haar logo verwerkt. Voor meer informatie, bezoek de Facebook-pagina van FSLA: <https://www.facebook.com/FSLA.ORG/>.

⁹⁹ FSLA, *Syrians' rights to legal documents, Obstacles of obtainment & the consequences of deprivation*, mei 2019, blz. 12.

¹⁰⁰ Vertrouwelijke bron, d.d. 11 september 2019. Vertrouwelijke bron, d.d. 12 september 2019.

¹⁰¹ Vertrouwelijke bron, d.d. 19 september 2019.

niet-statelijke actoren nemen identiteitskaarten in beslag. Zo zou Islamitische Staat in Irak en Syrië (ISIS)¹⁰² identiteitskaarten van mensen hebben afgenomen om te voorkomen dat zij zouden uitwijken naar regeringsgebied.¹⁰³

¹⁰² In het Engels en Arabisch bekend als respectievelijk *Islamic State of Iraq and the Levant* (ISIL) en *Daesh*.

¹⁰³ Vertrouwelijke bron, d.d. 11 september 2019.

3 Huwelijksluiting en -registratie

3.1 Wetgeving en verantwoordelijke autoriteiten

De Wet op het Personeel Statuut (WPS), oftewel de Syrische familiewetgeving, vormt het belangrijkste, wettelijke kader waarbinnen huwelijken worden gesloten en geregistreerd. De WPS vindt haar oorsprong in de *sharia*,¹⁰⁴ het islamitisch recht, en stamt uit 1953. De wet is geamendeerd in 1975, 2003, 2010 en tweemaal in 2019, op 5 februari en 27 juni. De WPS ziet niet alleen toe op het sluiten en registreren van huwelijken, maar heeft ook betrekking op andere aangelegenheden, zoals echtscheidingen en voogdij. Relevante amendementen uit 2019 die betrekking hebben op de terreinen van huwelijk, echtscheiding en voogdij zijn verwerkt in de hoofdtekst en nader toegelicht in het notenapparaat.

In beginsel is de WPS van toepassing op alle Syriërs, zowel moslims als niet-moslims. Echter, op een aantal terreinen mogen religieuze minderheden hun eigen wet- en regelgeving toepassen, zo ook ten aanzien van huwelijken en echtscheidingen. Conform de WPS wenden moslimparen zich tot islamitische familierechtbanken, ook wel aangeduid als sharia-rechtbanken. Deze wet maakt geen onderscheid tussen de verschillende stromingen binnen de islam. Zowel soennieten, sjiïeten, alawieten als ismaëlieten vallen onder de WPS.¹⁰⁵ Christelijke en joodse paren laten hun huwelijken bekrachtigen bij zogenaamde *ruhi*-rechtbanken.¹⁰⁶ Druzen¹⁰⁷ kunnen voor huwelijksbekrachtiging terecht bij één zogeheten *madhhabiyya*-rechtbank, gevestigd in As-Suwayda, een hoofdzakelijk door druzen bewoonde stad in Zuidwest-Syrië.¹⁰⁸

In Syrië wordt een traditioneel moslimhuwelijk veelal voltrokken door een islamitische geestelijke, waarover meer kan worden gelezen in paragraaf 3.3. Om een traditioneel moslimhuwelijk rechtsgeldig te maken, dient het te worden bekrachtigd door een islamitische familierechtbank. Wanneer het huwelijk is bekrachtigd door een dergelijke rechtbank, kan het worden geregistreerd in het bevolkingsregister van het directoraat Burgerzaken. Indien een Syriër in het buitenland een burgerlijk huwelijk is aangegaan, kan dit huwelijk worden opgenomen in de burgerlijke stand van Syrië, tenzij een dergelijk huwelijk in de ogen van de Syrische autoriteiten in strijd zou zijn met de openbare orde, bijvoorbeeld een homohuwelijk (voor meer informatie over de registratie van in het buitenland gesloten huwelijken, zie paragraaf 3.6).¹⁰⁹

¹⁰⁴ Ook wel gespeld als *shar'ia*.

¹⁰⁵ De alawitische geloofsstroming is voortgekomen uit de sjiïtische islam. Alawieten zouden ongeveer twaalf procent uitmaken van de Syrische bevolking (Landinfo, *Syria*, augustus 2018, blz. 7). De ismaëlitische geloofsstroming is ook voortgekomen uit het sjiïsme. De ismaëlieten bevinden zich hoofdzakelijk in en om Salamiya, een stad in West-Syrië.

¹⁰⁶ Naar schatting zouden er minder dan honderd joden in Syrië verblijven. Christenen zouden ongeveer twaalf procent van de Syrische bevolking uitmaken. De christelijke gemeenschap in Syrië is onderverdeeld in minstens veertien denominaties. Daarvan is de Grieks-orthodoxe gemeenschap, in het Arabisch aangeduid als *rum urthuduks* (letterlijk: 'rooms-orthodox'), met circa een half miljoen leden het grootste kerkgenootschap (Landinfo, *Syria*, augustus 2018, blz. 7 en 17).

¹⁰⁷ De druzische geloofsstroming is voortgekomen uit de sjiïtische islam. De druzen zouden ongeveer drie procent uitmaken van de Syrische bevolking (Landinfo, *Syria*, augustus 2018, blz. 7).

¹⁰⁸ Landinfo, *Syria*, augustus 2018, blz. 7, 17 en 19. UNHCR, *Civil documentation and registration*, april 2019, blz. 16-17. NRC, *Lost identity*, december 2018, blz. 26 en 30.

¹⁰⁹ Landinfo, *Syria*, augustus 2018, blz. 3, 8 en 9.

In de Syrische context hebben sharia-rechtbanken zowel een religieuze als een seculiere dimensie. De rechters van deze rechtbanken passen weliswaar een op de islam gebaseerd familierecht toe, maar zij zijn geen islamitische geestelijken. Rechters van sharia-rechtbanken vallen onder het Syrische ministerie van Justitie en bekleden als zodanig een overheidsfunctie. Rechters van christelijke familierechtbanken daarentegen, zijn niet in dienst van de Syrische overheid maar van hun eigen kerkgenootschap. Zij zijn in eerste instantie priester en vervullen daarnaast de functie van familierechter. Zo hebben katholieke 'priester-rechters' in Rome een opleiding gevolgd in canoniek recht.¹¹⁰

Ten aanzien van de multireligieuze samenstelling van de Syrische bevolking wordt nog het volgende opgemerkt in relatie tot huwelijkswetgeving. Een moslimman mag trouwen met een christelijke of joodse vrouw. Indien een christelijke of joodse vrouw trouwt met een moslimman, hoeft zij zich niet te bekeren tot de islam. De kinderen die voortkomen uit een huwelijk van een moslimman en een christelijke of joodse vrouw, worden als moslim beschouwd. Een moslima kan wettelijk niet trouwen met een niet-islamitische man. Indien een christelijke of joodse man wenst te trouwen met een moslima, dient hij zich te bekeren tot de islam. Het druzische familierecht verbiedt een druus om te trouwen met een niet-druus. Huwelijken tussen verschillende geloven in Syrië komen zelden voor. Huwelijken tussen verschillende stromingen binnen het christendom vormen een relatief wijdverspreid fenomeen. Terwijl een moslimman maximaal met vier vrouwen tegelijkertijd getrouwd mag zijn, is polygamie verboden bij christenen en druzen.¹¹¹

Aangezien verreweg de meeste Syrische echtelieden vallen onder het islamitisch familierecht, zoals dat is vastgelegd in de WPS, zal dit hoofdstuk grotendeels toezien op het sluiten en registreren van moslimhuwelijken. Daarnaast zullen enkele voorwaarden omtrent het sluiten en registreren van christelijke en druzische huwelijken worden behandeld in een separate paragraaf (zie 3.4 'Huweljkssluiting en -registratie bij christenen en druzen').

3.2 Huweljkssluiting en -registratie van moslimhuwelijken

Moslimparen kunnen via drie manieren tot een sluiting en registratie van hun huwelijk komen:

1. Het paar kan eerst een traditioneel huwelijk laten voltrekken en zich daarna begeven naar een aan de Staat gelieerde sharia-rechtbank, alwaar het traditionele huwelijk wordt bekrachtigd. In een dergelijk geval stelt de sharia-rechtbank een rechtbankdocument op genaamd *bayan ithbat al-zawaj*.
2. Het paar begeeft zich rechtstreeks naar een sharia-rechtbank of laat een *madhun* (huwelijksambtenaar van de sharia-rechtbank) naar huis komen, alwaar het huwelijk wordt gesloten. In een dergelijk geval stelt de sharia-rechtbank een rechtbankdocument op genaamd *sakk zawaj*.
3. Het paar laat via een gerechtelijke procedure het huwelijk sluiten door een rechter van een sharia-rechtbank. In een dergelijk geval stelt de sharia-

¹¹⁰ Vertrouwelijke bron, d.d. 1 oktober 2019.

¹¹¹ Ministerie van Buitenlandse Zaken, *Thematisch ambtsbericht documenten in Syrië*, oktober 2017, blz. 20. Landinfo, *Syria*, augustus 2018, blz. 8, 13, 17, 19, 25 en 26. Vertrouwelijke bron, d.d. 1 oktober 2010. Vertrouwelijke bron, d.d. 4 oktober 2019.

rechtbank een rechtbankdocument op genaamd *qarar qada'iyya tathnit al-zawaj*.¹¹²

Zodra het huwelijk bij een sharia-rechtbank is erkend, is het huwelijk rechtsgeldig. De daaropvolgende registratie in het bevolkingsregister van het directoraat Burgerzaken wordt in Syrië gezien als een administratieve handeling die niet belangrijk is voor de rechtsgeldigheid van het huwelijk.¹¹³

Eerst worden de voorwaarden voor een huwelijksbekrachtiging of -sluiting bij een sharia-rechtbank uiteengezet. Hieraan moeten alle moslimparen voldoen, ongeacht de wijze waarop het huwelijk is bekrachtigd dan wel gesloten door de sharia-rechtbank. De WPS vermeldt aan welke voorwaarden een huwelijksbekrachtiging of -sluiting bij een sharia-rechtbank moet voldoen:

- Een gewaarmerkt, individueel uittreksel uit het bevolkingsregister van beide partijen, waaruit hun burgerlijke staat dient te blijken;¹¹⁴
- Een medische verklaring, waarin staat dat beide partijen vrij zijn van besmettelijke ziekten en gezondheidsbelemmeringen die een huwelijk in de weg staan;¹¹⁵
- Een huwelijksvergunning voor beroepsmilitairen;¹¹⁶
- Goedkeuring van het ministerie van Binnenlandse Zaken indien één van de partijen een vreemdeling is.¹¹⁷

Indien er een kind is geboren binnen een niet-geregistreerd huwelijk of de ongeregistreerde echtgenote is zichtbaar zwanger, hoeven aan voornoemde voorwaarden niet te worden voldaan.¹¹⁸

Voor de huwelijksbekrachtiging of -sluiting moeten bij de sharia-rechtbank twee mannelijke getuigen dan wel twee vrouwelijke getuigen en één mannelijke getuige zijn. Deze getuigen dienen meerderjarig en wilsbekwaam te zijn. Voorheen moesten de getuigen moslim zijn, maar tegenwoordig kan een niet-islamitische bruid een getuige meenemen die haar religie aanhangt. Deze verandering ziet uitsluitend toe op *ahl al-kitab*, oftewel 'mensen van het Boek'. Met deze term wordt verwezen naar joden en christenen.¹¹⁹ Tot het achttiende levensjaar van de bruid is de aanwezigheid van haar voogd, veelal haar vader of grootvader aan vaderskant, vereist. Indien er geen voogd in de mannelijke lijn beschikbaar is, kan de rechter van de sharia-rechtbank zich als huwelijksvoogd opwerpen of de moeder van de bruid. Aangezien de Syrische samenleving een patriarchaal karakter heeft, blijft de aanwezigheid van een mannelijke voogd in maatschappelijk opzicht gewenst, ook al is de bruid meerderjarig.¹²⁰

¹¹² Vertrouwelijke bron, d.d. 1 oktober 2019 en 24 oktober 2019. Vertrouwelijke bron, d.d. 22 oktober 2019.

¹¹³ Vertrouwelijke bron, d.d. 25 augustus 2019. Vertrouwelijke bron, d.d. 12 september 2019.

¹¹⁴ WPS, Art. 40 (1) (a).

¹¹⁵ WPS, Art. 40 (1) (c).

¹¹⁶ WPS, Art. 40 (1) (d). Voordat de WPS op 5 februari 2019 werd geamendeerd, moesten niet alleen beroepsmilitairen, maar ook dienstplichtigen en mannen in de dienstplichtige leeftijd van achttien tot 42 jaar een huwelijksvergunning van de militaire autoriteiten verkrijgen. Ministerie van Buitenlandse Zaken, *Thematisch ambtsbericht documenten in Syrië*, oktober 2017, blz. 20. Vertrouwelijke bron, d.d. 25 augustus 2019.

¹¹⁷ WPS, Art. 40 (1) (e). Voor de wetwijziging van februari 2019 moest een dergelijke goedkeuring worden verkregen bij het Directoraat voor Openbare Veiligheid. Vertrouwelijke bron, d.d. 25 augustus 2019.

¹¹⁸ WPS, Art. 40 (2).

¹¹⁹ WPS, Art. 12 (3). Dit amendement is doorgevoerd op 5 februari 2019.

¹²⁰ Vertrouwelijke bron, d.d. 22 oktober 2019. Vertrouwelijke bron, d.d. 24 oktober 2019.

De man en de vrouw hoeven niet allebei aanwezig te zijn tijdens de zitting bij de sharia-rechtbank. De afwezige partij kan ook schriftelijk zijn of haar instemming geven met het huwelijk en een volmacht verlenen aan een gemachtigde voor het sluiten of bekrachtigen van het huwelijk.¹²¹ Voor de bruid kan haar huwelijksvoogd fungeren als vertegenwoordiger. In het rechtbankdocument staan onder meer de persoonsgegevens van de echtelieden vermeld, de namen van de getuigen en eventuele vertegenwoordigers en de omvang van de bruidsgave, *mahr* geheten, die de bruidegom aan de bruid betaalt.¹²² Het is onduidelijk of het rechtbankdocument expliciet vermeldt welke huwelijkspartijen aan- en/of afwezig waren.

De griffie van de rechtbank registreert het huwelijk in een speciaal register en zendt een kopie daarvan binnen tien dagen na de huwelijksdatum naar het directoraat Burgerzaken.¹²³ Wanneer een bevolkingsregisterkantoor van het directoraat Burgerzaken het huwelijk inschrijft bij de burgerlijke stand, wordt het dossier van de vrouw toegevoegd aan dat van de man. Een ongehuwde vrouw staat geregistreerd onder het familienummer, *raqm al-khana* geheten, van haar familie aan vaderskant. Wanneer een vrouw trouwt, neemt zij het familienummer van haar echtgenoot aan. Nadat de huwelijksregistratie is doorgevoerd in het bevolkingsregister, ontvangt de man van het bevolkingsregisterkantoor een huwelijksuittreksel, aangeduid als *bayan zawaj*, en een familieboekje (in het volgende hoofdstuk wordt nader ingegaan op het familieboekje).¹²⁴

In hoeverre de voorwaarden voor een huwelijksbekrachtiging of -sluiting worden gecontroleerd en gehandhaafd door rechters van sharia-rechtbanken, is onbekend. Eén informant vermoedt dat niet iedere rechter even nauwgezet de voorwaarden naleeft, zoals deze zijn vastgelegd in artikel 40 lid 1 van de WPS en opgesomd op de voorgaande bladzijde. Aansluitend daarop merkt dezelfde bron op dat in Syrië met geld en de juiste contacten veel kan worden geregeld, zo ook het omzeilen van voorwaarden voor de bekrachtiging of sluiting van een huwelijk bij een sharia-rechtbank.¹²⁵

Het is onduidelijk of het registratienummer op het rechtbankdocument van de sharia-rechtbank moet worden vermeld op het huwelijksuittreksel uit de burgerlijke stand. Op het huwelijksuittreksel staat aan de rechteronderzijde een feitnummer. Het precieze doel van dit feitnummer is evenmin bekend.

3.3 Traditionele moslimhuwelijken

Een islamitisch paar kan een traditioneel moslimhuwelijk laten sluiten. Een dergelijk huwelijk, dat (nog) niet is bekrachtigd door een sharia-rechtbank noch geregistreerd door de burgerlijke stand, staat bekend als *urfi*.¹²⁶ Deze term heeft voor sommigen een negatieve connotatie, omdat *urfi* ook kan verwijzen naar een 'schijnhuwelijk' dat voor bepaalde tijd wordt gesloten, enkel om het hebben van geslachtsgemeenschap te legitimeren. In dit thematisch ambtsbericht zal worden gesproken over traditionele moslimhuwelijken. In beginsel kan iedere moslim een traditioneel moslimhuwelijk voltrekken, mits aan de religieuze voorwaarden wordt voldaan. In de praktijk zouden traditionele moslimhuwelijken vaak worden voltrokken door een

¹²¹ WPS, Art. 8 (1).

¹²² UNHCR, *Civil documentation and registration*, april 2019, blz. 17. Landinfo, *Syria*, augustus 2018, blz. 8-9.

¹²³ WPS, Art. 45 (1).

¹²⁴ UNHCR, *Civil documentation and registration*, april 2019, blz. 17. Landinfo, *Syria*, augustus 2018, blz. 10.

¹²⁵ Vertrouwelijke bron, d.d. 25 augustus 2019.

¹²⁶ Ook wel gespeld als *orfi*.

vooraanstaand figuur met bovengemiddelde kennis van de islam, bijvoorbeeld een *imam* of *sheikh*.¹²⁷ Binnen de soennitische traditie is een imam iemand die voorgaat in het gebed. Een imam is meestal verbonden aan een moskee. Een sheikh is een respectvolle aanspreektitel voor een persoon die veel kennis heeft van de islam en de sharia. Bij een traditioneel moslimhuwelijk zijn twee getuigen aanwezig. Soms wordt bij een dergelijk huwelijk een traditionele huwelijksakte opgesteld, aangeduid als *aqd (zawaj) urfi* of *aqd sheikh*, maar niet altijd. Traditionele moslimhuwelijken komen met name voor in rurale streken en in oppositiegebieden, waar sharia-rechtbanken ontbreken die aan het Syrische overheidswezen zijn gelieerd. Zoals vermeld in paragraaf 3.2, kunnen traditionele moslimhuwelijken worden bekrachtigd door een sharia-rechtbank en vervolgens worden geregistreerd in het bevolkingsregister van het directoraat Burgerzaken. Indien een traditioneel moslimhuwelijk niet kan worden onderbouwd met een traditionele huwelijksakte, volstaan de getuigenissen van de getuigen die de traditionele huwelijksceremonie hebben bijgewoond. De echtelieden dienen verder te voldoen aan de voorwaarden die reeds zijn vermeld in voorgaande paragraaf.¹²⁸

3.4 Huwelijksluiting en -registratie bij christenen en druzen

Bij een christelijk huwelijk sluiten de bruid en bruidegom een heilig verbond, ook wel sacrament geheten, in de aanwezigheid van twee getuigen. In tegenstelling tot moslims en druzen dienen bij een kerkelijk huwelijk beide echtelieden aanwezig te zijn tijdens de ceremonie. Zij kunnen geen volmacht verlenen aan een gemachtigde. Bij een druzisch huwelijk behoren ook twee getuigen aanwezig te zijn, een man en een vrouw. Net als bij moslimhuwelijken wordt een christelijk of druzisch huwelijk eerst ingeschreven bij de daartoe verantwoordelijke familierechtbank, om vervolgens te worden opgenomen in het bevolkingsregister van het directoraat Burgerzaken.¹²⁹

3.5 Huwelijksluiting en -registratie bij staatloze Palestijnen in Syrië

Palestijnen begeven zich net als Syriërs naar een religieuze familierechtbank, alwaar het huwelijk wordt gesloten dan wel bekrachtigd. Daarbij ontvangen zij eenzelfde soort rechtbankdocument als Syrische staatsburgers. Nadat het huwelijk bij een religieuze familierechtbank is gesloten dan wel bekrachtigd, ontvangt GAPAR een kopie van het rechtbankdocument en wordt het huwelijk ingeschreven in het bevolkingsregister van deze autoriteit. Palestijnen kunnen net als Syriërs een traditioneel moslimhuwelijk laten bekrachtigen door een sharia-rechtbank, mits zij staan ingeschreven bij GAPAR. In tegenstelling tot Syriërs hebben Palestijnen geen familienummer.¹³⁰

¹²⁷ Ook wel gespeld *shaykh*.

¹²⁸ Ministerie van Buitenlandse Zaken, *Thematisch ambtsbericht documenten in Syrië*, oktober 2017, blz. 18-19. NRC, *Lost identity*, december 2018, blz. 39 en 41. Landinfo, *Syria*, augustus 2018, blz. 23. Vertrouwelijke bron, d.d. 25 augustus 2019. Vertrouwelijke bron, d.d. 27 augustus 2019. Vertrouwelijke bron, d.d. 1 oktober 2019.

¹²⁹ Landinfo, *Syria*, augustus 2018, blz. 17 en 19. Vertrouwelijke bron, d.d. 22 oktober 2019.

¹³⁰ Ministerie van Buitenlandse Zaken, *Thematisch ambtsbericht documenten in Syrië*, oktober 2017, blz. 20. Vertrouwelijke bron, d.d. 21 augustus 2019 en 4 september 2019.

3.6 Registratie van in het buitenland gesloten huwelijken

Een in het buitenland voltrokken huwelijk van Syriërs kan worden opgenomen in de burgerlijke stand van Syrië, mits het huwelijk is geregistreerd conform de wetgeving van het desbetreffende land en niet in strijd is met de Syrische wetgeving. Het huwelijk dient middels officiële huwelijksdocumentatie, afgegeven door de autoriteiten van het land in kwestie, te worden onderbouwd bij de Syrische ambassade. Deze informeert vervolgens het hoofdkantoor van het directoraat Burgerzaken in Damascus, waarna het huwelijk wordt opgenomen in de burgerlijke stand van Syrië. Indien het land waar het huwelijk is voltrokken geen diplomatieke vertegenwoordiging van Syrië herbergt, kan het echtpaar de huwelijksdocumentatie rechtstreeks versturen naar het hoofdkantoor van het directoraat Burgerzaken in de Syrische hoofdstad.¹³¹

3.7 Moeilijkheden bij huwelijksluiting en -registratie in Syrië

In regeringsgebied en in Noordoost-Syrië, waar tot het moment van schrijven een Koerdisch zelfbestuur operationeel is, functioneren aan de Staat gelieerde sharia-rechtbanken en bevolkingsregisterkantoren (voor meer informatie over documenten in Koerdisch gebied, raadpleeg paragraaf 11.3). Echter, als gevolg van de burgeroorlog staan de registers van de verschillende sharia-rechtbanken en de bevolkingsregisterkantoren niet altijd met elkaar in verbinding. Daardoor kan het voorkomen dat het huwelijk van een moslimpaar staat ingeschreven bij een sharia-rechtbank maar dat de administratieve verwerking in het bevolkingsregister niet is doorgevoerd. In een dergelijke situatie blijft het echtpaar verstoken van een familieboekje en huwelijksakte, hoewel het huwelijk rechtsgeldig is. Het kan ook voorkomen dat er geen uitwisseling van gegevens plaatsvindt tussen de registers van twee bevolkingsregisterkantoren, met als gevolg dat het dossier van de vrouw niet succesvol wordt samengevoegd met dat van haar man. Er doen zich ook internetstoringen voor tussen de registers van lokale bevolkingsregisterkantoren en die van het hoofdkantoor in Damascus. Hierdoor kan het voorkomen dat een huwelijksregistratie wel op lokaal niveau is doorgevoerd, maar dat deze gegevens niet kunnen worden opgeroepen vanuit de database in de Syrische hoofdstad.¹³²

In oppositiegebied¹³³ bevinden zich geen sharia-rechtbanken en bevolkingsregisterkantoren die gelieerd zijn aan het Syrische overheidswezen. Sommige bevolkingsregisterkantoren in oppositiegebied worden weliswaar bemenst door hetzelfde personeel dat werkzaam was voor het uitbreken van de burgeroorlog, maar deze bevolkingsregisterkantoren genieten niet langer de erkenning door de Syrische overheid. Derhalve kunnen stellen in oppositiegebied niet een door de Staat erkend huwelijk laten inschrijven. Inwoners uit gebieden die in handen zijn van de gewapende oppositie, dienen de frontlinies te doorkruisen, ten einde zich te kunnen wenden tot religieuze rechtbanken en bevolkingsregisterkantoren die door de Syrische overheid worden erkend. Een dergelijke onderneming brengt veiligheidsrisico's met zich mee, te meer daar dienstplichtige bruidegoms in spe kunnen worden opgeroepen voor de militaire dienstplicht. In theorie kunnen man en vrouw een huwelijk in regeringsgebied laten inschrijven door middel van gemachtigden, maar dan moeten zij daartoe hun schriftelijke toestemming verlenen

¹³¹ NID, *ID Database, Syria, Documents, Marriage and divorce certificates, Application and issuance from abroad*, voor het laatst bijgewerkt op 28 mei 2018, geraadpleegd op 4 oktober 2019.

¹³² Landinfo, *Syria*, augustus 2018, blz. 27 en 28. Vertrouwelijke bron, d.d. 25 augustus 2019.

¹³³ Het *de facto* autonome Syrisch-Koerdistan valt in dit verband niet onder de noemer 'oppositiegebied'. Zoals reeds aangegeven, zijn in Noordoost-Syrië bevolkingsregisterkantoren van de Syrische overheid operationeel.

in het bijzijn van een notaris, hetgeen niet altijd mogelijk is in oppositiegebied. Aangezien de bevolking in oppositiegebied sinds geruime tijd verstoken is van toegang tot overheidsdiensten, ontbreken bij sommigen de vereiste overheidsdocumenten om een wettig huwelijk te laten sluiten dan wel bekrachtigen.¹³⁴

¹³⁴ Landinfo, *Syria*, augustus 2018, blz. 27 en 28. Vertrouwelijke bron, d.d. 25 augustus 2019.

4 Familieboekjes

4.1 Verantwoordelijke autoriteiten

De officiële benaming voor een familieboekje luidt *bitaqa al-usriya*, maar de meest gangbare term voor dit document is *daftar ayli*.¹³⁵ Het familieboekje is een document waarin belangrijke levensgebeurtenissen van een gezin worden bijgehouden, te weten huwelijken, geboortes, sterfgevallen en echtscheidingen.¹³⁶

Iemand die een familieboekje aanvraagt, wendt zich tot het bevolkingsregisterkantoor waar zijn of haar dossier ligt. Dit is veelal het kantoor van de gemeente waar de vader van betrokkene domicilie houdt of in het geval van getrouwde vrouwen, de gemeente waar de echtgenoot domicilie houdt.¹³⁷ Bij Syrische ambassades en consulaten kunnen geen familieboekjes worden aangevraagd en verkregen.¹³⁸

4.2 Voorwaarden

Alleen de echtgenoot of echtgenote mogen het familieboekje aanvragen.¹³⁹ Indien beide echtelieden afwezig zijn als gevolg van sterfte, een reis of gevangenschap, kan een door een sharia-rechtbank aangewezen voogd het familieboekje aanvragen en verkrijgen.¹⁴⁰ Uit onderzoek blijkt dat de man het familieboekje vaker ophaalt dan de echtgenote. Volgens de Noorse Vluchtelingenraad (NRC), die onderzoek verrichtte naar documentbezit in Noordwest-Syrië, gaf 86% van de mannelijke respondenten aan een familieboekje in eigen persoon te hebben opgehaald, terwijl bij de vrouwen 22% verklaarde een familieboekje in ontvangst te hebben genomen (de onderzoeksbevindingen van NRC duiden niet over welke periode de respondenten het familieboekje hebben opgehaald). NRC voert deze uitkomst terug op het patriarchale karakter van de Syrische samenleving. Traditioneel wordt de man gezien als het gezinshoofd en ligt het aldus voor de hand dat hij het familieboekje aanvraagt en in ontvangst neemt.¹⁴¹ Indien de echtgenoot overlijdt, wordt zijn overlijden in het familieboekje vermeld en wordt de weduwe volgens twee bronnen de houder van het document.¹⁴² Hoofdstuk tien behandelt hoe de voogdij over minderjarigen wordt geregeld indien de vader komt te overlijden dan wel vanwege andere redenen afwezig is.

¹³⁵ Ook wel gespeld als *daftar ayle* of *daftar aila*.

¹³⁶ NID, *ID Database, Syria, Documents, Family book, Application and issuance*, voor het laatst bijgewerkt op 5 december 2018, geraadpleegd op 15 augustus 2019.

¹³⁷ UNHCR, *Civil documentation and registration*, april 2019, blz. 8. Directoraat Burgerzaken van het Syrische ministerie van Binnenlandse Zaken, *Afgeven van familieboekjes*, gepubliceerd op 28 september 2017. Vertrouwelijke bron, d.d. 2 en 7 oktober 2019. Vertrouwelijke bron, d.d. 7 oktober 2019.

¹³⁸ NID, *ID Database, Syria, Documents, Family book, Application and issuance from abroad*, voor het laatst bijgewerkt op 28 mei 2018, geraadpleegd op 15 augustus 2019. Vertrouwelijke bron, d.d. 6 september 2019.

¹³⁹ Vertrouwelijke bron, d.d. 4 september 2019. Vertrouwelijke bron, d.d. 11 september 2019. Vertrouwelijke bron, d.d. 24 september 2019.

¹⁴⁰ UNHCR, *Civil documentation and registration*, april 2019, blz. 8. Ministerie van Binnenlandse Zaken, *Afgeven van familieboekjes*, gepubliceerd op 28 september 2017. Vertrouwelijke bron, d.d. 3 september 2019.

¹⁴¹ NRC, *Lost identity*, augustus 2018, blz. 54 en 56.

¹⁴² Frontex, *Handbook on Syrian documents*, september 2018, blz. 105. Vertrouwelijke bron, d.d. 7 oktober 2019.

Het huwelijk dient eerst te staan ingeschreven bij de burgerlijke stand alvorens het familieboekje kan worden aangevraagd. De aanvrager overlegt zijn originele identiteitskaart of een ander identiteitsbewijs en een kopie hiervan. Indien de echtgenoot het familieboekje aanvraagt, behoort hij een kleurenpasfoto van vier bij vier cm van zichzelf te overleggen en is een pasfoto van zijn echtgenote niet verplicht. Indien de vrouw het familieboekje aanvraagt, omdat haar echtgenoot overleden of vermist is, is zij verplicht om een pasfoto van zichzelf af te geven. De pasfoto van de aanvrager wordt in het familieboekje aangebracht. De kosten voor een familieboekje bedragen tweeduizend SYP.¹⁴³ Daarnaast overlegt de aanvrager een Rode Halve Maan- en Martelaren-zegel. Beide zegels hebben een waarde van 25 SYP.¹⁴⁴ Volgens twee bronnen zou het familieboekje binnen dertig dagen moeten worden aangevraagd nadat het huwelijk rechtsgeldig is gemaakt bij een religieuze familierechtbank.¹⁴⁵

De mogelijkheid bestaat om een duplicaat-familieboekje aan te vragen. Indien het familieboekje is verdwenen, dient de aanvraag te worden onderbouwd met een proces-verbaal van de politie, waarin staat dat het document is verloren. Daarnaast overlegt de aanvrager een pasfoto van vier bij vier cm en betaalt vijfduizend SYP en een Rode Halve Maan- en Martelaren-zegel van ieder 25 SYP.¹⁴⁶ Indien het familieboekje is beschadigd en de aanvrager overlegt het beschadigde exemplaar bij de aanvraag voor een duplicaat-familieboekje, is een proces-verbaal van de politie niet vereist. Ook dan overlegt de aanvrager een pasfoto van vier bij vier cm en betaalt vijfduizend SYP en een Rode Halve Maan- en Martelaren-zegel van ieder 25 SYP.¹⁴⁷ Volgens twee bronnen vermeldt een duplicaat-familieboekje niet dat het een duplicaat is. Eén bron voegt daaraan toe dat de Syrische autoriteiten voor het uitbreken van het gewapend conflict wel vermeldden dat het een duplicaat betrof.¹⁴⁸ Eén bron stelt dat een duplicaat-familieboekje geen reeds overleden gezinsleden vermeldt.¹⁴⁹ Een andere bron daarentegen, stelt dat reeds overleden gezinsleden wel worden vermeld in een duplicaat-exemplaar.¹⁵⁰ Gelet op deze tegenstrijdige informatie is het niet uitgesloten dat sommige bevolkingsregisterkantoren en/of individuele ambtenaren er verschillende handelswijzen op na houden. Hetzelfde kan worden opgemerkt over de vraag of de houder bij een aanvraag van een duplicaat-familieboekje het beschadigde origineel mag houden of niet. Eén informant stelt dat het beschadigde origineel in het bezit blijft van de houder,¹⁵¹ terwijl een andere informant verklaart dat de autoriteiten het beschadigde exemplaar in beslag nemen.¹⁵²

¹⁴³ Volgens CoinMill.com, een muntconverteer, had tweeduizend SYP op 16 september 2019 een waarde van 3,50 euro.

¹⁴⁴ UNHCR, *Civil documentation and registration*, april 2019, blz. 9. Ministerie van Binnenlandse Zaken, *Afgeven van familieboekjes*, gepubliceerd op 28 september 2017. Volgens CoinMill.com, een muntconverteer, had 25 SYP op 16 september 2019 een waarde van 0,04 euro.

¹⁴⁵ Vertrouwelijke bron, d.d. 3 september 2019. Vertrouwelijke bron, d.d. 11 september 2019.

¹⁴⁶ Volgens CoinMill.com, een muntconverteer, hadden vijfduizend en 25 SYP op 16 september 2019 een waarde van respectievelijk 8,75 en 0,04 euro.

¹⁴⁷ UNHCR, *Civil documentation and registration*, april 2019, blz. 9. Ministerie van Binnenlandse Zaken van Syrië, *Afgeven van familieboekjes*, gepubliceerd op 28 september 2017. Volgens CoinMill.com, een muntconverteer, hadden vijfduizend en 25 SYP op 16 september 2019 een waarde van respectievelijk 8,75 en 0,04 euro.

¹⁴⁸ Vertrouwelijke bron, d.d. 6 september 2019. Vertrouwelijke bron, d.d. 11 september 2019.

¹⁴⁹ Vertrouwelijke bron, d.d. 6 september 2019.

¹⁵⁰ Vertrouwelijke bron, d.d. 11 september 2019.

¹⁵¹ Vertrouwelijke bron, d.d. 10 oktober 2019.

¹⁵² Vertrouwelijke bron, d.d. 10 oktober 2019.

4.3 Gebruik van familieboekjes

Het familieboekje dient verscheidene doeleinden. Het document kan worden gebruikt voor het aanvragen van een familie-uitreksel (voor meer informatie hierover, raadpleeg paragraaf 5.2). Zoals reeds vermeld, vormt het familieboekje één van de voorwaarden bij een aanvraag voor een identiteitskaart van een minderjarige. Indien een kind niet staat opgenomen in een familieboekje, kan het geen identiteitskaart of paspoort krijgen. Tot het veertiende levensjaar dient het familieboekje in de praktijk als een identiteitsbewijs voor een kind. Daarnaast is een familieboekje nodig voor het verkrijgen van toegang tot publieke diensten, zoals onderwijs, gezondheidszorg en noodhulp.¹⁵³ Volgens een vertrouwelijke bron zal een houder van een familieboekje in Syrië zijn of haar toegang tot voornoemde diensten en hulp verliezen indien hij of zij het originele familieboekje opstuurt naar familie in het buitenland. Dit risico zou ook gelden voor houders van familieboekjes in Syrië die daarnaast nog beschikken over identificerende documenten. Voorgaande geldt zowel voor Syrische als Syrisch-Palestijnse houders van familieboekjes.¹⁵⁴

Volgens één bron zou de echtgenote zonder toestemming van haar man de geboorte van een kind kunnen laten opnemen in het familieboekje, mits zij het huwelijkscontract overlegt. Een niet-familielid zou volgens dezelfde bron de geboorte van een kind kunnen laten opnemen in het familieboekje, maar dient daartoe te zijn gemachtigd door de vader.¹⁵⁵ Iedere Syriër heeft een eigen nationaal identiteitsnummer dat op ieder document, zo ook de identiteitskaart en het familieboekje, hetzelfde behoort te zijn.¹⁵⁶ Voor zover bekend, vermeldt een familieboekje alleen de nationale identiteitsnummers van de ouders, niet van de kinderen.¹⁵⁷ Indien een familieboekje vermeldt dat de vrouw is gescheiden, betreft het per definitie een gewezen huwelijk dat rechtsgeldig is geweest.¹⁵⁸ Er kon geen antwoord worden verkregen op de vraag of indien een gescheiden vrouw hertrouwt, haar burgerlijke staat in het familieboekje wordt veranderd van 'gescheiden' in 'hertrouwd'.

4.4 Familieboekjes voor staatloze Palestijnen in Syrië

Staatloze Palestijnen dienen bij GAPAR te staan ingeschreven om in aanmerking te komen voor een familieboekje. Voor wat betreft familieboekjes gelden voor Palestijnen dezelfde voorwaarden als voor Syrische staatsburgers. Zowel de echtgenoot als de echtgenote kunnen een familieboekje aanvragen, waarbij de aanvrager zich behoort te identificeren met een identiteitsbewijs. Ook de leges voor een familieboekje zijn hetzelfde. De kosten voor de eerste afgifte van een familieboekje bedragen tweeduizend SYP en die voor een herhaalde afgifte wegens verlies vijfduizend SYP.¹⁵⁹

¹⁵³ Ministerie van Buitenlandse Zaken, *Thematisch ambtsbericht documenten in Syrië*, oktober 2017, blz. 5. UNHCR, *Civil documentation and registration*, april 2019, blz. 8-9. NRC, *Lost identity*, december 2018, blz. 36.

¹⁵⁴ Vertrouwelijke bron, d.d. 21 augustus 2019.

¹⁵⁵ Vertrouwelijke bron, d.d. 11 september 2019.

¹⁵⁶ Vertrouwelijke bron, d.d. 3 september 2019. Vertrouwelijke bron, d.d. 4 september 2019. Vertrouwelijke bron, d.d. 11 september 2019.

¹⁵⁷ Vertrouwelijke bron, d.d. 6 september 2019. Vertrouwelijke bron, d.d. 11 september 2019.

¹⁵⁸ Vertrouwelijke bron, d.d. 3 september 2019. Vertrouwelijke bron, d.d. 4 september 2019.

¹⁵⁹ GAPAR, *Afgifte van een familieboekje*, datum van publicatie onbekend. Volgens CoinMill.com, een muntconverteer, hadden twee- en vijfduizend SYP op 16 september 2019 een waarde van respectievelijk 3,50 en 8,75 euro.

4.5 Moeilijkheden ten aanzien van familieboekjes in oppositiegebied

Zoals in paragraaf 4.3 staat vermeld, heeft het familieboekje grote waarde in Syrië. Syrische ontheemden wier kinderen zijn geboren in oppositiegebied beschikken niet over de mogelijkheid om hun kinderen te laten opnemen in het familieboekje. De bevolkingsregisterkantoren van de Syrische overheid in oppositiegebied zijn veelal beschadigd of geheel vernietigd. De bevolkingsregisterkantoren in oppositiegebied die nog operationeel zijn, worden niet erkend door de Syrische overheid. In februari 2018 maakte *Forced Migration Review (FRM)*, een nieuwsbrief over vluchtelingen, binnenlandse ontheemden en staatlozen, bekend dat bijna de helft van de ontheemde kinderen onder de leeftijd van vijf jaar in Noordwest-Syrië niet zou zijn opgenomen in het familieboekje. Aangezien deze kinderen niet middels een inschrijving in het familieboekje hun juridische identiteit kunnen aantonen, dreigen zij staatloos te raken.¹⁶⁰

¹⁶⁰ Forced Migration Review (FMReview), *Establishing legal identity for displaced Syrians*, februari 2018, blz. 56-60. Vertrouwelijke bron, d.d. 12 september 2019.

5 Familie-uittreksels

5.1 Verantwoordelijke autoriteiten

Een familie-uittreksel uit de burgerlijke stand, *ikhraj qaid ayle* geheten, kan worden aangevraagd bij het hoofdbevolkingsregisterkantoor in iedere provincie en bij het bevolkingsregisterkantoor waar het bewuste familiedossier ligt. Dit is veelal het kantoor van de gemeente waar de vader van betrokkene domicilie houdt of in het geval van getrouwde vrouwen, de gemeente waar de echtgenoot domicilie houdt.¹⁶¹

Syrische ambassades en consulaten kunnen niet zelf familie-uittreksels vervaardigen. Wel kunnen aanvragers zich tot een Syrische vertegenwoordiging in het buitenland wenden, mits zij in het bezit zijn van een nationale identiteitskaart. De diplomatieke vertegenwoordiging geeft het verzoek door aan het hoofdkantoor in Damascus, waarna het hoofdkantoor in Damascus het opgevraagde uittreksel naar de desbetreffende vertegenwoordiging dient te sturen.¹⁶²

5.2 Voorwaarden

Zowel de man als de vrouw, maar ook hun familie en bloedverwanten, nakomelingen, broers of zussen en hun families kunnen een familie-uittreksel aanvragen. Een derde mag ook een familie-uittreksel aanvragen, maar dient daartoe in het bezit te zijn van een notariële volmacht die niet ouder is dan drie maanden.¹⁶³ Indien het bij de Syrische autoriteiten bekend is dat één of meerdere gezinsleden oppositiegezind zijn of gevlucht zijn naar het buitenland, zou dit volgens een bron een belemmering kunnen vormen bij het aanvragen van een familie-uittreksel. Het zou dan sterk van de situatie afhangen of het familielid of de gemachtigde in het bezit zal worden gesteld van het uittreksel. Een mogelijk scenario zou kunnen zijn dat de dienstdoende ambtenaar dient te worden omgekocht, aldus de bron.¹⁶⁴

De aanvrager dient zich bij de aanvraag te identificeren met een identiteitskaart, een paspoort of een familieboekje. Indien het familie-uittreksel wordt aangevraagd bij een kantoor waar zich niet het familiedossier bevindt, is het familieboekje een vereiste. Voorgaande staat vermeld in de co-publicatie van het Syrische ministerie van Binnenlandse Zaken en UNHCR. Echter, op de website maakt hetzelfde departement geen onderscheid tussen aanvragen bij het 'eigen' kantoor en aanvragen bij andere kantoren en vermeldt het enkel dat de aanvrager een familieboekje, paspoort of rijbewijs moet overleggen.¹⁶⁵

¹⁶¹ Vertrouwelijke bron, d.d. 2 en 7 oktober 2019. Vertrouwelijke bron, d.d. 7 oktober 2019.

¹⁶² NID, *ID Database, Syria, Documents, Extract from the Civil Status Database*, voor het laatst bijgewerkt op 28 mei 2018 en geraadpleegd op 15 augustus 2019. Vertrouwelijke bron, d.d. 30 september 2019.

¹⁶³ UNHCR, *Civil documentation and registration*, april 2019, blz. 11. Directoraat Burgerzaken van het Syrische ministerie van Binnenlandse Zaken, *Afgeven van uittreksel van personen en families en diens verbonden gegevens van voorvallen bij de burgerlijke stand*, gepubliceerd op 28 september 2017.

¹⁶⁴ Vertrouwelijke bron, d.d. 19 september 2017.

¹⁶⁵ UNHCR, *Civil documentation and registration*, april 2019, blz. 11. Ministerie van Binnenlandse Zaken van Syrië, *Afgeven van uittreksel van personen en families*, gepubliceerd op 28 september 2017.

Aan een aanvraag zijn kosten verbonden voor een financiële zegel van honderd SYP en een Rode Halve Maan-zegel van 25 SYP.¹⁶⁶ Een uittreksel wordt normaliter direct verstrekt.¹⁶⁷

Op de vraag of het mogelijk is dat de autoriteiten op verzoek van de aanvrager bepaalde informatie op het familie-uittreksel weglaten, kan geen eenduidig antwoord worden gegeven. Eén informant stelt dat in beginsel ieder uittreksel dezelfde soort informatie verstrekt, maar sluit niet uit dat op lokaal niveau van dit uitgangspunt kan worden afgeweken.¹⁶⁸ Een andere informant stelt dat het onmogelijk zou zijn om bepaalde informatie op het familie-uittreksel weg te laten.¹⁶⁹

5.3 Gebruik van familie-uittreksels

Een familie-uittreksel dient verscheidene doeleinden. Een familie-uittreksel kan als een tijdelijke vervanging worden gebruikt voor een beschadigd of verloren familieboekje. Met een familie-uittreksel kan toegang worden verkregen tot publieke diensten. Indien een ouder met een minderjarig kind het land wenst uit te reizen, kan de ouder aan de hand van het familie-uittreksel aantonen dat hij of zij de ouder is van de minderjarige (voor meer informatie over reizen met een minderjarig kind, zie paragraaf 10.5).¹⁷⁰

Het familie-uittreksel maakt melding van een echtgenote nadat het huwelijk administratief is verwerkt in de burgerlijke stand van het directoraat Burgerzaken.¹⁷¹ Het familie-uittreksel vermeldt bij de echtgenote het familienummer van haar man. Op het familie-uittreksel van de vader van de echtgenote zal komen te staan dat de desbetreffende dochter is opgenomen onder het familienummer van haar echtgenoot.¹⁷² Indien een echtpaar overgaat tot scheiding, stellen twee bronnen dat de ex-vrouw op het familie-uittreksel van haar ex-echtgenoot vermeld zal blijven staan met het bijschrift 'gescheiden'.¹⁷³ Een andere bron antwoordt desgevraagd dat het familie-uittreksel van de man enkel zijn ex-echtgenote vermeldt indien zij kinderen met hem heeft gekregen.¹⁷⁴ Een familie-uittreksel blijft een overleden gezinslid vermelden totdat er een nieuwe generatie is ontstaan bestaande uit leden die ieder een eigen gezin hebben gevormd.¹⁷⁵ Voor zover bekend, zouden familie-uittreksels niet vermelden dat een gezinslid is vermist.¹⁷⁶

¹⁶⁶ Volgens CoinMill.com, een muntconverteer, hadden honderd en 25 SYP op 16 september 2019 een waarde van respectievelijk 0,17 en 0,04 euro.

¹⁶⁷ Ministerie van Binnenlandse Zaken van Syrië, *Afgeven van uittreksel van personen en families*, gepubliceerd op 28 september 2017.

¹⁶⁸ Vertrouwelijke bron, d.d. 24 september 2019.

¹⁶⁹ Vertrouwelijke bron, d.d. 22 oktober 2019.

¹⁷⁰ UNHCR, *Civil documentation and registration*, april 2019, blz. 11.

¹⁷¹ Vertrouwelijke bron, d.d. 3 september 2019. Vertrouwelijke bron, d.d. 4 september 2019. Vertrouwelijke bron, d.d. 12 september 2019.

¹⁷² Vertrouwelijke bron, d.d. 5 september 2019. Vertrouwelijke bron, d.d. 6 september 2019. Vertrouwelijke bron, d.d. 12 september 2019.

¹⁷³ Vertrouwelijke bron, d.d. 5 september 2019. Vertrouwelijke bron, d.d. 6 september 2019.

¹⁷⁴ Vertrouwelijke bron, d.d. 12 september 2019.

¹⁷⁵ Vertrouwelijke bron, d.d. 5 september 2019. Vertrouwelijke bron, d.d. 12 september 2019.

¹⁷⁶ Vertrouwelijke bron, d.d. 5 september 2019. Vertrouwelijke bron, d.d. 6 september 2019.

5.4 Familie-uittreksels voor staatloze Palestijnen in Syrië

Staatloze Palestijnen wenden zich voor het verkrijgen van een familie-uittreksel tot GAPAR. Daartoe dienen zij te staan ingeschreven in het register van voornoemde autoriteit. De betrokkene dient bij de aanvraag een tijdelijke verblijfskaart en een familieboekje te overleggen. De kosten voor een familie-uittreksel zijn voor Palestijnen hetzelfde als voor Syrische staatsburgers. De aanvrager betaalt honderd SYP voor een financiële zegel en 25 SYP voor een Rode Halve Maan-zegel.¹⁷⁷

¹⁷⁷ GAPAR, *Afgeven van een uittreksel van de registratie bij de burgerlijke stand (familie-uittreksel)*, datum van publicatie onbekend. Volgens CoinMill.com, een muntconvector, hadden honderd en 25 SYP op 16 september 2019 een waarde van respectievelijk 0,17 en 0,04 euro.

6 Individuele uittreksels

6.1 Verantwoordelijke autoriteiten

Een individueel uittreksel van de burgerlijke stand, *ikhraj qaid fardi* geheten, kan worden aangevraagd bij het hoofdbevolkingsregisterkantoor in iedere provincie en bij het lokale bevolkingsregisterkantoor waar het dossier van de persoon in kwestie ligt. Dit is veelal het kantoor van de gemeente waar de vader van betrokkene domicilie houdt of in het geval van getrouwde vrouwen, de gemeente waar de echtgenoot domicilie houdt.¹⁷⁸

Syrische ambassades en consulaten kunnen niet zelf individuele uittreksels vervaardigen. Wel kunnen aanvragers zich tot een Syrische vertegenwoordiging in het buitenland wenden, mits zij in het bezit zijn van een nationale identiteitskaart. Het hoofdkantoor in Damascus dient dan het opgevraagde uittreksel naar de desbetreffende vertegenwoordiging te sturen.¹⁷⁹

6.2 Voorwaarden

De persoon zelf, op wie het uittreksel toeziet, maar ook zijn of haar echtgeno(o)t(e), familie en bloedverwanten, nakomelingen, broers of zussen en hun families kunnen een individueel uittreksel aanvragen. Een derde mag ook een individueel uittreksel aanvragen, maar dient daartoe in het bezit te zijn van een notariële volmacht die niet ouder is dan drie maanden.¹⁸⁰ Indien het bij de Syrische autoriteiten bekend is dat de houder van het uittreksel lid is van de oppositie of gevluht is naar het buitenland, zou dit volgens een bron een belemmering kunnen vormen bij een aanvraag voor een individueel uittreksel. Het zou dan sterk van de situatie afhangen of de gemachtigde of het familielid in het bezit zal worden gesteld van het uittreksel. Een mogelijk scenario zou kunnen zijn dat de dienstdoende ambtenaar dient te worden omgekocht, aldus de bron.¹⁸¹

De aanvrager dient zich bij de aanvraag te identificeren met een identiteitskaart of een ander erkend identiteitsbewijs, te weten een familieboekje, paspoort of rijbewijs.¹⁸²

Aan een aanvraag zijn kosten verbonden voor een financiële zegel van honderd SYP en een Rode Halve Maan-zegel van 25 SYP.¹⁸³ Een uittreksel wordt normaliter direct verstrekt.¹⁸⁴

¹⁷⁸ UNHCR, *Civil documentation and registration*, april 2019, blz. 10. Vertrouwelijke bron, d.d. 2 en 7 oktober 2019. Vertrouwelijke bron, d.d. 7 oktober 2019.

¹⁷⁹ NID, *ID Database, Syria, Documents, Extract from the Civil Status Database*, voor het laatst bijgewerkt op 28 mei 2018. Vertrouwelijke bron, d.d. 30 september 2019.

¹⁸⁰ UNHCR, *Civil documentation and registration*, april 2019, blz. 10. Ministerie van Binnenlandse Zaken van Syrië, *Afgeven van uittreksel van personen en families*, gepubliceerd op 28 september 2017.

¹⁸¹ Vertrouwelijke bron, d.d. 19 september 2017.

¹⁸² UNHCR, *Civil documentation and registration*, april 2019, blz. 10. Ministerie van Binnenlandse Zaken van Syrië, *Afgeven van uittreksel van personen en families*, gepubliceerd op 28 september 2017.

¹⁸³ Volgens CoinMill.com, een muntconverteer, hadden honderd en 25 SYP op 16 september 2019 een waarde van respectievelijk 0,17 en 0,04 euro.

¹⁸⁴ Ministerie van Binnenlandse Zaken van Syrië, *Afgeven van uittreksel van personen en families*, gepubliceerd op 28 september 2017.

Sommige individuele uittreksels bevatten een pasfoto van de houder en sommige individuele uittreksels hebben geen foto van de houder. Volgens een vertrouwelijke bron houden bevolkingsregisterkantoren er verschillende praktijken op na. Sommige kantoren brengen wel een pasfoto van de houder aan op het uittreksel en andere kantoren passen deze werkwijze niet toe.¹⁸⁵ Een andere bron voert het verschil terug op de omstandigheid dat op individuele uittreksels voor binnenlands gebruik geen pasfoto's worden aangebracht en op individuele uittreksels voor buitenlands gebruik wel.¹⁸⁶

Volgens een vertrouwelijke bron zijn sommige bevolkingsregisterkantoren overgegaan tot afgifte van individuele uittreksels, waarop gedigitaliseerde pasfoto's zijn gedrukt. Deze praktijk zou een relatief nieuwe ontwikkeling zijn.¹⁸⁷

6.3 Gebruik van individuele uittreksels

Een individueel uittreksel kan voor verschillende doeleinden worden gebruikt. Het document vermeldt het nationale identiteitsnummer van de houder en kan dienen als een tijdelijke vervanging voor een beschadigde of verloren identiteitskaart. Ook worden individuele uittreksels gebruikt in religieuze familierechtbanken bij het bekrachtigen van huwelijken en scheidingen, aangezien deze documenten iemands burgerlijke staat vermelden.¹⁸⁸

6.4 Individuele uittreksels voor staatloze Palestijnen in Syrië

Staatloze Palestijnen wendden zich voor het verkrijgen van een individueel uittreksel tot GAPAR. Daartoe dienen zij te staan ingeschreven in het register van voornoemde autoriteit. De betrokkene dient bij de aanvraag een tijdelijke verblijfskaart en een familieboekje te overleggen. De kosten voor een individueel uittreksel zijn voor Palestijnen dezelfde als voor Syrische staatsburgers. De aanvrager betaalt honderd SYP voor een financiële zegel en 25 SYP voor een Rode Halve Maan-zegel.¹⁸⁹

¹⁸⁵ Vertrouwelijke bron, d.d. 5 september 2019.

¹⁸⁶ Vertrouwelijke bron, d.d. 12 september 2019.

¹⁸⁷ Vertrouwelijke bron, 6 september 2019.

¹⁸⁸ UNHCR, *Civil documentation and registration*, april 2019, blz. 10. NID, *ID Database, Syria, Documents, Extract from the Civil Status Database*, voor het laatst bijgewerkt op 28 mei 2018.

¹⁸⁹ GAPAR, *Verlenen van een uittreksel van de registratie bij burgerlijke stand (individueel uittreksel)*, datum van publicatie onbekend. Volgens CoinMill.com, een muntconvector, hadden honderd en 25 SYP op 16 september 2019 een waarde van respectievelijk 0,17 en 0,04 euro.

7 Geboorteregistratie

7.1 Verantwoordelijke autoriteiten

In Syrië leggen bevolkingsregisterkantoren geboortes vast die in Syrië hebben plaatsgevonden. De geboorte wordt geregistreerd door het bevolkingsregisterkantoor waar het dossier van de vader ligt of door het bevolkingsregisterkantoor van het gebied waar de geboorte heeft plaatsgevonden. Indien een Syriër buiten Syrië is geboren, moet de geboorte worden aangegeven bij een diplomatieke vertegenwoordiging van Syrië, waarna de geboorte dient te worden geregistreerd in het centrale bevolkingsregister.¹⁹⁰

Een geboorteregistratie is van essentieel belang voor het kunnen vaststellen van iemands Syrische nationaliteit. Zonder een geboorteregistratie wordt de geborene niet geregistreerd in het bevolkingsregister en komt hij of zij niet in aanmerking voor een paspoort en identiteitskaart, ook al is de vader een Syrisch staatsburger en heeft het kind aldus de Syrische nationaliteit bij geboorte verkregen.¹⁹¹ Bij de geboorteregistratie krijgt de geborene een nationaal identiteitsnummer toebedeeld die op de geboorteakte komt te staan.¹⁹² Een door een bevolkingsregisterkantoor afgegeven geboorteakte heet in het Arabisch *bayan al wiladah*.

7.2 Voorwaarden

De ouders van de pasgeborene dragen de verantwoordelijkheid om de geboorte van hun kind tijdig aan te geven bij de Syrische autoriteiten. Voor het aangeven van een geboorte in Syrië staat een periode van dertig dagen. Voor een geboorte in het buitenland bedraagt de termijn negentig dagen. De dag van de geboorte telt niet mee. Indien de laatste dag van de termijn valt op een nationale feestdag, telt de daaropvolgende dag als laatste dag.¹⁹³ Een gemachtigde kan direct na aangifte van de geboorte een geboorteakte aanvragen en verkrijgen.¹⁹⁴

Het proces van geboorteregistratie in Syrië bestaat uit drie stappen. Eerst dient de aangever een geboortenotificatie, *taqrir wiladah* geheten, te verkrijgen die is opgesteld door een ziekenhuisdirecteur, arts of gediplomeerd vroedvrouw. Een geboortenotificatie is vormvrij. Sommige verstrekkers geven een geboortenotificatie gratis af, andere verstrekkers brengen kosten in rekening die schommelen tussen de honderd en vijfhonderd SYP.¹⁹⁵ Vervolgens stelt de mukhtar naar aanleiding van een geboortenotificatie een geboorte-attest op, aangeduid als *shehadat wiladah*. Het kan voorkomen dat de mukhtar leges heft die variëren van honderd tot ruim vijfhonderd SYP. Indien de geboorte heeft plaatsgevonden buiten een ziekenhuis, zonder de hulp

¹⁹⁰ UNHCR, *Civil documentation and registration*, april 2019, blz. 20-22.

¹⁹¹ UNHCR, *Civil documentation and registration*, april 2019, blz. 20-22.

¹⁹² NID, *ID Database, Syria, Documents, Birth certificate, Application and issuance*, voor het laatst bijgewerkt op 23 mei 2019, geraadpleegd op 15 augustus 2019.

¹⁹³ UNHCR, *Civil documentation and registration*, april 2019, blz. 20. NID, *ID Database, Syria, Documents, Birth certificate, Application and issuance*, voor het laatst bijgewerkt op 23 mei 2019. NID, *ID Database, Syria, Documents, Birth Certificate, Application and issuance from abroad*, voor het laatst bijgewerkt op 5 december 2018, geraadpleegd op 16 augustus 2019.

¹⁹⁴ Vertrouwelijke bron, d.d. 24 september 2019.

¹⁹⁵ Volgens CoinMill.com, een muntconvector, hadden honderd en vijfhonderd SYP op 11 oktober 2019 een waarde van respectievelijk 0,21 en 1,04 euro.

van medische professionals, is het mogelijk dat de mukhtar als onderliggend bewijsstuk een politierapport verlangt, waarin twee getuigen de gebeurtenissen omtrent de geboorte bevestigen. De aangevende ouder gaat met de geboortenotificatie van de medische instelling of professional en het geboorte-attest van de mukhtar naar het bevolkingsregisterkantoor. Naast voornoemde documenten overlegt de aangever het familieboekje. Indien dit document ontbreekt, volstaan de originele identiteitskaarten van beide ouders in samenhang met een familie-uittreksel dat niet ouder is dan drie maanden. Het is aan de aangever om aan te tonen dat het kind is voortgekomen uit een wettig huwelijk. Indien het huwelijk niet is opgenomen in de burgerlijke stand, kan de geboorte van het kind niet worden geregistreerd. De kosten voor een geboorteakte bedragen in totaal 125 SYP.¹⁹⁶

Indien een kind met de Syrische nationaliteit in het buitenland wordt geboren, dienen de ouders een geboortebewijs te verkrijgen van het ziekenhuis waar de geboorte heeft plaatsgevonden. Op basis van dit bewijs kunnen zij een geboorteakte verkrijgen die is opgesteld en afgegeven door de daartoe bevoegde instantie in het gastland. Indien de geboorte thuis heeft plaatsgevonden, wenden de ouders zich tot een mukhtar of een andere lokale autoriteit die naar aanleiding van de geboorte een geboorte-attest opstelt. Op basis van dit attest kunnen de ouders een geboorteakte verkrijgen die is opgesteld en afgegeven door de daartoe bevoegde instantie in het gastland. De geboorteakte en het onderliggende document moeten binnen drie maanden na de geboorte worden overgelegd bij de diplomatieke vertegenwoordiging van Syrië, tezamen met kopieën van het huwelijkscontract, het familieboekje en andere documenten waaruit blijkt dat het huwelijk van de ouders is opgenomen in de burgerlijke stand van de Syrische autoriteiten.¹⁹⁷

Indien een Syrische geboorteakte dient te worden gebruikt in het buitenland, ziet de legalisatieketen er volgens één bron als volgt uit. Het directoraat Burgerzaken van het Syrische ministerie van Binnenlandse Zaken legaliseert de geboorteakte als eerste, daarna het ministerie van Buitenlandse Zaken of de diplomatieke vertegenwoordiging van Syrië in het desbetreffende land. Indien het land in kwestie niet tot de Arabischsprekende wereld behoort, dient de geboorteakte te zijn voorzien van een beëdigde vertaling die eveneens is gelegaliseerd.¹⁹⁸

Er zijn consequenties verbonden aan het niet tijdig aangeven van de geboorte. Wanneer een in Syrië geboren kind wordt aangegeven in een periode van één maand tot één jaar na de geboorte, bedraagt de boete drieduizend SYP¹⁹⁹ en volgt er een administratief onderzoek door het bevolkingsregisterkantoor in de plaats waar de geboorte heeft plaatsgevonden. Indien een kind wordt aangegeven in een periode van één tot achttien jaar na de geboorte, is de boete tienduizend SYP²⁰⁰ en dient de aangever een politierapport te overleggen dat is opgesteld en afgegeven door het politiekantoor van het gebied waar de geboorte heeft plaatsgevonden. Indien de geboorte wordt aangegeven in een periode vanaf achttien jaar na de

¹⁹⁶ NRC & UNHCR, *Guidance on birth registration in the north-west of the Syrian Arab Republic*, februari 2018, blz. 6-13. NRC, *Lost identity*, december 2018, blz. 38 en 63. UNHCR, *Civil documentation and registration*, april 2019, blz. 21. Directoraat Burgerzaken van het Syrische ministerie van Binnenlandse Zaken, *Registratie van geboorte*, gepubliceerd 28 september 2017. NID, *ID Database, Syria, Documents, Birth certificate, Application and issuance*, voor het laatst bijgewerkt op 23 mei 2019. Vertrouwelijke bron, d.d. 3 september 2019. Vertrouwelijke bron, d.d. 19 september 2019. Volgens CoinMill.com, een muntconverteur, had 125 SYP op 11 oktober 2019 een waarde van 0,26 euro.

¹⁹⁷ UNHCR, *Civil documentation and registration*, april 2019, blz. 21-22. Vertrouwelijke bron, 22 oktober 2019.

¹⁹⁸ Vertrouwelijke bron, 6 september 2019.

¹⁹⁹ Volgens CoinMill.com, een muntconverteur, had drieduizend SYP op 16 september 2019 een waarde van 5,25 euro.

²⁰⁰ Volgens CoinMill.com, een muntconverteur, had tienduizend SYP op 16 september 2019 een waarde van 17,50 euro.

geboorte, loopt de boete op tot vijftienduizend SYP²⁰¹ en zijn aanvullende documenten nodig om tot een geboorteregistratie te komen. De mukhtar zal in een dergelijk geval een inschrijvingsverklaring van de niet-registreerde persoon opstellen die in behandeling zal worden genomen door de politie. Het proces-verbaal van de politie en andere documenten worden vervolgens voorgelegd aan een commissie inzake niet-geregistreerden die op haar beurt een beslissing neemt.²⁰² Zowel de persoon zelf als een gemachtigde zouden op een later moment de geboorte kunnen aangeven.²⁰³

Het is niet bekend of de Syrische autoriteiten een verklaring afgeven wanneer zij niet overgaan tot afgifte van een geboorteakte.

7.3 Geboorteregistratie bij staatloze Palestijnen in Syrië

Staatloze Palestijnen ontvangen eenzelfde soort geboorteakte als Syrische staatsburgers. In beginsel dient de geboorte van een staatloze Palestijn te worden aangegeven en geregistreerd bij GAPAR. Echter, deze autoriteit is niet in alle dorpen en kleine steden vertegenwoordigd. Indien er geen GAPAR-kantoor aanwezig is, wendt de aangever zich eerst tot een bevolkingsregisterkantoor van het directoraat Burgerzaken, waar deze een geboorteregistratieformulier in ontvangst neemt. Vervolgens vullen de autoriteiten van het ziekenhuis, waar de geboorte heeft plaatsgevonden, het formulier in. Daarna voorziet de mukhtar het formulier van zegels. De aangever keert met het formulier terug naar het bevolkingsregisterkantoor, waar de geboorte wordt geregistreerd. Na deze stap gaat de aangever met het formulier naar de dichtstbijzijnde GAPAR-vestiging, waar het formulier wordt gestempeld en de geboorte wordt geregistreerd. Uiteindelijk keert de aangever terug naar het bevolkingsregisterkantoor. Daar wordt de geboorteregistratie geverifieerd en neemt de aangever een kopie van de geboorteakte in ontvangst.²⁰⁴

7.4 Moeilijkheden bij geboorteregistratie in Syrië

Volgens één informant duurde het voor het uitbreken van de burgeroorlog ongeveer één uur om in het bezit te komen van een geboorteakte, mits de aanvrager aan alle voorwaarden voldeed.²⁰⁵ Gelet op de huidige conflictsituatie zou het sterk van de plaats afhangen hoe lang het duurt om een geboorteakte te verkrijgen. Het hoofdbevolkingsregisterkantoor in Damascus zou erom bekend staan snel tot afgifte over te gaan van een geboorteakte.²⁰⁶

Syriërs die in oppositiegebieden verblijven kunnen geboorteaktes verkrijgen die zijn opgesteld en afgegeven door de Syrische autoriteiten, maar zij lopen daarbij tegen de volgende obstakels aan. Indien zij de geboorte in persoon wensen aan te geven dan wel een geboorteakte in persoon willen aanvragen, dienen zij de frontlinie te doorkruisen, met alle risico's van dien. Eenmaal aangekomen in regeringsgebied kan een Syriër uit oppositiegebied het risico lopen te worden opgepakt door

²⁰¹ Volgens CoinMill.com, een muntconvertor, had vijftienduizend SYP op 16 september 2019 een waarde van 26,25 euro.

²⁰² NRC & UNHCR, *Guidance on birth registration in the north-west of the Syrian Arab Republic*, februari 2018, blz. 13. UNHCR, *Civil documentation and registration*, april 2019, blz. 20-21. Ministerie van Binnenlandse Zaken van Syrië, *Registratie van geboorte*, gepubliceerd 28 september 2017.

²⁰³ Vertrouwelijke bron, d.d. 11 september 2019.

²⁰⁴ Vertrouwelijke bron, d.d. 21 augustus 2019 en 4 september 2019.

²⁰⁵ Vertrouwelijke bron, d.d. 4 september 2019.

²⁰⁶ Vertrouwelijke bron, d.d. 19 september 2019.

regeringsgezinde troepen. Inwoners van oppositiegebieden kunnen namelijk door het veiligheidsapparaat van de Syrische staat worden verdacht van steun aan de oppositie. Mannen in de dienstplichtige leeftijd lopen specifiek het risico om bij een controlepost van de Syrische autoriteiten te worden opgepakt vanwege het ontduiken van de militaire dienstplicht. Vrouwen zouden bij controleposten vanwege hun geslacht een verhoogd risico lopen te worden blootgesteld aan seksueel geweld. Syriërs in oppositiegebied kunnen er ook voor kiezen om een derde persoon in regeringsgebied te machtigen om een geboorteakte aan te vragen en te verkrijgen. Ook zijn er tal van verhalen bekend van personen in oppositiegebied die een zogeheten 'bemiddelaar' inschakelen die op een onrechtmatige wijze, middels smeergeld en een (smokkel)netwerk, een geboorteakte verkrijgt.²⁰⁷

Het komt naar verluidt voor dat sommige ouders, wier kinderen zijn geboren in oppositiegebied of in Turkije, ervoor kiezen om via onrechtmatige wijze een Syrische geboorteakte te verkrijgen die een Syrische geboorteplaats in regeringsgebied vermeldt. Syriërs in oppositiegebied of in Turkije lopen namelijk het risico om door de Syrische autoriteiten in verband te worden gebracht met de oppositie. Met deze keuze proberen ouders te voorkomen dat zij en hun kinderen in de negatieve belangstelling van de Syrische autoriteiten geraken en hopen zij makkelijker overheidsdocumenten te verkrijgen voor hun kinderen.²⁰⁸

²⁰⁷ Vertrouwelijke bron, d.d. 3 september 2019. Vertrouwelijke bron, d.d. 11 september 2019. Vertrouwelijke bron, d.d. 12 september 2019. Vertrouwelijke bron, d.d. 12 september 2019. Vertrouwelijke bron, d.d. 19 september 2019.

²⁰⁸ Ministerie van Buitenlandse Zaken, *Thematisch ambtsbericht documenten in Syrië*, oktober 2017, blz. 28. Vertrouwelijke bron, d.d. 11 september 2019.

8 Echtscheiding

8.1 Echtscheidingen in het kort

Net als bij het voltrekken van huwelijken, vallen moslims ten aanzien van echtscheidingsprocedures onder de WPS en kennen christenen en druzen hun eigen wet- en regelgeving aangaande echtscheidingen. De wijze van registratie van een echtscheiding komt overeen met die van een huwelijk. De echtscheiding moet eerst worden bekrachtigd bij de religieuze familierechtbank van de geloofsgemeenschap waartoe het echtpaar hoort. Daarna stelt de desbetreffende familierechtbank het directoraat Burgerzaken op de hoogte die de echtscheiding doorvoert in het bevolkingsregister. Het directoraat Burgerzaken legt de echtscheiding in het familieboekje vast. De gescheiden vrouw wordt uit het familieregister van de man verwijderd en weer opgenomen in dat van haar vader.²⁰⁹ Het is onduidelijk of bevolkingsregisterkantoren een uittreksel van de geregistreerde echtscheiding verstrekken. In dit hoofdstuk zullen alleen islamitische echtscheidingen worden behandeld, aangezien 87% van de Syrische bevolking moslim is²¹⁰ en de meest beschikbare informatie betrekking heeft op echtscheidingen conform islamitisch familierecht, zoals vastgelegd in de WPS.

8.2 Talaq (eenzijdige verstoting)

De WPS onderscheidt drie typen van echtscheiding voor moslims, te weten: *talaq*, *mukhala'a* en *tafriq*.²¹¹ Bij een talaq-scheiding, bekend als de 'eenzijdige verstoting', verklaart de man te willen scheiden van zijn vrouw. Daarbij hoeft de man geen reden(en) voor scheiding op te geven. Hij kan zijn vrouw zowel op mondelinge als schriftelijke wijze verstoten of, indien hij daartoe niet in staat is, door middel van begrijpelijke gebaren.²¹² Eén informant stelt dat vrijwel nooit een document zou worden opgemaakt bij het uitspreken van de talaq.²¹³ De vrouw hoeft niet fysiek aanwezig te zijn wanneer haar echtgenoot de verstoting kenbaar maakt. Zo kan een man zijn vrouw verstoten middels een telefoongesprek. Een man kan een talaq-scheiding laten regelen door een gemachtigde of zijn echtgenote zelf.²¹⁴ Vrouwen genieten geen recht op eenzijdige verstoting. Een talaq-scheiding dient te worden bekrachtigd door een sharia-rechtbank. Indien er geen document is opgemaakt bij het uitspreken van de talaq, dient de man de eenzijdige verstoting te onderbouwen bij de sharia-rechtbank met zijn eigen verklaring of die van twee getuigen. Hij moet zich binnen dertig dagen na de eenzijdige verstoting wenden tot een daartoe bevoegde sharia-rechtbank.²¹⁵ Na indiening van een verzoek tot bekrachtiging van een talaq-scheiding behoort de rechter de bekrachtiging voor de periode van één maand uit te stellen. Indien na een maand blijkt dat verzoening tussen beide echtelieden niet mogelijk is, geeft de rechter zijn goedkeuring aan de

²⁰⁹ Landinfo, *Syria*, augustus 2018, blz. 13. UNHCR, *Civil documentation and registration*, april 2019, blz. 25.

²¹⁰ Central Intelligence Agency (CIA), *The World Fact Book, Syria, Population, Religions*, voor het laatst bijgewerkt op 11 oktober 2019, geraadpleegd op 24 oktober 2019. Onder het genoemde percentage vallen zowel soennieten, sjiieten, ismaëlieten als alawieten.

²¹¹ Ook wel gespeld als respectievelijk *mukhalāh* en *tafrekah*.

²¹² WPS, Art. 87 (1).

²¹³ Vertrouwelijke bron, d.d. 25 augustus 2019.

²¹⁴ WPS, Art. 87 (2) en (3).

²¹⁵ WPS, Art. 93 (3).

echtscheiding.²¹⁶ In de praktijk zouden rechters niet altijd de uitstelperiode van één maand naleven en zou de talaq-scheiding worden bekrachtigd en geregistreerd op de datum van indiening. Voor de echtscheidingsdatum houdt de rechtbank de datum aan waarop de man de talaq heeft uitgesproken. Net als bij de huwelijksbekrachtiging dient de rechtbank de bekrachtiging van de talaq-scheiding binnen tien dagen door te geven aan het directoraat Burgerzaken.²¹⁷ In de praktijk zou deze termijn niet altijd worden gehaald.²¹⁸

8.3 Mukhala'a (scheiding met wederzijdse instemming)

Bij een mukhala'a-scheiding vindt de scheiding tussen man en vrouw met wederzijds goedvinden plaats. Beide partijen tekenen een echtscheidingscontract, waarin onder meer de financiële afwikkeling van de echtscheiding wordt vastgelegd. Zo kunnen man en vrouw overeenkomen dat laatstgenoemde de bruidsgave deels of geheel terugbetaalt aan eerstgenoemde. Ook een mukhala'a-scheiding behoort te worden bekrachtigd door een sharia-rechtbank. De rechter zal net als bij een talaq-scheiding de bekrachtiging van een mukhala'a-scheiding uitstellen voor één maand in de hoop dat de echtelieden zich met elkaar verzoenen. Indien na één maand blijkt dat het huwelijksleven niet kan worden voortgezet, zal de mukhala'a-scheiding door de rechter worden bekrachtigd, waarna het directoraat Burgerzaken binnen tien dagen door de rechtbank op de hoogte wordt gesteld en de mukhala'a-scheiding registreert in het bevolkingsregister.²¹⁹

8.4 Tafriq (gerechtelijke scheiding)

Daarnaast kent de WPS de zogeheten tafriq-scheiding, oftewel een gerechtelijke scheiding. Beide echtelieden hebben het recht om een tafriq-scheiding aan te vragen bij een sharia-rechtbank. Zij kunnen zich daarbij laten vertegenwoordigen door een gemachtigde, bijvoorbeeld een familielid of advocaat. De gemachtigde dient daartoe in het bezit te zijn van een volmacht. De volgende vijf omstandigheden kunnen een rechtsgrond vormen voor een tafriq-scheiding:

1. Eén huwelijkspartij blijkt een ziekte te hebben waardoor het huwelijk niet 'geconsumeerd' kan worden in de vorm van geslachtsgemeenschap.
2. De man is langer dan één jaar vermist of afwezig of is veroordeeld tot een gevangenisstraf die langer duurt dan zes maanden (voorheen kon de rechter een tafriq-scheiding uitspreken indien de man was veroordeeld tot een gevangenisstraf die langer duurde dan drie jaar).²²⁰
3. De man komt zijn financiële verplichtingen jegens zijn vrouw niet na.
4. De man heeft zijn vrouw verlaten of hij onthoudt haar seksuele omgang (dit betreft een nieuwe rechtsgrond voor het aanvragen van een tafriq-scheiding).²²¹

²¹⁶ WPS, Art. 88 (1) t/m (3).

²¹⁷ WPS, Art. 45 (3).

²¹⁸ De informatie in paragraaf 8.2 over de talaq-scheiding voert, afgezien van voornoemde wetsartikelen uit de WPS, terug op de volgende bronnen: Ministerie van Buitenlandse Zaken, *Thematisch ambtsbericht documenten in Syrië*, oktober 2017, blz. 21. Landinfo, *Syria*, augustus 2018, blz. 14. UNHCR, *Civil documentation and registration*, april 2019, blz. 25. Vertrouwelijke bron, d.d. 25 augustus 2019.

²¹⁹ Ministerie van Buitenlandse Zaken, *Thematisch ambtsbericht documenten in Syrië*, oktober 2017, blz. 22. Landinfo, *Syria*, augustus 2018, blz. 14-15. UNHCR, *Civil documentation and registration*, februari 2019, blz. 25.

²²⁰ WPS, Art. 109. Dit amendement is doorgevoerd op 5 februari 2019.

²²¹ WPS, Art. 111. Dit amendement is doorgevoerd op 5 februari 2019.

5. De ene huwelijkspartij ondervindt dusdanig schade door toedoen van de ander, dat samenleven onmogelijk is geworden. In dit verband wordt er gesproken over 'duurzame ontwrichting'.²²²

²²² Ministerie van Buitenlandse Zaken, *Thematisch ambtsbericht documenten in Syrië*, oktober 2017, blz. 21. Vertrouwelijke bron, d.d. 22 oktober 2019.

9 Overlijdensaktes

9.1 Verantwoordelijke autoriteiten

Een overlijdensakte, in het Arabisch aangeduid als *bayan al-wafat*,²²³ kan worden aangevraagd bij het bevolkingsregisterkantoor in het gebied waar de overledene is gestorven of bij het bevolkingsregisterkantoor in het gebied waar het dossier van de overledene ligt.²²⁴ Alleen de Syrische autoriteiten stellen overlijdensaktes op. Kerkgenootschappen en andere niet-overheidsorganisaties hebben geen mandaat om overlijdensaktes op te stellen en af te geven.²²⁵

Indien een Syriër in het buitenland is overleden, dient de buitenlandse overlijdensakte te worden ingediend bij de diplomatieke vertegenwoordiging van Syrië in het land van overlijden. De Syrische consul stuurt de buitenlandse overlijdensakte door naar het Syrische ministerie van Binnenlandse Zaken, waarna het overlijden wordt geregistreerd in het bevolkingsregister.²²⁶

9.2 Voorwaarden

De erfgenamen van de overledene, onder wie de echtgenote, kinderen, ouders, broers en zussen, geven het overlijden door aan het bevolkingsregisterkantoor. Een overlijdensakte van het bevolkingsregisterkantoor vormt een voorwaarde om aanspraak te kunnen maken op een erfenis.²²⁷ Het is onduidelijk of niet-familieleden ook een overlijdensakte kunnen aanvragen.

Een sterfgeval dat in Syrië heeft plaatsgevonden dient binnen dertig dagen na het overlijden te worden aangegeven. Voor de registratie van een overlijden van een Syrisch staatsburger in het buitenland geldt een termijn van negentig dagen. Indien de erfgenamen het overlijden niet binnen de gestelde termijnen aangeven, krijgen zij een boete van drieduizend SYP²²⁸ en volgt er een administratief onderzoek door het bevolkingsregisterkantoor. Indien het overlijden pas na een jaar wordt gemeld, loopt de boete op tot tienduizend SYP²²⁹ en is er een politierapport nodig alvorens het overlijden wordt opgenomen in het bevolkingsregister.²³⁰

Indien het overlijden heeft plaatsgevonden in een ziekenhuis overleggen de erfgenamen een medisch rapport, waarin staat bevestigd dat de bewuste persoon is overleden. Daarnaast stelt het ziekenhuis in kwestie een overlijdensattest op. Indien de persoon buiten een ziekenhuis is overleden, dient het overlijden te worden aangetoond middels een schriftelijke verklaring van de mukhtar die is ondertekend door twee getuigen. Het kan voorkomen dat iemand overlijdt in een gevangenis of

²²³ Ook wel gespeld als *bayan wafet*.

²²⁴ UNHCR, *Civil documentation and registration*, april 2019, blz. 26. Directoraat Burgerzaken van het Syrische ministerie van Binnenlandse Zaken, *Registratie van overlijden*, gepubliceerd op 28 september 2017.

²²⁵ Vertrouwelijke bron, d.d. 12 september 2019.

²²⁶ UNHCR, *Civil documentation and registration*, april 2019, blz. 27-28.

²²⁷ UNHCR, *Civil documentation and registration*, april 2019, blz. 26. NRC, *Lost identity*, december 2018, blz. 42.

²²⁸ Volgens CoinMill.com, een muntconvector, had drieduizend SYP op 16 september 2019 een waarde van 5,25 euro.

²²⁹ Volgens CoinMill.com, een muntconvector, had tienduizend SYP op 16 september 2019 een waarde van 17,50 euro.

²³⁰ UNHCR, *Civil documentation and registration*, april 2019, blz. 26. Ministerie van Binnenlandse Zaken van Syrië, *Registratie van overlijden*, gepubliceerd op 28 september 2017.

detentiecentrum. In een dergelijke situatie zijn de desbetreffende autoriteiten verantwoordelijk voor het opstellen van een overlijdensattest en vervalt de eis ten aanzien van een verklaring van de mukhtar. Andere vereisten voor het verkrijgen van een overlijdensakte zijn het familieboekje en de identiteitskaart van de overledene. Wanneer de identiteitskaart van de overledene ontbreekt dan zijn de verwanten verplicht om een schriftelijke verklaring op te stellen, waarin het ontbreken van de identiteitskaart van de overledene wordt toegelicht. Voornoemde documenten dienen te worden overgelegd bij het bevolkingsregisterkantoor, waarna wordt overgegaan tot afgifte van een overlijdensakte die is getekend en gestempeld. Aan de aanvraag zijn leges verbonden in de vorm van een zegel ter waarde van honderd SYP.²³¹

Wanneer een persoon is vermist geraakt door toedoen van oorlogsgeweld dan kan hij of zij na vier jaar van vermissing door de familie juridisch dood worden verklaard.²³²

Bij een overlijden in het buitenland dient de aangever een overlijdenscertificaat te verkrijgen dat is opgesteld en afgegeven door het ziekenhuis waar de overledene is gestorven. Dit certificaat dient te worden onderschreven door de autoriteiten van het land waar de persoon is overleden. Vervolgens overlegt de aangever het document bij de diplomatieke vertegenwoordiging van Syrië die het op haar beurt doorstuurt naar het directoraat Burgerzaken van het Syrische ministerie van Binnenlandse Zaken. Dit directoraat zorgt ervoor dat het overlijdenscertificaat uit het buitenland terecht komt bij het bevolkingsregister waar het dossier van de overledene ligt. Vervolgens wordt het overlijden opgenomen in het bevolkingsregister.²³³

9.3 Toegang tot overlijdensaktes in Noordwest-Syrië

In Noordwest-Syrië, dat op het moment van het opstellen van dit ambtsbericht grotendeels buiten de controle valt van de Syrische regering, wordt het registreren van sterfgevallen niet systematisch bijgehouden. De Noorse Vluchtelingenraad (NRC) berichtte dat van de meer dan tweeduizend respondenten achttien procent een gezinslid zou hebben verloren sinds het uitbreken van het gewapend conflict in 2011. In 36% van deze 360 gevallen zou de dood van het desbetreffende gezinslid zijn gedocumenteerd middels een overlijdensakte, waarvan driekwart zou zijn opgesteld en afgegeven door een niet-staatelijke actor, bijvoorbeeld een oppositiegezinde gemeenteraad.²³⁴

²³¹ UNHCR, *Civil documentation and registration*, april 2019, blz. 26-27. Ministerie van Binnenlandse Zaken van Syrië, *Registratie van overlijden*, gepubliceerd op 28 september 2017. NID, *ID Database, Syria, Documents, Death certificate, Application and issuance*, voor het laatst bijgewerkt op 5 december 2018, geraadpleegd op 15 augustus 2019. Volgens CoinMill.com, een muntconverteer, had honderd SYP op 16 september 2019 een waarde van 0,17 euro.

²³² NRC, *Lost identity*, december 2018, blz. 42.

²³³ UNHCR, *Civil documentation and registration*, april 2019, blz. 27-28.

²³⁴ NRC, *Lost identity*, december 2018, blz. 42. Vertrouwelijke bron, d.d. 11 september 2019. Vertrouwelijke bron, d.d. 12 september 2019.

10 Voogdij

10.1 Wettelijk kader

De WPS maakt een onderscheid tussen enerzijds juridische voogdij en anderzijds verzorgingsrecht, respectievelijk bekend als *wilaya* en *hadana*.²³⁵ Voor wat betreft de juridische voogdij is de WPS van toepassing op alle Syrische staatsburgers, ook niet-moslams. Ten aanzien van het verzorgingsrecht hebben christenen en druzen hun eigen wet- en regelgeving.²³⁶ In dit hoofdstuk wordt gekeken naar hoe de juridische voogdij en het verzorgingsrecht zijn vastgelegd in de WPS.

10.2 Wilaya (juridische voogdij)

De WPS verdeelt de juridische voogdij in twee domeinen, te weten voogdij over de minderjarige persoon, *al-wilaya al-nafsiyya* geheten, en voogdij over de bezittingen van een minderjarige, bekend als *al-wilaya ala al-mal*.²³⁷ Voogdij over de persoon ziet toe op aangelegenheden die rechtstreeks te maken hebben met het minderjarige individu zelf, zoals onderwijs, medische verzorging en behandeling, alsmede goedkeuring van het huwelijk en andere zorgtaken ten aanzien van de minderjarige.²³⁸ In beginsel heeft de vader zowel de voogdij over de minderjarige persoon als de voogdij over de bezittingen van een minderjarige. Indien er geen vader is, komt de juridische voogdij toe aan de grootvader aan vaderskant of een ander mannelijk familielid in de mannelijke lijn.²³⁹ Indien de familie van de vader buiten beeld is, kan het voorkomen dat een rechter de juridische voogdij over een kind toekent aan een mannelijk familielid in de maternale lijn, dit met het oog op het belang van het kind. Op grond van de WPS kunnen de moeder, of een andere vrouw, de voogdij krijgen over de bezittingen van een minderjarige, maar niet de voogdij over de minderjarige persoon. De juridische voogdij duurt tot het achttiende levensjaar van het kind.²⁴⁰

Aangezien de juridische voogdij standaard bij de vader of grootvader aan vaderskant ligt, is een familieboekje, waaruit de relatie tussen vader en kind blijkt, voldoende om de juridische voogdij aan te tonen.²⁴¹

²³⁵ Hadana betekent letterlijk 'bakermat' en ziet in deze context toe op de dagelijkse verzorging van een jong kind. Hadana wordt in het Engels ook wel aangeduid als *daily custody*.

²³⁶ Landinfo, *Syria*, augustus 2018, blz. 16.

²³⁷ Ook wel gespeld als respectievelijk *wilaya 'ala al-nafs* en *al-wilayat 'ala al-mal*.

²³⁸ WPS, Art. 170 (3).

²³⁹ WPS, Art. 170 (1) en (2) juncto artikel 21, WPS.

²⁴⁰ De informatie in 10.1.2 over de juridische voogdij voert, afgezien van voornoemde wetsartikelen uit de WPS, terug op de volgende bronnen: Landinfo, *Syria*, augustus 2018, blz. 16. Vertrouwelijke bron, d.d. 25 augustus 2019.

²⁴¹ Vertrouwelijke bron, d.d. 25 augustus 2019. Vertrouwelijke bron, d.d. 10 september 2019.

10.3 Hadana (verzorgingsrecht)

In beginsel hebben beide ouders het verzorgingsrecht over hun kind. Indien het tot een echtscheiding komt, kunnen zowel de vader als moeder in aanmerking komen voor het hadana-recht. Voorheen kwam het verzorgingsrecht automatisch toe aan de moeder, maar dit is ten gunste van de vader veranderd. Indien de vader het hadana-recht verkrijgt, dient hij daarbij wel te worden ondersteund door een vrouw. In de praktijk kan dit de moeder of zus van de vader zijn.²⁴² Het verzorgingsrecht duurt zowel bij zoons als dochters tot de voltooiing van het vijftiende levensjaar.²⁴³ Indien de moeder hertrouwt, verliest zij van rechtswege haar verzorgingsrecht.²⁴⁴ Indien de moeder een andere religie heeft dan de vader en het kan worden bewezen dat zij de kinderen opvoedt conform haar religie en niet conform de vaders religie, komt haar verzorgingsrecht eveneens te vervallen.²⁴⁵ Wanneer het kind vijftien is geworden en er een einde is gekomen aan het verzorgingsrecht, mag het zelf kiezen of het bij de vader of moeder wil wonen.²⁴⁶

10.4 Wisaya shari'iya (tijdelijke voogdij)

Het gezag van de *wali*, oftewel de juridische voogd, kan komen te vervallen indien deze vermist is, onder curatele staat of in detentie verblijft. In een dergelijke situatie zal de rechter een tijdelijke voogd, aangeduid als *wasi*, aanwijzen.²⁴⁷ De vader, of de grootvader (indien de vader afwezig is), kunnen ook een tijdelijke voogd aanstellen.²⁴⁸ Een dergelijke aanstelling dient te worden bekrachtigd door een sharia-rechtbank om te beoordelen of deze voldoet aan de sharia-bepalingen.²⁴⁹ In de WPS staat niet gespecificeerd wat de geldigheidsduur is van een tijdelijke voogdij, bekend als *wisaya shari'iya*. Indien een sharia-rechter, vader of grootvader een *wasi* aanstellen, kunnen zij zelf bepalen welke bevoegdheden deze tijdelijke voogd toebedeeld krijgt.²⁵⁰

10.5 Reizen met een minderjarig kind binnen en buiten Syrië

Het is geen van beide ouders toegestaan om met het kind buiten Syrië te reizen zonder toestemming van de andere ouder, tenzij het belang van het kind anders vereist. In geval van het laatste kan een sharia-rechter in een gemotiveerde beslissing een ouder machtigen om zonder toestemming van zijn of haar wederhelft met het kind Syrië uit te reizen.²⁵¹ Een sharia-rechter kan ook de verzorgende moeder, die het hadana-recht uitoefent, machtigen om met het kind binnen Syrië te reizen. Dit recht kan ook worden toegekend aan de grootmoeder aan moederszijde.²⁵² Er is geen duidelijkheid verkregen of de ouders aan iemand anders

²⁴² WPS, Art. 139. Dit amendement is doorgevoerd op 5 februari 2019. Vertrouwelijke bron, d.d. 22 oktober 2019. Vertrouwelijke bron, d.d. 24 oktober 2019.

²⁴³ WPS, Art. 146 (1). Tot de wetwijziging in februari 2019 duurde het hadana-recht bij jongens tot de voltooiing van het dertiende levensjaar.

²⁴⁴ Landinfo, *Syria*, augustus 2018, blz. 16

²⁴⁵ WPS, Art. 146 (4). Dit lid is toegevoegd tijdens de wetwijziging van 27 juni 2019. Vertrouwelijke bron, d.d. 2 oktober 2019.

²⁴⁶ WPS, Art. 146 (2). Dit lid is gewijzigd tijdens de amendering van 27 juni 2019. Vertrouwelijke bron, d.d. 2 oktober 2019.

²⁴⁷ WPS, Art. 174. Vertrouwelijke bron, d.d. 25 augustus 2019.

²⁴⁸ WPS, Art. 176 (1).

²⁴⁹ WPS, Art. 176 (2) en (3).

²⁵⁰ Vertrouwelijke bron, d.d. 25 augustus 2019.

²⁵¹ WPS, Art. 150 (1) en (2).

²⁵² WPS, Art. 150 (3) en (4). Vertrouwelijke bron, d.d. 25 augustus 2019.

de toestemming kunnen geven om met hun kind naar het buitenland te reizen en zo ja, hoe een dergelijke toestemming eruit ziet.

10.6 Voogdij bij staatloze Koerden

Aangezien huwelijken en daaruit voortvloeiende geboortes van ajanib- en maktoumeen-Koerden niet worden geregistreerd en als zodanig worden erkend, is het gebruikelijk dat voogdijkwesties bij staatloze Koerden op een informele manier worden beslecht en niet binnen de juridische structuren van het Syrische familierecht. Veelal wenden belanghebbenden zich tot een persoon die binnen de gemeenschap een zekere mate van autoriteit geniet, bijvoorbeeld een oom of sheikh. Hieraan zou ook een financiële reden ten grondslag liggen, omdat het voeren van rechtszaken kostbaar is, met name voor staatloze Koerden die veelal een gemarginaliseerd bestaan leiden in rurale streken.²⁵³

²⁵³ Vertrouwelijke bron, d.d. 11 september 2019.

11 Niet-statelijke actoren

11.1 Een korte inleiding in de niet-statelijke actoren

Naast de Syrische autoriteiten zijn er ook niet-statelijke actoren die documenten opstellen en afgeven. Dit thematisch ambtsbericht zal zich enkel richten op de grootste niet-statelijke actoren die documenten verstrekken aan burgers. Onderhavig ambtsbericht is niet bedoeld om een politieke uiteenzetting te geven van de verscheidene niet-statelijke actoren die zich bezighouden met het opstellen en afgeven van documenten. Daartoe wordt verwezen naar het thematisch ambtsbericht over de veiligheidssituatie in Syrië dat in juli 2019 is gepubliceerd. Deze inleidende paragraaf duidt alleen de grootste niet-statelijke partijen. De daarop volgende paragrafen vermelden per partij welke documenten er worden opgesteld en afgegeven. Daarbij worden enkel documenten behandeld waarover informatie kon worden vergaard.

In 2013 richtten verschillende Syrische oppositiebewegingen in Turkije de *Syrian Interim Government* (SIG) op. Deze Syrische interim-regering zetelt thans in Azaz, gelegen in het noorden van de provincie Aleppo, en werpt zich op als de vertegenwoordiger van de gematigde oppositie. In Noord-Syrië staan twee enclaves, te weten het noorden van de provincie Aleppo en het gebied rondom Afrin, onder controle van Turkije en pro-Turkse rebellen. Op het moment van schrijven is een operatie gaande om een derde enclave tot stand te brengen. De steden in deze enclaves worden in naam bestuurd door de SIG, hetgeen niet wegneemt dat ook Turkije invloed uitoefent op de gemeenteraden.²⁵⁴

Thans is het noordwesten van Syrië het laatst overgebleven oppositiegebied. Noordwest-Syrië staat grotendeels onder controle van *Hay'at Tahrir al-Sham* (HTS),²⁵⁵ een jihadistische organisatie die haar wortels vindt in *Jabhat al-Nusra*, de voormalige tak van *Al-Qaïda*²⁵⁶ in Syrië. HTS heeft een administratieve vleugel die bekend staat als de *Syrian Salvation Government* (SSG) en zetelt in Idlib. Een aantal gemeenteraden in Noordwest-Syrië die voorheen gelieerd waren aan de SIG, staan nu onder controle van de SSG.²⁵⁷ Gedurende het literatuuronderzoek en de dienstreis kon er geen informatie worden ingewonnen over eventuele documenten die door de SSG worden opgesteld en afgegeven. Vandaar dat de SSG niet nader zal worden behandeld in dit hoofdstuk.

²⁵⁴ Enab Baladi, *Idlib Governorate follows the steps 'Euphrates Shield' and 'Olive Branch' areas*, 10 september 2018, geraadpleegd op 23 september 2019. Ahval News, *Turkey's increasing influence in north leaves Syrians confused about future - analysis*, 6 november 2018, geraadpleegd op 18 september 2019. Enab Baladi, *Turkification or Turkification, Soft change in north Aleppo*, 29 juni 2019, geraadpleegd op 18 september 2019. Ministerie van Buitenlandse Zaken, *Thematisch ambtsbericht Syrië, De veiligheidssituatie*, juli 2019, blz. 8. Al-Monitor, *Why Syria's opposition council is opening offices in FSA-held areas*, 30 juli 2019, geraadpleegd op 22 oktober 2019. Vertrouwelijke bron, d.d. 14 oktober 2019.

²⁵⁵ In het Nederlands bekend als 'Bevrijdingsorganisatie voor de Levant'.

²⁵⁶ Ook wel gespeld als *Al Qaeda*.

²⁵⁷ Proximity International, *Women and the justice sector in north-western Syria*, oktober 2018, blz. 16. Ministerie van Buitenlandse Zaken, *Thematisch ambtsbericht Syrië, De veiligheidssituatie*, juli 2019, blz. 25-26. Syria Direct, *'From the gutter to the rain', Inside HTS's takeover of northwestern Syria*, d.d. 25 februari 2019, geraadpleegd op 20 september 2019.

De Syrische Koerden, verenigd in de *Partiya Yekîtiya Demokrat* (PYD), oftewel de Democratische Uniepartij, beheersten tot voor kort Noordoost-Syrië, alwaar zij *de facto* autonomie genoten. De *Yekîneyên Parastina Gel* (YPG), oftewel de Volksbeschermingseenheden, vormen de gewapende tak van de PYD. De voorvechters voor een autonoom Syrisch-Koerdistan noemen dit gebied *Rojava*.²⁵⁸ Op het moment van schrijven zijn het Turkse leger en het *Syrian National Army* (SNA), een pro-Turkse rebellencoalitie, het noordoosten van Syrië binnengevallen.²⁵⁹ Hierop hebben de Syrische Koerden een pact gesloten met de regering van president Bashar al-Assad en heeft het Syrische regeringsleger zijn aanwezigheid in Noordoost-Syrië vergroot.²⁶⁰ Het verdere verloop van deze fase in het conflict valt buiten de reikwijdte van dit thematisch ambtsbericht.

11.2 Alternatieve identiteitskaart in door Turkije gecontroleerde enclaves (Noord-Syrië)

In de door Turkije gecontroleerde enclaves in Noord-Syrië faciliteren de Turkse autoriteiten de afgifte van een alternatieve identiteitskaart die in het Turks en Arabisch bekend staat als respectievelijk *Tanitim Kartı* en *bitaket tareef*.²⁶¹ Hierna zal in deze paragraaf de Turkse benaming worden gehanteerd. De *Tanitim Kartı* heeft de grootte van een *credit card* en is in twee talen opgesteld, het Turks en het Arabisch. Het identiteitsbewijs vermeldt de volgende gegevens van de houder: de voor- en achternaam, de namen van zijn of haar ouders, de geboortedatum en -plaats en het geslacht. Ook bevat de *Tanitim Kartı* het nummer van de houder. Dit is een ander identiteitsnummer dan het *al-raqm al-watani*, oftewel het nationale identiteitsnummer dat de Syrische overheid aan haar staatsburgers toekent.²⁶² Het nummer op de *Tanitim Kartı* zou volgens een vertrouwelijke bron worden gegenereerd door de burgerlijke stand van de Zuid-Turkse provincie Hatay die aan Syrië grenst.²⁶³ Volgens *Enab Baladi*, een oppositiegezind mediakanaal uit Syrië, bevat de *Tanitim Kartı* een pasfoto van de houder vanaf het veertiende levensjaar.²⁶⁴ Een vertrouwelijke bron stelt dat de identiteitskaart vanaf het vijftiende levensjaar van de houder een pasfoto heeft.²⁶⁵

De *Tanitim Kartı* bevat in de rechterbovenhoek de vlag die door de SIG wordt gevoerd.²⁶⁶ De aanvrager vraagt het document aan bij zijn of haar gemeenteraad, in het Engels aangeduid als *local council*. Een *Tanitim Kartı* kan vanaf de geboorte worden aangevraagd en verkregen. Een aanvrager moet zijn of haar identiteit onderbouwen met behulp van een oude identiteitskaart die door de Syrische autoriteiten is afgegeven, een familie-uittreksel, een familieboekje, een geboortakte of een paspoort. Indien voornoemde documenten ontbreken, dient de

²⁵⁸ Ministerie van Buitenlandse Zaken, *Thematisch ambtsbericht Syrië, De veiligheidssituatie*, juli 2019, blz. 60-61.

²⁵⁹ Het SNA is de opvolger van het *Free Syrian Army* (FSA). Voice of America (VOA) News, *Which Syrian groups are involved in Turkey's Syria offensive?*, 9 oktober 2019, geraadpleegd op 17 oktober 2019.

²⁶⁰ Euractiv en Reuters, *Russia-backed Syrian army sweeps in to fill US-left vacuum*, 15 oktober 2019, geraadpleegd op 15 oktober 2019. The Independent, *Balance of power in Syria has shifted, to loss of US*, 15 oktober 2019, geraadpleegd op 15 oktober 2019.

²⁶¹ Ook wel gespeld als *betaket tarief*.

²⁶² NID, *ID Database, Syria, Registers, ID-card in Turkish controlled area*, voor het laatst bijgewerkt op 21 januari 2019, geraadpleegd op 15 augustus 2019. Enab Baladi, *Cards bearing new 'national number' issued to residents of Aleppo countryside*, 22 mei 2019, geraadpleegd op 15 juli 2019. Vertrouwelijke bron, d.d. 13 september 2019. Vertrouwelijke bron, d.d. 14 oktober 2019.

²⁶³ Vertrouwelijke bron, d.d. 11 september 2019.

²⁶⁴ Enab Baladi, *Cards bearing new 'national number' issued to residents of Aleppo countryside*, 22 mei 2019.

²⁶⁵ Vertrouwelijke bron, d.d. 13 september 2019.

²⁶⁶ Deze vlag bestaat uit drie horizontale banen (groen-wit-zwart). In de middelste, witte baan bevinden zich drie, rode, vijfpuntige sterren. De Syrische regering daarentegen, voert een vlag bestaande uit drie horizontale banen (rood-wit-zwart), met in de middelste, witte baan twee sterren, welke groen en vijfpuntig zijn.

aanvrager bij zijn of haar mukhtar in het bijzijn van twee getuigen een identiteitsbevestiging te verkrijgen.²⁶⁷

De geraadpleegde bronnen verstrekken tegenstrijdige verklaringen over de kosten die zijn verbonden aan een aanvraag voor een Tanitim Kartı. Volgens *Al-Monitor*, een mediasite die zich specifiek richt op het Midden-Oosten, bedragen de leges vijfhonderd SYP.²⁶⁸ Het NID daarentegen, stelt dat een Tanitim Kartı tweeduizend SYP zou kosten.²⁶⁹ Eén vertrouwelijke bron verklaart dat een volwassene duizend SYP betaalt en een minderjarige vijfhonderd SYP.²⁷⁰ Een andere informant daarentegen, stelt dat de aanvraag voor een Tanitim Kartı in Al Bab vier- tot vijftuizend SYP zou kosten en in Azaz duizend SYP, bestaande uit vijfhonderd SYP voor de afgeevende raad en vijfhonderd SYP voor de mukhtar.²⁷¹ Gelet op voorgaande verklaringen is het niet uitgesloten dat verschillende tarieven naast elkaar voortbestaan, afhankelijk van de locatie, de dienstdoende medewerker en de leeftijd van de aanvrager.

Ook over de geldigheid is de beschikbare informatie tegenstrijdig. Volgens het NID is een Tanitim Kartı twee jaar geldig.²⁷² Een vertrouwelijke bron geeft echter aan dat de Tanitim Kartı geen vervaldatum kent en niet hoeft te worden verlengd.²⁷³

Naast conflicterende informatie over de leges en de geldigheidsduur van de Tanitim Kartı bestaat er ook onduidelijkheid over de vraag of staatloze Palestijnen in aanmerking komen voor dit identiteitsdocument. Volgens een Syrisch-Palestijnse verslaggever krijgen staatloze Palestijnen in de door Turkije gecontroleerde enclaves ook een Tanitim Kartı.²⁷⁴ Echter, één vertrouwelijke bron verklaart dat staatloze Palestijnen geen aanspraak zouden kunnen maken op een Tanitim Kartı.²⁷⁵ Een andere bron stelt dat staatloze Palestijnen in Azaz aanvankelijk een Tanitim Kartı konden krijgen, maar dat dit niet langer meer mogelijk zou zijn.²⁷⁶

De Tanitim Kartı is niet louter een identiteitsbewijs dat wordt gebruikt ter identificatie bij controleposten in de door Turkije gecontroleerde enclaves in Noord-Syrië. Deze kaart is een voorwaarde om toegang te krijgen tot onderwijs, gezondheidszorg en de arbeidsmarkt binnen het gebied dat onder Turkse controle staat.²⁷⁷ Ook vormt een Tanitim Kartı in de door Turkije gecontroleerde enclaves in Noord-Syrië een vereiste voor het verkrijgen van een huurcontract en het openen van een winkel. Hoewel de Tanitim Kartı met Turkse hulp tot stand wordt gebracht, is het geen geldig identiteitsmiddel in Turkije. Hierop zou een uitzondering gelden. Indien een houder van een Tanitim Kartı toestemming heeft gekregen van de Turkse

²⁶⁷ NID, *ID Database, Syria, Registers, ID-card in Turkish controlled area*, voor het laatst bijgewerkt op 21 januari 2019. Enab Baladi, *Cards bearing new 'national number' issued to residents of Aleppo countryside*, 22 mei 2019. Vertrouwelijke bron, d.d. 13 september 2019. Vertrouwelijke bron, d.d. 14 oktober 2019.

²⁶⁸ *Al-Monitor, Syrians in opposition-held areas near Aleppo obtain new IDs*, 2 augustus 2018, geraadpleegd op 15 juli 2019. Volgens CoinMill.com, een muntconverteur, had vijfhonderd SYP op 16 september 2019 een waarde van 0,87 euro.

²⁶⁹ NID, *ID Database, Syria, Registers, ID-card in Turkish controlled area*, voor het laatst bijgewerkt op 21 januari 2019. Volgens CoinMill.com, een muntconverteur, had tweeduizend SYP op 16 september 2019 een waarde van 3,50 euro.

²⁷⁰ Vertrouwelijke bron, d.d. 13 september 2019.

²⁷¹ Vertrouwelijke bron, d.d. 14 oktober 2019.

²⁷² NID, *ID Database, Syria, Registers, ID-card in Turkish controlled area*, voor het laatst bijgewerkt op 21 januari 2019.

²⁷³ Vertrouwelijke bron, d.d. 13 september 2019.

²⁷⁴ Atlantic Council, *The potential loss of refugee status for Palestinian-Syrians in Afrin*, 1 april 2019, geraadpleegd op 15 juli 2019.

²⁷⁵ Vertrouwelijke bron, d.d. 13 september 2019.

²⁷⁶ Vertrouwelijke bron, d.d. 14 oktober 2019.

²⁷⁷ Atlantic Council, *The potential loss of refugee status for Palestinian-Syrians in Afrin*, 1 april 2019.

autoriteiten om in Turkije een medische behandeling te ondergaan, kan de Tanıtım Kartı volgens een vertrouwelijke bron worden gebruikt als een grensoverschrijdend identiteitsbewijs.²⁷⁸

11.3 Documentafgifte in Koerdisch gebied (Noordoost-Syrië)

Deze paragraaf beschrijft de situatie ten aanzien van documentafgifte in Noordoost-Syrië, zoals deze was voor de Turkse inval in oktober 2019 en de reactie daarop van het Syrische regeringsleger.

Het Koerdisch zelfbestuur in Noordoost-Syrië staat bekend als *Self-Administration of North and East Syria (SA-NES)*.²⁷⁹ De PYD en de YPG genieten geen totale controle over Noordoost-Syrië, wat ongeveer een kwart van het land beslaat en ten oosten van de Eufraat ligt. Zo is de stad Qamishli in handen van de *Syrian Democratic Forces (SDF)*,²⁸⁰ een door de YPG gedomineerde strijdmacht, maar staan het vliegveld en enkele overheidsgebouwen onder controle van de Syrische regering.²⁸¹ Deze hybride situatie vertaalt zich ook naar de praktijk omtrent het opstellen en afgeven van documenten. Uit de berichtgeving van het internationale persbureau Reuters blijkt dat inwoners van Qamishli en Hasakah geboortes, huwelijken en sterfgevallen registreren bij bevolkingsregisterkantoren van de Syrische autoriteiten, terwijl het Koerdisch zelfbestuur rijbewijzen en andere documenten afgeeft. Reuters specificeert niet welke andere documenten door het Koerdisch zelfbestuur worden afgegeven.²⁸²

²⁷⁸ Vertrouwelijke bron, d.d. 11 september 2019.

²⁷⁹ Kurdistan 24, *New administration formed for northeastern Syria*, 6 september 2018, geraadpleegd op 19 juli 2019. SA-NES, ook wel aangeduid als *Rojava*, heeft een vertegenwoordiging in Den Haag. Voor meer informatie, bezoek: rojavabenelux.nl (geraadpleegd op 19 juli 2019).

²⁸⁰ In het Koerdisch staan de SDF bekend als *Hêzên Sûriya Demokratîk (HSD)*.

²⁸¹ Ministerie van Buitenlandse Zaken, *Thematisch ambtsbericht Syrië, De veiligheidssituatie*, juli 2019, blz. 65.

²⁸² Reuters, *No turning back, Syrian Kurds reshape region with books and schools*, 6 mei 2019, geraadpleegd op 15 juli 2019.

12 Verblifsdocumenten in Jordanië, Libanon en Turkije

12.1 Jordanië

Syriërs die op reguliere wijze Jordanië inreizen, via een grensovergang of de internationale luchthaven in Amman, worden geregistreerd door medewerkers van het *Public Security Directorate* (PSD) dat valt onder het Jordaanse ministerie van Binnenlandse Zaken. De *Jordanian Armed Forces* (JAF), oftewel het Jordaanse regeringsleger, houden Syriërs aan die op illegale wijze de Syrisch-Jordaanse grens oversteken. Daarbij leggen Jordaanse regeringssoldaten de datum van inreis en de door betrokkene opgegeven persoonsgegevens vast in een centrale database. Syrische ontheemden in Jordanië komen terecht in vluchtelingenkampen of verblijven op eigen gelegenheid in een gastgemeenschap, veelal een stedelijk gebied, zoals de Jordaanse hoofdstad Amman. De kampen worden beheerd door het *Syrian Refugee Affairs Directorate* (SRAD) dat net als het PSD een directoraat is van het Jordaanse ministerie van Binnenlandse Zaken. SRAD is specifiek opgericht om de instroom van Syriërs op te vangen.²⁸³ Volgens UNHCR verbleven in februari 2019 ruim 671.000 geregistreerde Syrische vluchtelingen in Jordanië.²⁸⁴ De Jordaanse autoriteiten stellen dat het land 1,3 miljoen vluchtelingen zou herbergen, inclusief het door UNHCR opgegeven aantal Syrische vluchtelingen.²⁸⁵ Twee vertrouwelijke bronnen stellen dat het door de Jordaanse overheid genoemde getal schromelijk overdreven zou zijn teneinde in aanmerking te kunnen komen voor meer gelden van de internationale gemeenschap.²⁸⁶

Syriërs in Jordanië dienen zich te laten registreren bij de Jordaanse autoriteiten. Degenen die in vluchtelingenkampen verblijven, wenden zich daartoe tot de kampautoriteiten. Syriërs die op eigen gelegenheid in een gastgemeenschap verblijven, melden zich bij het dichtstbijzijnde politiebureau. Wanneer het registratieproces bij de Jordaanse autoriteiten is voltooid, wordt de Syriër in het bezit gesteld van een zogenaamde 'witte kaart'.²⁸⁷ In het Arabisch staat het document bekend als *al bitaaqa al-khaasa lil-jaaliyah as-souriyyah*, hetgeen vrij vertaald 'een speciaal voor Syriërs bestemde kaart' betekent. Hierna zal in deze paragraaf de term witte kaart worden gehanteerd. Staatloze Palestijnen uit Syrië kunnen geen aanspraak maken op de witte kaart van het Jordaanse ministerie van Binnenlandse Zaken. Zij maken gebruik van de diensten die worden aangeboden door het *United Nations Relief and Works Agency for Palestine Refugees in the Near East* (UNRWA), het VN-agentschap dat hulp verleent aan Palestijnse vluchtelingen in het Nabije Oosten.²⁸⁸

²⁸³ Ministerie van Buitenlandse Zaken, *Thematisch ambtsbericht Syrië, De veiligheidssituatie*, juli 2019, blz. 89-90. Vertrouwelijke bron, d.d. 4 september 2019. Vertrouwelijke bron, d.d. 4 september 2019. Vertrouwelijke bron, d.d. 3 september 2019.

²⁸⁴ The Arab Weekly, *Syrian refugees in Jordan unlikely to return home anytime soon*, gepubliceerd op 16 juni 2019, geraadpleegd op 30 augustus 2019.

²⁸⁵ Vertrouwelijke bron, d.d. 4 september 2019.

²⁸⁶ Vertrouwelijke bron, d.d. 3 september 2019. Vertrouwelijke bron, d.d. 4 september 2019.

²⁸⁷ Dit document dient niet te worden verward met de 'witte kaart' of identiteitsbevestiging die een mukhtar afgeeft aan Maktoumeen-Koerden en andere niet-gedocumenteerde personen in Noordoost-Syrië.

²⁸⁸ Vertrouwelijke bron, d.d. 3 september 2019. Vertrouwelijke bron, d.d. 4 september 2019. Vertrouwelijke bron, d.d. 4 september 2019.

Aan de aanvraag voor een witte kaart zijn geen kosten verbonden. Bij de aanvraag wordt er een irisscan genomen. Verder dient de aanvrager zijn of haar identiteit te onderbouwen. Dit kan middels een Syrisch paspoort of een Syrische identiteitskaart. Het komt ook voor dat een Syriër zich in Jordanië eerst heeft geregistreerd bij UNHCR en dat hij of zij ter onderbouwing van zijn of haar identiteit een asielsezoekerscertificaat van UNHCR overlegt. Indien een Syriër niet over voornoemde documenten beschikt, dient hij of zij de persoonsgegevens te verstrekken die bij de irreguliere inreis in Jordanië door de JAF zijn vastgelegd. Wanneer de bij inreis opgegeven persoonsgegevens overeenkomen met de gegevens die worden verstrekt bij de aanvraag voor een witte kaart, volgen de Jordaanse autoriteiten de gestelde identiteit van betrokkene en gaan ze over tot afgifte van een witte kaart. De gehele procedure van aanvraag tot afgifte van het document zou volgens één bron enkele minuten in beslag nemen.²⁸⁹ Echter, het *Jordan INGO Forum* (JIF) berichtte in januari 2018 dat Syrische aanvragers tegen verschillende hindernissen zouden aanlopen, zoals lange wachtrijen bij politiekantoren.²⁹⁰ Ook zou het voorkomen dat de Jordaanse politie om aanvullende stukken vraagt die niet tot de officiële voorwaarden behoren, zoals verlopen asielsezoekerscertificaten van UNHCR.²⁹¹

Een witte kaart vermeldt de persoonsgegevens van de Syrische houder en zijn of haar persoonlijke nummer, bekend als *raqm shakhsi*, dat door de Jordaanse autoriteiten is gegenereerd. Indien de houder op reguliere wijze Jordanië is ingereisd, vermeldt de kaart de door betrokkene gepasseerde grensovergang. Indien de houder op onrechtmatige wijze de Syrisch-Jordaanse grens heeft overgestoken, vermeldt de kaart de door de JAF vastgelegde inreisdatum. De witte kaart bevat een barcode. Indien een Jordaanse ambtenaar van het PSD deze barcode scant, verschijnen op het computerscherm de irisscan en persoonsgegevens van de houder. De witte kaart bevat geen vervaldatum. De achterkant van de witte kaart vermeldt dat het document tot stand is gekomen met behulp van UNHCR, aangezien deze VN-organisatie middelen ter beschikking heeft gesteld aan het Jordaanse ministerie van Binnenlandse Zaken voor het registratieproces van Syriërs in Jordanië.²⁹²

Volgens twee informanten zou de houder van een witte kaart vrij kunnen rondreizen in Jordanië.²⁹³ Een andere bron brengt daarin een nuancering aan door te stellen dat houders die woonachtig zijn in vluchtelingenkampen eerst een reistoestemming behoren te verkrijgen van de kampautoriteiten alvorens zij daadwerkelijk het kamp mogen verlaten.²⁹⁴ Houders van een witte kaart genieten gratis toegang tot basale gezondheidszorg en onderwijs. Verder kan een houder van een witte kaart een werkvergunning verkrijgen in de volgende arbeidssectoren: interieurverzorging, horeca, landbouw en de bouwsector. Het Jordaanse ministerie van Werkgelegenheid behandelt aanvragen voor een werkvergunning.²⁹⁵ Volgens UNHCR zouden er sinds

²⁸⁹ Vertrouwelijke bron, d.d. 4 september 2019.

²⁹⁰ Het JIF is gevestigd in Amman en is een onafhankelijk netwerkplatform dat bestaat uit 61 internationale ngo's die humanitaire hulp verstrekken aan kwetsbare personen in Jordanië. Voor meer informatie, bezoek de website van het JIF: <https://jordaningoforum.org/>.

²⁹¹ NRC, *Securing status, Syrian refugees and the documentation of legal status, identity, and family relationships in Jordan*, november 2016, blz. 17. Jordan INGO Forum (JIF), *Syrian refugees in Jordan, A protection overview*, januari 2018, blz. 5.

²⁹² Vertrouwelijke bron, d.d. 3 september 2019. Vertrouwelijke bron, d.d. 4 september 2019.

²⁹³ Vertrouwelijke bron, d.d. 3 september 2019. Vertrouwelijke bron, d.d. 4 september 2019.

²⁹⁴ Vertrouwelijke bron, d.d. 3 september 2019.

²⁹⁵ JIF, *Syrian refugees in Jordan*, januari 2018, blz. 9. Ministerie van Buitenlandse Zaken, *Thematisch ambtsbericht Syrië, De veiligheidssituatie*, juli 2019, blz. 90. Vertrouwelijke bron, d.d. 3 september 2019. Vertrouwelijke bron, d.d. 4 september 2019. Vertrouwelijke bron, d.d. 4 september 2019.

2016 meer dan 123.000 werkvergunningen zijn verstrekt aan Syrische vluchtelingen in Jordanië.²⁹⁶

12.2 Libanon

Libanon zou ongeveer anderhalf miljoen Syriërs herbergen, van wie bijna een miljoen geregistreerd bij UNHCR.²⁹⁷ Tot 1 januari 2015 kon een bij UNHCR geregistreerde Syriër een tijdelijke verblijfsvergunning aanvragen bij het *General Security Office* (GSO) van het Libanese ministerie van Binnenlandse Zaken. Deze aanvraag was kosteloos en bij inwilliging genoot de aanvrager tijdelijk verblijf als 'ontheemde met de Syrische nationaliteit'. Een dergelijk verblijfsrecht is geldig voor één jaar en kan gratis worden verlengd. Bij verlenging dient de Syrische ontheemde te voldoen aan de volgende voorwaarden:

- De ontheemde Syriër is in het bezit van een UNHCR-registratie;
- De ontheemde Syriër verricht geen betaalde arbeid in Libanon (dagloonwerk in de bouw- en landbouwsector uitgezonderd);
- De ontheemde Syriër is sinds 1 januari 2015 niet teruggekeerd naar Syrië;
- De ontheemde Syriër heeft in het verleden geen verblijfsrecht in Libanon genoten op andere gronden.

Een ontheemde Syriër die tijdelijk verblijf geniet in Libanon ontvangt van de Libanese autoriteiten een verblijfsdocument genaamd *jawas ikama moäkkata lelraäya el-soeriien sefat nazeh*, hetgeen vrij vertaald 'een tijdelijk verblijfspasje voor een ontheemde Syriër' betekent. Dit pasje bevat de volgende informatie van de houder: een pasfoto, voor- en achternaam, de namen van de ouders, de geboortedatum en het geslacht. Ook vermeldt het document het vreemdelingennummer van de houder, aangeduid als *al-raqm al-mowah'had*, hetgeen letterlijk 'verenigd nummer' betekent. Met deze tijdelijke verblijfspas kan de houder zich vrij bewegen in Libanon. Indien Syrische ouders voor 1 januari 2015 tijdelijk verblijf hebben verkregen en hun kind wordt na 1 januari 2015 geboren, krijgt het kind in de regel verblijfsrecht in Libanon op dezelfde grond als zijn of haar ouders.

Het GSO verstrekt ook tijdelijke verblijfsvergunningen aan staatloze Palestijnen uit Syrië. Deze verblijfsvergunningen zijn een half jaar geldig en kunnen kosteloos worden verlengd. De houder ontvangt geen verblijfsdocument in de vorm van een pasje. De tijdelijke verblijfsvergunning voor een staatloze Palestijn uit Syrië wordt in het reisdocument aangebracht en indien deze niet beschikt over een reisdocument, wordt de verblijfsvergunning gehecht aan diens identiteitskaart.

Syriërs die geen aanspraak kunnen maken op tijdelijk verblijf als ontheemde kunnen alleen op reguliere gronden in aanmerking komen voor verblijfsrecht in Libanon. Er zijn voor Syriërs verschillende gronden die recht geven op regulier verblijf in Libanon, zoals het hebben van een werkgever als garantsteller, onroerend goed of een huurcontract.²⁹⁸

²⁹⁶ UNHCR, *Jordan factsheet, February 2019*, gepubliceerd op 28 februari 2019.

²⁹⁷ Ministerie van Buitenlandse Zaken, *Thematisch ambtsbericht Syrië, De veiligheidssituatie*, juli 2019, blz. 91. Al Jazeera, *Amnesty calls on Lebanon to stop expulsion of Syrian refugees*, gepubliceerd op 27 augustus 2019, geraadpleegd op 30 augustus 2019.

²⁹⁸ Vertrouwelijke bron, d.d. 5 september 2019. Vertrouwelijke bron, d.d. 18 november 2019.

12.3 Turkije

Gedurende de eerste drie jaar van de burgeroorlog in Syrië was de verblijfstatus van Syrische vluchtelingen in Turkije onduidelijk. Op 11 april 2014 ging de eerste asielwet van Turkije van kracht, bekend als de Wet op Buitenlanders en Internationale Bescherming (WBIB).²⁹⁹ Het *Directorate General of Migration Management* (DGMM)³⁰⁰ valt onder het ministerie van Binnenlandse Zaken en is belast met de uitvoer van de WBIB. Deze asielwet onderscheidt vier categorieën van bescherming. Syrische vluchtelingen vallen onder de categorie van tijdelijke protectie (TP). Syriërs die TP genieten, kunnen geen aanspraak maken op internationale bescherming in de zin van het Vluchtelingenverdrag dat dateert uit 1951. Hun status van TP kan evenmin leiden tot verblijf voor onbepaalde tijd. Een Syriër die op grond van TP in Turkije verblijft, ontvangt een zogenaamde *Geçici Koruma Kimlik Belgesi*, vanaf hier kortweg *Kimlik* genoemd.³⁰¹ Deze identiteitskaart is in twee talen opgesteld (Turks en Arabisch) en bevat de persoonsgegevens van de houder. In mei 2019 genoten bijna 3,6 miljoen Syriërs TP in Turkije.³⁰²

Een Syriër kan bij één van de kantoren van het *Provincial Directorate of Migration Management* (PDMM) een aanvraag voor TP indienen. PDMM is de provinciale evenknie van DGMM dat vanuit de Turkse hoofdstad Ankara op landelijk niveau opereert. In iedere Turkse provincie bevindt zich minstens één PDMM-vestiging en sommige provincies herbergen meerdere kantoren. Het hebben van Syrische documenten vormt geen specifieke voorwaarde voor het verkrijgen van een Kimlik. Wel geven de Turkse autoriteiten er de voorkeur aan dat een Syriër zijn of haar identiteit kan onderbouwen met documenten die afkomstig zijn uit het herkomstland. Volgens één bron zijn er gevallen bekend dat een aanvrager Irakees Arabisch sprak in plaats van Syrisch Arabisch. Dergelijke pseudo-Syriërs vielen buiten het TP-kader en zouden zijn doorverwezen naar de aanvraagprocedure voor internationale bescherming. In Turkije kunnen zowel Syrische staatsburgers als staatloze Palestijnen uit Syrië aanspraak maken op dezelfde Kimlik.³⁰³

Een Kimlik kan vanaf de geboorte worden aangevraagd. Bij aanvragers vanaf acht jaar en ouder worden vingerafdrukken afgenomen. Indien de aanvrager over een pasfoto beschikt die niet ouder is dan zes maanden, wordt deze foto gebruikt. In overige gevallen nemen de Turkse autoriteiten een pasfoto van de aanvrager. De aanvraag voor een Kimlik is kosteloos. Wanneer een Syriër een Kimlik aanvraagt, krijgt deze eerst een tijdelijk vreemdelingendocument waarmee hij of zij desgewenst kan aantonen dat zijn of haar aanvraag voor TP in behandeling is. Het tijdelijke vreemdelingendocument vermeldt het vreemdelingsnummer van de houder, in het Turks bekend als *Yabancı kimlik numarası*. Het tijdelijke vreemdelingendocument is geldig voor dertig dagen en gedurende deze tijdspanne stellen de politie, gendarmerie en nationale inlichtingendienst een veiligheidsonderzoek in om na te gaan of de aanvrager geen gevaar vormt voor de openbare orde. Als de veiligheidscontrole langer duurt dan dertig dagen, kan het tijdelijke

²⁹⁹ In het Engels bekend als de *Law on Foreigners and International Protection* (LFIP).

³⁰⁰ In het Nederlands en Turks bekend als respectievelijk Directoraat-Generaal voor Migratiebeheer en *Göç İdaresi Genel Müdürlüğü*.

³⁰¹ In het dagelijks taalgebruik in Turkije verwijst het begrip Kimlik naar een identiteitskaart in het algemeen. Turkse staatsburgers duiden hun identiteitsbewijs ook aan met de term Kimlik.

³⁰² NRC, *Lost identity*, december 2018, blz. 46-47. Ministerie van Buitenlandse Zaken, *Thematisch ambtsbericht Syrië, De veiligheidssituatie*, juli 2019, blz. 86-87. VOA News, *Turkey accused of forcible deportation of Syrian refugees*, gepubliceerd op 29 juli 2019, geraadpleegd op 1 augustus 2019.

³⁰³ Vertrouwelijke bron, d.d. 9 september 2019. Vertrouwelijke bron, d.d. 9 september 2019. Vertrouwelijke bron, d.d. 10 september 2019. Vertrouwelijke bron, d.d. 10 september 2019.

vreemdelingendocument voor een maand worden verlengd bij het PDMM. Indien uit de veiligheidscheck geen contra-indicatie naar voren komt, bijvoorbeeld signalen die duiden op betrokkenheid bij jihadisme, ontvangt de aanvrager een Kimlik.³⁰⁴

Hoewel de Kimlik geen vervaldatum vermeldt, stellen twee vertrouwelijke bronnen dat dit document geldig is voor een jaar.³⁰⁵ Wanneer de houder zijn of haar Kimlik vervangt, dient hij of zij een kopie te overleggen van de verlopen Kimlik. Daarnaast overlegt de aanvrager een bewijs van domicilie in Turkije. Dit kan op twee manieren. De aanvrager genereert een bewijs van domicilie via zijn of haar account bij *e-Devlet*, een digitaal portaal dat accounthouders, waaronder buitenlanders met verblijfsrecht, toegang verschaft tot Turkse overheidsdiensten.³⁰⁶ De aanvrager kan zich ook wenden tot zijn of haar mukhtar in Turkije om een bewijs van domicilie te verkrijgen.³⁰⁷

Een Kimlik kan voor uiteenlopende doelen worden gebruikt. Een kind kan met een Kimlik worden ingeschreven op een school. Het document verschaft ook toegang tot gezondheidszorg. Een Kimlik vormt een voorwaarde voor het verkrijgen van een rijbewijs, een bankrekening en een telefoonnummer. Ook is het document een vereiste bij de aanvraag voor een werkvergunning, welke door een werkgever dient te worden ingediend bij het ministerie van Werkgelegenheid. Met een Kimlik kan de houder zich vrij bewegen binnen zijn of haar provincie van registratie. Indien een Kimlik-houder zich buiten de provincie van registratie wenst te begeven, dient hij of zij een reisvergunning aan te vragen bij het PDMM-kantoor. De maximum geldigheidsduur van een reisvergunning bedraagt negentig dagen. De onderliggende stukken voor een reisvergunning zijn afhankelijk van het reisdoel. Indien een Kimlik-houder naar een andere provincie moet voor een medische behandeling, dient hij of zij dit te onderbouwen met medische documenten.³⁰⁸

Naast de Syriërs met TP zijn er twee kleinere groepen die op basis van andere gronden verblijf genieten in Turkije. In augustus 2018 zouden ruim zestigduizend Syriërs een reguliere verblijfstatus hebben. Aan een reguliere verblijfstatus zijn twee belangrijke voorwaarden verbonden, namelijk dat de buitenlandse aanvrager op legale wijze het land is ingereisd en dat hij of zij over voldoende inkomen beschikt. Aangezien de meeste Syrische vluchtelingen Turkije op illegale wijze inreizen en niet aan de gestelde inkomenseis voldoen, komen zij niet in aanmerking voor een reguliere verblijfsvergunning die in Turkije bekend staat als *ikamet*. Daarnaast zouden in september 2017 zo'n vijftigduizend Syriërs de Turkse nationaliteit hebben verkregen. Het zou daarbij gaan om hoogopgeleide personen, zoals artsen, ingenieurs en docenten.³⁰⁹

³⁰⁴ Vertrouwelijke bron, d.d. 9 september 2019. Vertrouwelijke bron, d.d. 9 september 2019. Vertrouwelijke bron, 9 september 2019. Vertrouwelijke bron, d.d. 10 september 2019. Vertrouwelijke bron, d.d. 10 september 2019. Vertrouwelijke bron, d.d. 23 oktober 2019. Vertrouwelijke bron, d.d. 31 oktober 2019.

³⁰⁵ Vertrouwelijke bron, d.d. 9 september 2019. Vertrouwelijke bron, d.d. 9 september 2019.

³⁰⁶ In dit opzicht kan *e-Devlet* worden vergeleken met het Nederlandse DigiD.

³⁰⁷ Vertrouwelijke bron, d.d. 9 september 2019. Vertrouwelijke bron, d.d. 6 oktober 2019.

³⁰⁸ Vertrouwelijke bron, d.d. 9 september 2019. Vertrouwelijke bron, d.d. 9 september 2019. Vertrouwelijke bron, 9 september 2019. Vertrouwelijke bron, d.d. 10 september 2019.

³⁰⁹ NRC, *Lost identity*, december 2018, blz. 47.

13 Overig

13.1 Inleiding

Dit hoofdstuk stelt uiteenlopende documentkwesties aan de orde die niet elders in het thematisch ambtsbericht konden worden ondergebracht.

13.2 Nationaliteitsverklaring

Voor zover bekend, geven de Syrische autoriteiten geen nationaliteitsverklaring af. Eén informant merkte op dat een geboorteakte als een *de facto* nationaliteitsverklaring kan worden beschouwd.³¹⁰ Het hebben van de Syrische nationaliteit blijkt uit het kunnen verkrijgen van een paspoort en/of een identiteitskaart (voor meer informatie, zie de eerste twee hoofdstukken).

13.3 Wijziging van geboortedatum

Volgens een informant kan een geboortedatum in het bevolkingsregister alleen worden gewijzigd wanneer blijkt dat het brondocument, dat aan de registratie van de foutief ingevoerde geboortedatum ten grondslag ligt, is vervalst. Vervolgens zou een gerechtelijke uitspraak nodig zijn om daadwerkelijk tot een wijziging te komen van de geboortedatum.³¹¹

13.4 Binnenlandse reizen

Voor zover bekend, geven de Syrische autoriteiten geen documenten af die een Syriër toestemming geven om binnen Syrië te mogen reizen. Zoals reeds vermeld in het tweede hoofdstuk, dient een Syriër zich vanaf het veertiende levensjaar te kunnen identificeren middels een identiteitskaart. Dit document is van groot belang, temeer de bewegingsvrijheid van Syriërs beperkt is, gelet op de aanwezigheid van controleposten van zowel de Syrische overheid als niet-staatelijke actoren.³¹²

13.5 Verblijf bij partner in Syrië

Volgens twee bronnen bestaat er een document, waarmee een niet-Syriër kan aantonen dat hij of zij verblijf geniet op basis van een huwelijk met een Syrische echtgenoot of echtgenote. Dit document zou eruitzien als een identiteitskaart. Het verblijfsdocument zou vijf jaar geldig zijn en recht geven op deelname aan de arbeidsmarkt.³¹³

³¹⁰ Vertrouwelijke bron, d.d. 6 september 2019.

³¹¹ Vertrouwelijke bron, d.d. 12 september 2019.

³¹² Vertrouwelijke bron, d.d. 4 september 2019. Vertrouwelijke bron, d.d. 19 september 2019.

³¹³ Vertrouwelijke bron, d.d. 5 september 2019. Vertrouwelijke bron, d.d. 6 september 2019.

14 Bijlagen

14.1 Verklarende woordenlijst

<i>ajanib</i>	geregistreerde, staatloze Koerden in Syrië
<i>al-raqm al-watani</i>	nationaal identiteitsnummer (afgegeven door de Syrische overheid)
DGMM	<i>Directorate General of Migration Management</i> , Directoraat-Generaal voor Migratiebeheer
FSLA	<i>Free Syrian Lawyers Association</i>
GAPAR	<i>General Authority for Palestine Arab Refugees</i> , Algemene Autoriteit voor Palestijns-Arabische vluchtelingen
GSO	<i>General Security Office</i>
<i>hadana</i>	verzorgingsrecht (tot het vijftiende levensjaar)
HTS	<i>Hay'at Tahrir al-Sham</i> , Bevrijdingsorganisatie voor de Levant
<i>imam</i>	voorganger in de soennitische islam
ISIS	Islamitische Staat in Irak en Syrië
JAF	<i>Jordanian Armed Forces</i> , Jordaans regeringsleger
JIF	<i>Jordan INGO Forum</i>
<i>Kimlik</i>	verblijfsdocument voor Syriërs in Turkije
<i>maktoumeen</i>	niet-geregisteerde, staatloze Koerden in Syrië
<i>mukhala'a</i>	scheiding met wederzijdse instemming
<i>mukhtar</i>	burgemeester van een wijk of dorp
ngo	niet-gouvernementele organisatie
NID	<i>Norwegian ID Centre</i>
<i>Nofous</i>	bevolkingsregisterkantoor
NRC	<i>Norwegian Refugee Council</i> , Noorse Vluchtelingenraad
<i>proxy passport</i>	paspoort dat via een derde is aangevraagd
PSD	<i>Public Security Directorate</i>
PYD	<i>Partiya Yekîtiya Demokrat</i> , Democratische Uniepartij
<i>raqm shakhsi</i>	persoonlijk nummer (voor staatloze Palestijnen in Syrië en voor Syriërs in Jordanië)
SA-NES	<i>Self-Administration of North and East Syria</i> , Koerdisch zelfbestuur in Noordoost-Syrië
<i>sharia</i>	islamitisch recht
<i>sheikh</i>	persoon met veel kennis van de islam en de sharia
SDF	<i>Syrian Democratic Forces</i> , Syrische Democratische Strijdkrachten
SIG	<i>Syrian Interim Government</i> , Syrische interim-regering
SNA	<i>Syrian National Army</i> , Syrische Nationale Leger
SRAD	<i>Syrian Refugee Affairs Directorate</i>
SSG	<i>Syrian Salvation Government</i> , administratieve tak van HTS
SYP	Syrische pond
<i>tafriq</i>	rechterlijke echtscheiding
<i>talaq</i>	eenzijdige verstoting
TP	tijdelijke protectie

UNHCR	<i>United Nations High Commissioner for Refugees,</i> VN-vluchtelingenorganisatie
UNRWA	<i>United Nations Relief and Works Agency for Palestine Refugees in the Near East,</i> VN-agentschap voor Palestijnse vluchtelingen
<i>urfi</i>	traditioneel moslimhuwelijk (niet geregistreerd)
USD	<i>United States dollar,</i> Amerikaanse dollar
Tanitim Kartı	alternatieve identiteitskaart in de door Turkije controleerde enclaves in Noord-Syrië
<i>wakil</i>	gemachtigde
<i>wali</i>	juridische voogd
<i>wasi</i>	tijdelijke voogd
WBIB	Wet op Buitenlanders en Internationale Bescherming
<i>wilaya</i>	juridische voogdij (tot het achttiende levensjaar)
WPS	Wet op het Personeel Statuut
YPG	<i>Yekîneyên Parastina Gel,</i> Volksbeschermingseenheden

14.2 ID Database van het Norwegian ID Centre (NID)

Syria, Documents, Birth certificate, Application and issuance, voor het laatst bijgewerkt op 23 mei 2019, geraadpleegd op 15 augustus 2019.

—, *Application and issuance from abroad,* voor het laatst bijgewerkt op 5 december 2018, geraadpleegd op 16 augustus 2019.

Syria, Documents, Death certificate, Application and issuance, voor het laatst bijgewerkt op 5 december 2018, geraadpleegd op 15 augustus 2019.

Syria, Documents, Extract from the Civil Status Database, voor het laatst bijgewerkt op 28 mei 2018 en geraadpleegd op 15 augustus 2019.

Syria, Documents, Family book, Application and issuance, voor het laatst bijgewerkt op 5 december 2018, geraadpleegd op 15 augustus 2019.

—, *Application and issuance from abroad,* voor het laatst bijgewerkt op op 28 mei 2018, geraadpleegd op 15 augustus 2019.

Syria, Documents, Marriage and divorce certificates, Application and issuance from abroad, voor het laatst bijgewerkt op 28 mei 2018, geraadpleegd op 4 oktober 2019.

Syria, Documents, Military book, Description, voor het laatst bijgewerkt op 25 februari 2018, geraadpleegd op 28 oktober 2019.

Syria, Documents, National ID card, Application, voor het laatst bijgewerkt op 5 december 2018, geraadpleegd op 15 augustus 2019.

—, *Application and issuance from abroad,* voor het laatst bijgewerkt op 5 december 2018, geraadpleegd op 15 augustus 2019.

—, *Description,* voor het laatst bijgewerkt op 23 mei 2019, geraadpleegd op 15 augustus 2019.

—, *Issuance,* voor het laatst bijgewerkt op 5 december 2018, geraadpleegd op 15 augustus 2019.

Syria, Documents, Passport, N-series, Application and issuance from abroad, voor het laatst bijgewerkt op 3 juli 2019, geraadpleegd op 15 augustus 2019.

—, *Acceptance of deviation,* voor het laatst bijgewerkt op 27 september 2018, geraadpleegd op 15 augustus 2019.

—, *Application in Syria,* voor het laatst bijgewerkt op 3 juli 2019, geraadpleegd op 15 augustus 2019.

—, *Description,* voor het laatst bijgewerkt op 27 september 2018, geraadpleegd op 15 augustus 2019.

—, *Issuance in Syria,* voor het laatst bijgewerkt op 3 juli 2019, geraadpleegd op 15 augustus 2019.

- , *Validity*, voor het laatst bijgewerkt op 27 september 2018, geraadpleegd op 15 augustus 2019.
- Syria, Person, Population and ethnicity, Kurds*, voor het laatst bijgewerkt op 3 juli 2019, geraadpleegd op 16 augustus 2019.
- Syria, Person, Population and ethnicity, Palestinians*, voor het laatst bijgewerkt op 12 augustus 2019, geraadpleegd op 16 augustus 2019.
- Syria, Registers, ID-card in Turkish controlled area, Description*, voor het laatst bijgewerkt op 21 januari 2019, geraadpleegd op 15 augustus 2019.
- , *Issuance and validity*, voor het laatst bijgewerkt op 21 januari 2019, geraadpleegd op 15 augustus 2019.

14.3 Nieuwsberichten

- Ahval News, *Turkey's increasing influence in north leaves Syrians confused about future – analysis*, 6 november 2018, geraadpleegd op 18 september 2019.
- Al Jazeera, *Amnesty calls on Lebanon to stop expulsion of Syrian refugees* 27 augustus 2019, geraadpleegd op 30 augustus 2019.
- Al-Monitor, *Syrians in opposition-held areas near Aleppo obtain new IDs*, 2 augustus 2018, geraadpleegd op 15 juli 2019.
- , *Why Syria's opposition council is opening offices in FSA-held areas*, 30 juli 2019, geraadpleegd op 22 oktober 2019.
- Asharq al-Awsat, *Over 19.000 Syrian Kurds deprived of citizenship, 46.000 remain stateless*, 12 september 2018, geraadpleegd op 24 juli 2019.
- Atlantic Council, *The potential loss of refugee status for Palestinian-Syrians in Afrin*, 1 april 2019, geraadpleegd op 15 juli 2019.
- Enab Baladi, *Cards bearing new 'national number' issued to residents of Aleppo countryside*, 22 mei 2019, geraadpleegd op 15 juli 2019.
- , *Governorate follows the steps 'Euphrates Shield' and 'Olive Branch' areas*, 10 september 2018, geraadpleegd op 23 september 2019.
- , *Turkicization or Turkification, Soft change in north Aleppo*, 29 juni 2019, geraadpleegd op 18 september 2019.
- Euractiv en Reuters, *Russia-backed Syrian army sweeps in to fill US-left vacuum*, 15 oktober 2019, geraadpleegd op 15 oktober 2019.
- Kurdistan 24, *New administration formed for northeastern Syria*, 6 september 2018, geraadpleegd op 19 juli 2019.
- , *Thousands of Syrian Kurds continue to suffer from statelessness*, 13 september 2018, geraadpleegd op 24 juli 2019.
- Other Suns, *Syria, Ajanib and Maktoumeen – Bashar al-Assad grants some, not all, stateless Kurds citizenship*, 8 april 2011, geraadpleegd op 25 oktober 2019.
- Reuters, *No turning back, Syrian Kurds reshape region with books and schools*, 6 mei 2019, geraadpleegd op 15 juli 2019.
- Syria Direct, *'From the gutter to the rain', Inside HTS's takeover of northwestern Syria*, d.d. 25 februari 2019, geraadpleegd op 20 september 2019.
- The Arab Weekly, *Syrian refugees in Jordan unlikely to return home anytime soon*, 16 juni 2019, geraadpleegd op 30 augustus 2019.
- The Independent, *Balance of power in Syria has shifted, to loss of US*, 15 oktober 2019, geraadpleegd op 15 oktober 2019.
- Voice of America (VOA) News, *Turkey accused of forcible deportation of Syrian refugees*, gepubliceerd op 29 juli 2019, geraadpleegd op 1 augustus 2019.

14.4 Rapporten en boeken

- Bundesamt für Fremdenwesen und Asyl (BFA), *Fact Finding Mission report Syrien, Mit ausgewählten Beiträgen zu Jordanien, Libanon und Irak*, augustus 2017.
- Central Intelligence Agency (CIA), *The World Fact Book, Syria, Population, Religions*, voor het laatst bijgewerkt op 11 oktober 2019, geraadpleegd op 24 oktober 2019.
- Danish National ID Centre (NIDC), *National number on Syrian ID cards*, 21 december 2018.
- Forced Migration Review (FMReview), *Establishing legal identity for displaced Syrians*, februari 2018.
- Free Syrian Lawyers Association (FSLA), *Syrians' rights to legal documents, Obstacles of obtainment & the consequences of deprivation*, mei 2019.
- Frontières extérieures (Frontex), *Handbook on Syrian documents, 2018*, september 2018.
- Human Rights Watch (HRW), *Syria, The silenced Kurds*, oktober 1996.
- Institute on Statelessness and Inclusion (ISI), Amsterdams Solidariteits Komitee Vluchtelingen/Steunpunt Vluchtelingen (ASKV/SV) en European Network on Statelessness (ENS), *From Syria to Europe, Experiences of stateless Kurds and Palestinian refugees from Syria seeking protection in Europe*, januari 2019.
- Jordan INGO Forum (JIF), *Syrian refugees in Jordan, A protection overview*, januari 2018.
- ISI en ENS, *Statelessness in Syria, Country position paper*, augustus 2019.
- Landinfo, *Syria, Marriage legislation and traditions*, 22 augustus 2018.
- Ministerie van Buitenlandse Zaken, *Algemeen ambtsbericht Syrië*, 22 juni 2015.
- , *Thematisch ambtsbericht dienstplicht in Syrië*, 23 december 2016.
- , *Thematisch ambtsbericht documenten in Syrië*, 9 oktober 2017.
- , *Thematisch ambtsbericht Syrië, De veiligheidssituatie*, 4 juli 2019.
- Norwegian Refugee Council (NRC), *Securing status, Syrian refugees and the documentation of legal status, identity, and family relationships in Jordan*, november 2016.
- , *Lost identity, Challenges relating to legal identification and civil documentation in the north-west of the Syrian Arab Republic*, december 2018.
- NRC en UNHCR, *Guidance on birth registration in the north-west of the Syrian Arab Republic*, februari 2018.
- Proximity International, *Women and the justice sector in north-western Syria*, oktober 2018.
- Syrians for Truth and Justice (STJ), *Syrian citizenship disappeared, How the 1962 census destroyed stateless Kurds' lives and identities*, oktober 2018.
- United Nations High Commissioner for Refugees (UNHCR), *Factsheet Jordan, February 2019*, 28 februari 2019.
- UNHCR en het Directoraat-Generaal Burgerzaken van het Syrische ministerie van Binnenlandse Zaken, *Civil documentation and registration in the Syrian Arab Republic*, 25 april 2019.

14.5 Web- en wetteksten van de Syrische autoriteiten

Onderstaande bronnen zijn vertaald van het Arabisch naar het Engels.

Directoraat Burgerzaken van het Syrische ministerie van Binnenlandse Zaken, *Afgeven van familieboekjes*, gepubliceerd op 28 september 2017.

—, *Afgeven van uittreksel van personen en families en diens verbonden gegevens van voorvallen bij de burgerlijke stand*, gepubliceerd op 28 september 2017.

—, *Handelingen/procedure van de Dienst Immigratie en Paspoorten*, datum van publicatie onbekend.

—, *Het afgeven van een nationale identiteitskaart*, datum van publicatie onbekend.

—, *Registratie van geboorte*, gepubliceerd 28 september 2017.

—, *Registratie van overlijden*, gepubliceerd op 28 september 2017.

General Authority for Palestine Arab Refugees (GAPAR), *Afgeven van een uittreksel van de registratie bij de burgerlijke stand (familie-uittreksel)*, datum van publicatie onbekend.

—, *Afgifte en uitreiken van een tijdelijke verblijfskaart (ID)*, datum van publicatie onbekend.

—, *Afgifte van een familieboekje*, datum van publicatie onbekend.

—, *Verlenen van een uittreksel van de registratie bij burgerlijke stand (individueel uittreksel)*, datum van publicatie onbekend.

Staatsblad van de Syrische overheid, *Wet op het Personeel Statuut (WPS)*, geamendeerd op 5 februari 2019, gepubliceerd op 7 februari 2019.

Ministerie van Buitenlandse Zaken van Syrië, *Vereiste papieren voor het verlenen en vernieuwen van paspoorten en reisdocumenten*, datum van publicatie onbekend.